

Falkušom
oko
ekvatora
STR.12-13

Tehniciziranje
čovjeka ili
bioetizacija znanosti?
STR. 19.

Policija za
mišljenje na
univerzitetu
STR. 16-17

god VII.
broj 69.
31. kolovoza
A.D. 2015.
www.unist.hr

universitas

hrvatske sveučilišne novine

Napredak hrvatskih sveučilišta na rang listi Webometricsa

STR. 4-5

Monika Kezić

Grgo Lasić

Mara Bilobrk

Katarina Mlinarević

Goran Sikimić

Magdalena Sablić

Prva generacija škole Akadenskog samozapošljavanja

Ante Bošnjak

Mihael Tutić

Iva Tojčić

Ivo Šunjić

Lucija Šimundić Bendić

Nikola Konjušak

Mia Pavlinović

Rektorski zbor pozdravio znanstveno pomlađivanje hrvatskih sveučilišta

STR. 6

Najbolji
upisni
rezultat
do sada
u Splitu

STR. 2

sveučilišni život

Erasmus+ stručna praksa u ak. god. 2015./2016.

Povjerenstvo za odabir kandidata za mobilnost u okviru programa Erasmus plus za Erasmus+ stručnu praksu u akademskoj godini 2015./2016. izabralo je sjedeće studente:

EKONOMSKI FAKULTET: Ivana Kamber, IGlobal Translators, Barcelona; Josipa Rogić, White Nest Hostel, Granada **FAKULTET ELEKTROTEHNIKE STROJARSTVA I BRODOGRADNJE:** Antonio Mijić, Hochschule Esslingen, Esslingen **KEMIJSKO-TEHNOLOŠKI FAKULTET:** Ita Hajdin, Institute of Advanced Chemistry of Catalonia, Barcelona **KINEZIOLOŠKI FAKULTET:** Barbara Kalićanin, CUDV DRAGA,

Center za usposabljanje, delo in varstvo Dolke Bostjančič, Draga SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STUDIJE

MORA: Stjepan Budimir, Finnish Environment Institute – Marine Research Centre, Helsinki, Luka Glamuzina, Escuela Técnica Superior de Ingeniería Agronómica y del Medio Natural, Valencia **SVEUČILIŠNI ODJEL ZDRAVSTVENIH STUDIJA** Josipa Jurić, Polish Academy of Sciences, Wrocław; Ana Jančić, Polish Academy of Sciences, Wrocław **PRAVNI FAKULTET** Domagoj Mrčelić, Deutsche Telekom AG, International Regulatory Affairs, Bonn. Natječaj ostaje otvoren do isteka raspisanih sredstava.

U srijedu 1. srpnja 2015. u Galeriji Sveučilišne knjižnice u Splitu akademska slikarica Mercedes Bratoš predstavila se izložbom iz ciklusa Old Hollywood.

2. regionalni studentski simpozij društvenih i humanističkih znanosti

Filozofski fakultet u Splitu i Hrvatsko filozofsko društvo, u suradnji sa Studentskim zborovima Filozofskog, Pravnog i Katoličko-bogoslovnog fakulteta u Splitu te Europskom udrugom studenata prava ELSA Split, pozivaju na sudjelovanje na drugom regionalnom studentskom simpoziju društvenih i humanističkih znanosti "Humanizam u doba neoliberalnog kapitalizma", koji će se održati 9. i 10. listopada, 2015. godine u prostorima Filozofskog fakulteta u Splitu, na Peristilu (Poljana kraljice Jelene 1/III).

Projekt je namijenjen svim studentima društvenih i humanističkih znanosti u regiji na preddiplomskoj i diplomskoj razini. Osmišljen je kao

prilika za istraživanje zajedničke problematike raznovrsnih disciplina poput sociologije, filozofije, ekonomije, psihologije, pedagogije, povijesti, umjetničkih kritika, prava, religijskih studija, književnosti i mnogih drugih.

Ovim simpozijem organizatori žele podsjetiti sve, a pogotovo mlade naraštaje, na važnost promišljanja uloge i značenja društvenih i humanističkih znanosti za daljnji razvoj čovječanstva. Cilj je osigurati prostor i vrijeme za otvoreni dijalog o doprinosu društvenih i humanističkih znanosti u razvoju moderne civilizacije te upozoriti na probleme i moguća rješenja u pogledu uloge humanizma u neoliberalnom kapitalizmu.

Stipendije Sveučilišta Jagiellonian u Krakówu

Jagiellonian u Krakówu dodjeljuje stipendije osoblju sveučilišta i postdiplomskim studentima u svrhu znanstvenog istraživanja u trajanju od jednog mjeseca do 6 mjeseci. Dokumenti se zapri-

maju do 10. rujna 2015., a rezultati će biti objavljeni krajem istog mjeseca.

Više na poveznici promocija.uj.edu.pl/en_GB/fundusze-stypendialne-uj/krowa-jadwiga

U 2015. najbolji upisni rezultat do sada

Prema rezultatima upisa studenata u I. godinu preddiplomskog sveučilišnog, integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog te stručnog studija u akademskoj godini 2015./2016. na Sveučilištu u Splitu je za jesenski rok ostalo slobodno 730 mjesta, od čega 374 na sveučilišnim studijima.

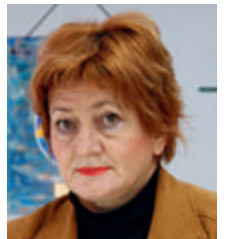
Što se tiče sveučilišnih studija, sve kvote su popunjene na Kineziološkom fakultetu, Fakultetu građevinarstva, arhitekture i geodezije i Medicinskom fakultetu, dok je na osta-

lim sastavnicama Sveučilišta ostalo pokoje slobodno mjesto za jesenski rok. Najviše slobodnih mjesta ostalo je na Umjetničkoj akademiji i Prirodoslovno-matematičkom fakultetu. Veći broj upisanih studenata u odnosu na prošlu godinu bilježi, primjerice, Pomorski fakultet.

Na preddiplomskim stručnim studijima ostalo je mjesta na svim sastavnicama koje ih izvode, osim na FGAG-u. Najmanje mjesta za jesen ostalo je na Ekonomskom fakultetu, a najviše na Upravnom studiju Pravnog fakulteta.

Mladi su ljudi prepoznali da studiranje u Splitu pruža izglednu perspektivu

Ove smo godine u srpanjskom roku upisali više bruća nego lani u isto vrijeme. Osobito me raduje da su studijski programi prirodnih i tehničkih znanosti, iz tzv STEM područja, sve popunjeniji. Nema sumnje da to nije samo rezultat okolnosti nego akcija i napora uprave Sveučilišta da uz veliki broj kvalitetnih studijskih programa ove godine ponudimo i dodatne sadržaje koji ne samo poboljšavaju uvjete studija, nego studentima pomažu i da se nakon diplome lakše zaposle.

Prorektorica Rosanda Mulić

Uz sportske, kulturne i humanitarne sadržaje koje ubrzano kompletiramo, glavni smo napor usmjerili na dva cilja. Najprije, da kroz nastavne baze i stručne mentore naši studenti steknu praktična, stručna znanja još za vrijeme studija. Ali najvažnije nam je bilo započeti Program akademskog samozapošljavanja koji će povećati sposobnosti studenata da nakon diplome sami sebi stvore posao: i prva generacija studenata je upravo završila Ljetnu školu. Sve to nije moglo ostati nezapaženo, i mladi su ljudi prepoznali da studiranje u Splitu pruža izglednu perspektivu. Tim prije što se stalno trudimo povećati „vidljivost“ našeg Sveučilišta: uz stalne smotre u Splitu i Zagrebu ove smo se godine prvi put predstavili i na Smotri sveučilišta u Beču. Želimo s našim mogućnostima studiranja upoznati i djecu naših ljudi koji žive i rade u inozemstvu, posebice u Austriji. Ne sumnjamo da će naši naponi davati sve bolje rezultate, jer obrazovanje je jedna od rijetkih stvari koju nam ne mogu uzeti ni ratovi, ni katastrofe ni krize.

Još 730 slobodnih mjesta

UKUPNO SVEUČILIŠNI STUDIJU 374: redovni 245, izvanredni 129.

EKONOMIJA 21: Ekonomija 13, Poslovna ekonomija 8; **FESB 38:** Elektrotehnika i informacijska tehnologija 3, Strojarsvo 2, Računarstvo 1, Industrijsko inženjerstvo 1, Brodogradnja 1, Računarstvo na engleskom jeziku 30; **FILOZOFSKI 4:** Sociologija 2, Hrvatski jezik i književnost 1, Pedagogija 1; Povijest umjetnosti 1, Talijanski jezik i književnost 1; **KBF 11:** Teološko-katehetski 1, Integrirani preddiplomski i diplomski studij Filozofsko-teološki 10; **KTF 6:** Kemijska tehnologija, smjer Kemijsko inženjerstvo 3, Kemijska tehnologija, smjer Zaštita okoli-

ša 1, Prehrambena tehnologija 1, Kemija 1; **POMORSKI 24:** Pomorska nautika 2*, Brodogradnja 6*, Pomorske elektrotehničke i informatičke tehnologije 3*, Pomorske tehnologije jahta i marina 4*, Pomorski menadžment 9 (1+8*); **PRAVNI 123:** Integrirani preddiplomski i diplomski studij Pravo 123 (izvanredni); **PMF 102:** Informatika i tehnika 2, Fizika i informatika 19 (17+2*), Inženjerska fizika 19 (17+2*), Nukleonizam 3, Informatika 1, Matematika i fizika 20 (18+2*), Matematika i informatika 19, Fizika 19 (17+2*); **STUDIJE MO-RA 2:** Biologija i ekologija mora 2; **ZDRAVSTVENI STUDIJ 2:** Medicinsko laboratorijska dijagnostika 2; **UMAS 41:** Slikarstvo 1, Kiparstvo 5, Dizajn vizu-

alnih komunikacija 4, Integrirani preddiplomski i diplomski studij Konzervacija – Restauracija 4, Likovna kultura i likovna umjetnost 6, Glazbena pedagogija 4, Glazbena teorija 3, Puhački instrumenti, smjer Saksofon 1, Glasovir 1, Gudački instrumenti, smjerovi: Violina 2, Gudački instrumenti, smjerovi: Viola 3, Gudački instrumenti, smjerovi: Violončelo 1, Kompozicija 2, Solo pjevanje 1, Gitara 3.

UKUPNO STRUČNI STUDIJU 356: redoviti 69, izvanredni 287.

EKONOMSKI 6: Management malog poduzeća 6; **FESB 18:** Elektrotehnika 2, Brodogradnja 14, Računarstvo 2; **KTF 2:** Zaštita i uporaba ma-

terijala 2; **KINEZIOLOŠKI 106:** Kineziologija 106 (izvanredni); **PRAVNI 134:** Upravni studij 134 (redoviti 18, izvanredni 116); **ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE 90:** Ekonomija; smjer Računovodstvo i financije 18 (redoviti 3, izvanredni 15), Ekonomija; smjer Trgovinsko poslovanje 28 (redoviti 8, izvanredni 20), Elektroenergetika 9 (redoviti 2, izvanredni 7), Elektronika 16 (redoviti 6, izvanredni 10), Informacijska tehnologija 11 (redoviti 3, izvanredni 8), Konstrukcijsko strojarstvo 8 (redoviti 3, izvanredni 5).

*Pomorski fakultet: *Kvota za starije od 24 godine Prirodoslovno-matematički fakultet: *Kvota za strane studente (izvan EU-a)*

Nagrada EU za kulturnu baštinu

Nagrada Europske unije za kulturnu baštinu – *Europa Nostra* najprestižnija je europska nagrada u području baštine, koju Europska komisija dodjeljuje u okviru programa EU Kreativna Europa. Dodjeljuje se svake godine izvanrednim postignućima u području baštine iz cijele Europe. Laureatima nagrada omogućuje učestalije sudjelovanje na međunarodnim izložbama i stručnim skupovima, olakšava pri-

kupljanje sredstava te povećava broj posjetitelja, a najvažnije je to što nagrada omogućuje bolju vidljivost sektora baštine te njegovo predstavljanje široj javnosti.

Nagrada će se i u 2016. dodijeliti do najviše trideset baštinskih projekata i inicijativa u četiri kategorije: **konzervacija, istraživanje i digitalizacija, predanost pojedinaca ili organizacija te obrazovanje, obuka i podizanje svijesti.** Od tih tri-

deset projekata, njih će sedam dobiti Grand-prix i novčanu nagradu od 10.000 eura, a jedan će dobiti i nagradu publike koja se bira on-line.

Prijave se mogu podnijeti iz zemalja koje sudjeluju u programu Europske komisije Kreativna Europa, a mogu se prija-

viti i zemlje koje ne sudjeluju u Kreativnoj Europi, ali ispunjavaju uvjete za nagradu *Europa Nostra*.

Natječaj za nagradu za 2016. godinu otvoren je do **1. listopada 2015. godine**, a više informacija možete pronaći na mrežnoj stranici udruge.

impressum ♦ universitas ♦ hrvatske sveučilišne novine ♦ **urednički kolegij ♦** Franka Babić ♦ Petar Bačić ♦ Aleksandra Banić ♦ Tomislav Čizmić-Marović ♦ Irena Drmić-Hofman ♦ Suzana Kačić - Bartulović ♦ Snježana Knezić ♦ Jelena Matešić ♦ Sandro Nižetić ♦ Jelena Novaković ♦ Ivan Perković (Zagreb) ♦ Marija Plazonić Šolić ♦ Leida Rizvan Šikimić ♦ Petra Šimundić ♦ Sagita Mirjam Sunara ♦ Ivana Vuka ♦ **fotografije ♦** cropix ♦ **art direktor** Zarko Tičinović ♦ **glavni urednik** Duško Čizmić Marović ♦ **izdavač ♦** Sveučilište u Splitu ♦ **za izdavača:** prof. dr. sc. Šimun Anđelinović, rektor ♦ **adresa redakcije ♦** Livanjska 5/IV. ♦ tel. 021/558 262 ♦ universitas@unist.hr ♦ www.unist.hr/universitas

Predsjednica Grabar-Kitarović primila rektora Anđelinovića u svojem splitskom uredu

PIŠE: DAMIR ŠARAC

Predsjednica i rektor Sveučilišta u Splitu dotaknuli su se mnogih projekata, razvojnih ideja i planova Sveučilišta. Rektor Anđelinović je predsjednicu Grabar-Kitarović detaljno izvjestio o Projektu postakadetskog zapošljavanja i prvim polaznicima netom završene ljetne škole Projekta. Posebna pažnja u razgovoru posvećena je međunarodnim projektima Sveučilišta.

Rektor je istaknuo da bi aktivniji odnosi predsjednice RH i akademske zajednice imali višestruko značenje i bili od koristi i jačanju društvene uloge Sveučilišta i snaženju autoriteta predsjedničke institucije. Moguća sinergija najvišeg društvenog autoriteta – autoriteta znanja, kojim raspolaže akademska elita, s ugledom jedine osobe izabrane referendumskim izjašnjavanjem, bila bi više nego plodna. Značenje predsjedničkih ovlasti i njihova regulativna, a ne izvršna narav mogu bitno pridonijeti moći akademske zajednice, ničim ne ugrožavajući njenu autonomiju. S druge strane, akademska je zajednica sa svojim vrijed-

Predsjednica RH Kolinda Grabar-Kitarović 10. je kolovoza u svojem privremenom splitskom uredu primila rektora Šimuna Anđelinovića

nostima i demokratskim procedurama 'prirodan' oslonac predsjedničkog autoriteta koji mora funkcionirati nadstranački i nadideološki. Nažalost, Sveučilište u demokratskoj Hrvatskoj dosada nije baš imalo sreće s predsjednicima... Tuđman je imao prećih zadataka, Mesić nije imao taj senzibilitet, a Josipović, sve-

učilišni profesor, imao je više sluha za cehovske interese sveučilišne zajednice nego za unapređenje njene društvene uloge i autoriteta.

**Za jače veze
Predsjednice sa sveučilištima**

Polazeći od tih pretpostavki, rektor Anđelinović izrazio je očekivanje da će pred-

sjednica Kolinda Grabar-Kitarović prepoznati zadaću i iskoristiti šansu da uspostavi 'prirodnu' vezu hrvatske predsjednice i hrvatske akademske zajednice. To bi bilo osobito značajno u aktualnim procesima unutarnjeg i vanjskog otvaranja Sveučilišta, i prijeko potrebno u obrani i jačanju javnog obrazovanja u Hrvatskoj.

U tom je kontekstu rektor Anđelinović predložio da se "u djelokrugu našega Splićanina Andre Krstulovića Opere – Predsjedničina savjetnika za društvene djelatnosti - formira tijelo koje bi osiguravalo stalnu vezu Ureda predsjednice i Rektoratnog zbora". Zaključno, rektor Anđelinović izrazio je nadu da bi na ove teme Predsjednica mogla dati intervju *Universitasu*, prvim hrvatskim sveučilišnim novinama pokrenutima upravo u Splitu.

Načelno podupirući ove stavove, Predsjednica je obćala posjetiti Sveučilište u Splitu ovoga rujna, kada će se, u sklopu Projekta akademskog samozapošljavanja, održati burza stipendija na kojoj će se spajati studenti s predstavnicima tvrtki koje će ih stipendirati.

Ugovor o suradnji Grada i Sveučilišta

Gradonačelnik Splita Ivo Baldasar i rektor Sveučilišta u Splitu prof. dr. sc. Šimun Anđelinović, 3. kolovoza potpisali su ugovor kojim Grad Split i Sveučilište uspostavljaju poslovnu suradnju u dijelu znanosti i visokog obrazovanja, a temeljem kojeg Grad Split postaje nastavna baza Sveučilišta. Grad Split će, kao nastavna baza, povezivanjem prakse, znanosti i istraživačkog rada, za studente Sveučilišta organizirati izvo-

đenje dijela nastave, odnosno stručne prakse, a u svrhu stjecanja konkretnih praktičnih znanja i vještina.

Grad prepoznaje važnost suradnje sa Sveučilištem, a problematika kojom se bave stručnjaci iz Grada Splita je toliko kompleksna da će stručnu praksu moći obavljati studenti gotovo svih sastavnica Sveučilišta u Splitu. Na ovakav način omogućit ćemo studentima da svoje teoretsko znanje suoče s praktičnim i operativnim po-

slovanjem, ali i kompleksnim izazovima gradske administracije i vjerujem da će im to iskustvo biti dragocjeno – rekao je tom prilikom gradonačelnik Baldasar.

Grad Split će imenovati stručne osobe - mentore koji će educirati studente za praktičan rad i pratiti ih u stjecanju konkretnih znanja i vještina, te ih ocjenjivati za uspješnost. S druge strane, Sveučilište će pružati kontinuirano usavršavanje stručnim osobama-

mentorima u realizaciji ovog projekta.

Grad Split je među prvim lokalnim zajednicama koje su potpisale ugovor o suradnji sa Sveučilištem - kazao je rektor Anđelinović i dodao kako će studenti moći obavljati dio ljetne prakse na radnim mjestima Grada, pri čemu će biti bitna kvaliteta, a ne kvantiteta.

Detalji realizacije poslovne suradnje bit će definirani nakasnije do početka akademske godine.

ANDELA IVANOVIĆ

Intenziviranje suradnje sa Sveučilištem Penn State

Iako su Sveučilište u Splitu i Penn State već niz godina imali potpisan memorandum o razumijevanju, prava sustavna suradnja nije zaživjela, jer se uglavnom zasnivala na osobnom angažmanu pojedinaca s oba sveučilišta. Okolnosti su se promijenile, kaže prorektor Alen Soldo, dolaskom nove uprave Sveučilišta u Splitu kojoj je jedan od prvih službenih sastanaka bio upravo s prorektorom Penn Statea zaduženim za međunarodnu suradnju prof. dr. Michael Adewumijem, za što je uvelike bio zaslužan splitski prof. dr. Dragan Primorac. Na tadašnjem sastanku je bilo dogovoreno i osnivanje posebne radne grupe koja će raditi na konkretnim projektima, a kao posljedica rada te grupe javila se potreba za održavanjem vi-

deo-konferencije između čelnika obju institucija, koja je i održana 13. kolovoza. Samoj konferenciji sa strane Penn Statea prisustvovali su prof. Adewumi, prof. Martin Trethewey, prof. Mitchell M. Holland te prof. Igor Jovanović, dok su splitsko Sveučilište predstavljali rektor Šimun Anđelinović, prorektori Marko Rosić i Alen Soldo, dekan FGAG-a Boris Trogrlić te pomoćnice pročelnika Odjela za forenzične znanosti Ivana Anterić i Željana Bašić.

Zajednička konferencija u Splitu u lipnju 2016.

S obzirom na prethodne dogovore, za vrijeme sastanka se razgovaralo o operativnim detaljima suradnje te je dogovorena zajednička konferencija u Splitu za lipanj 2016. godine

pod radnim naslovom *How can Universities positively impact student learning in the Digital Age?* Glavne teme konferencije trebale bi biti nastavne strategije, ishodi učenja te tehnike učenja na daljinu. Konferencija bi trebala poslužiti u razmjeni novih ideja i identifikaciji zajedničkih interesa, što će poslužiti zajedničkom djelovanju prema privlačenju sredstava za znanstvenoistraživačke i nastavne projekte. Koliko su ozbiljno obje institucije pristupile ovoj inicijativi, pokazuje i dogovoreni dolazak delegacije Penn Statea, koja će ponovno posjetiti Sveučilište u Splitu krajem listopada, kada će se dogovarati organizacija konferencije, ali i detalji suradnje vezani za organizaciju zajedničkih tečajeva i ljetnih škola, trenutačno

Dragan Primorac i Michael Adewumi

s naglaskom na STEM područje. Posebice će biti razgovora o mogućnosti uspostave Regionalnog centra Penn Statea pri Sveučilištu u Splitu, budući da je prepoznata sve bolja kvalitetasplitskog Sveučilišta uz povoljan geografski položaj, što je veliko priznanje od strane jednog od najboljih svjetskih sveučilišta.

UNIV.

Erasmus+ e-learning - veliki uspjeh novog Ureda za EU projekte

PIŠE: ALEKSANDRA BANIĆ

Projekt „Student Business e-Academy (SBeA)“ prijavljen je na prvi krug poziva 2015., u sklopu programa Erasmus +, ključne aktivnosti 2: suradnja za inovacije i razmjenu dobre prakse, aktivnosti strateškog partnerstva u visokom obrazovanju. Predviđeno trajanje projekta je 24 mjeseca s početkom 1. listopada 2015. Sveučilište u Splitu je koordinator projekta, a partneri na projektu su Middlesex University Higher Education Corporation te Universidad de Málaga.

Stjecanje ključnih poduzetničkih vještina

Glavni cilj projekta je proizvesti visoko kvalitetni, personalizirani e-learning program za studente zainteresirane za poduzetništvo kako bi im se pruži-

trajanju od 5 dana putem kojih će sudionici steći ključne poduzetničke vještine, znanja o tržištu i razviti svoje interpersonalne i međukulturalne vještine. Projekt potiče novi način učenja i podučavanja kroz digitalni sadržaj i upotrebu virtualnih resursa, olakšava studentima stjecanje digitalnih vještina, spajanje učionica i digitalnih uređaja i sadržaja, te povećava učinkovitost i jednakost u obrazovanju. SBeA podrazumijeva i podršku kroz mentorstvo te personalizirano učenje za sudionike, što je jedna od glavnih koristi ovog programa. E-learning program će biti dostupan kroz on-line platformu koja omogućava učenicima, edukatorima i istraživačima stvaranje, dijeljenje i komentiranje sadržaja s kolegama.

Sudionici e-learning

Prorektor Alen Soldo: projekt koji najavljuje novu eru funkcioniranja

Obzirom da nam je jasno kako se u današnje vrijeme moraju naći novi izvori financiranja djelatnosti Sveučilišta, krenuli smo u izgrađivanje unutarnje infrastrukture i sustava za privlačenje sredstava iz europskih i međunarodnih fondova te sukladno tome oformili Ured za EU projekte. Uredu je među prioritetima stvaranje preduvjeta za uspješnu prijavu i provedbu EU projekata na Sveučilištu u Splitu. Iako se Ured najviše bavi servisiranjem projekata koje potiču djelatnici sa različitih sastavnica, ono što smo željeli je da Ured može i samostalno prijavljivati projekte. Stoga smo prioritet na pisanje prijave ovog projekta, iako moram priznati da nismo imali prevelika očekivanja, obzirom da smo, takoreći, tek krenuli. Stoga nam je dobivanje projekta u ovako kratkom roku od oformljenja Ureda poseban podstrek za daljnji rad. Posebice naglašavam da je ovo zapravo prvi projekt u povijesti Sveučilišta u Splitu koji je dobio od strane centralne službe, te na neki način predstavlja početak nove ere funkcioniranja. Kako osobito pazimo na povezivanje različitih aktivnosti, ovaj projekt se naslanja na postojeći Projekt postakadetskog zapošljavanja, kao i na razne projekte kolega s Ekonomskog fakulteta kojima se zahvaljujem jer je upravo zahvaljujući sinergiji i timskom radu njih i Ureda SBeA ocijenjen uspješnim. Time se još jednom potvrđuje nužnost funkcionalne integracije svih resursa, jer je očito kako ih imamo, ali ih treba objediniti da postignu najbolje rezultate.

li potrebni resursi za ostvarivanje njihovih poslovnih ideja te ih se pripremiло za ulazak na tržište. U sklopu projekta, program i suradnički radni prostor za korisnike biti će dostupni na virtualnoj platformi prilagođenoj potrebama korisnika, što podupire princip otvorenih obrazovnih resursa, OER – Open Educational Resources.

On-line program treninga sastoji se od 6 modula i dvije konferencije u

akademije će steći priznate kompetencije, razviti svoj poduzetnički potencijal, te usvojiti kritičko opažanje naspram svojih poslovnih ideja, što će im uvelike pomoći u razvoju budućih karijera. Institucije i osoblje koje sudjeluju u projektu poticati će svoje istraživače i studente na korištenje ove otvorene akademije, a obogatit će svoje metode podučavanja i otvoriti mogućnost daljnje međunarodne suradnje.

Veliki napredak Splita na rang listi Webometricsa

U srpnju 2014. godine Sveučilište u Splitu bilo je na 2937., a sada je na 1571. mjestu

Webometricsovo rangiranje provodi se dva puta godišnje - u siječnju i srpnju, a obuhvaća više od 25 tisuća visokoškolskih ustanova iz cijelog svijeta. Na posljednjem Webometricsovu rangiranju Sveučilište u Splitu, zahvaljujući provedenom postupku objedinjavanja web prostora sastavnica Sveučilišta u Splitu pod domenu unist.hr, ostvarilo je značajan napredak popevši se za čak 1366 mjesta.

Poredak na Webometricsovoj rang-listi sastavljen je od dviju komponenti - vidljivosti i aktivnosti. Kao što u priloženom tekstu o kriterijima - preuzetom s Webometrixova weba - stoji, pola bodova donosi mrežna vidljivost (Visibility) visokog učilišta. Ona se mjeri evidentiranjem/zbrajanjem svih vanjskih poveznica koje web-domena sveučilišta prima od treće strane („virtual-

ni referendum“) Drugu polovinu bodova aktivnost (Activity) pri čemu se uzimaju u obzir tri kriterija: prisutnost, otvorenost i izvrsnost. U 'prisutnost' ulazi ukupan broj web stranica, ne uključujući pdf datoteke, a prema podacima koje daje Google. Otvorenost se mjeri brojem dostupnih pdf datoteka objavljenih na web stranicama, prema podacima koje daje Google. Izvrsnost pak označava zastupljenost u prvih 10% najviše citiranih radova po području prema podacima Scimago institute.

Dakle, vidljivost, prisutnost i otvorenost neposredno su povezani s webom visokog učilišta i ukupno donose čak pet šestina bodova.

Kada se rezultati Sveučilišta u Splitu gledaju na nivou Europe, među 6054 visokoškolske ustanove, ostvaren je napredak s 958. na 598.

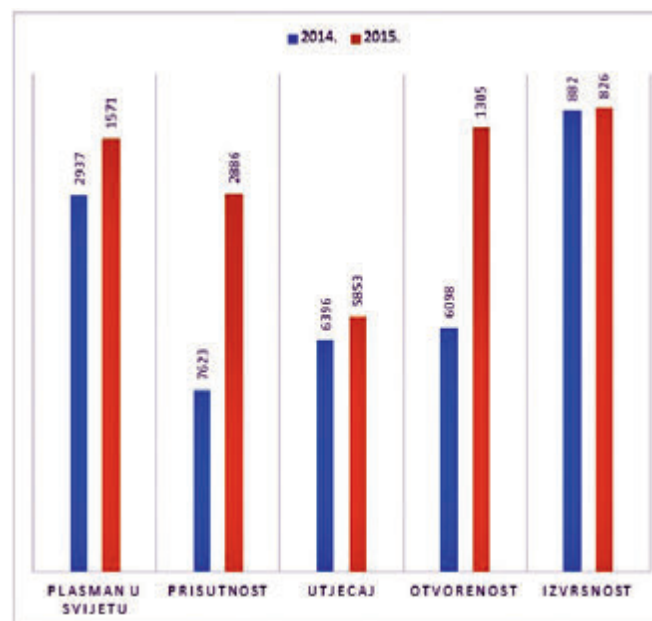
Rektor Anđelinović: "Pomak na listi odraz je naše kvalitete. Objedinili smo mrežne stranice sastavnica, i puno radili na promociji sveučilišta kao cjeline"

mjesto. Što se tiče poretka u centralnoj i istočnoj Europi, s 230. mjesta popeli smo se na 87. mjesto od mogućih 3181.

Sveučilište u Splitu, prema ovom rangiranju, 3. je u Hrvatskoj, iza Zagrebačkog i

Riječkog sveučilišta, a rangiranjem su obuhvaćene 54 visokoškolske ustanove. Osim značajnog skoka u prisutnosti i otvorenosti, uočljiv je stalan visok plasman Sveučilišta u Splitu u izvrsnosti.

F.B.

	2014	2015
Zagrebačko sveučilište	528	458
Riječko sveučilište	1801	1528
Splitsko sveučilište	2937	1571
Sveučilište u Osijeku	2008	1828
Zadarsko sveučilište	3667	3500

Pet hrvatskih sveučilišta na Webometricsovoj je listi ostvarilo vidljivi napredak

Koje je pravo značenje rang-lista

PIŠE: **DUŠKO ČIZMIĆ MAROVIĆ**

Praksa rangiranja kojom se ocjenjuje mjesto pojedinog sveučilišta u svjetskoj akademskoj zajednici počela je još 80-ih prošloga stoljeća, svoju je punu afirmaciju osigurala pojavom Šangajske liste 2003., da bi u nepreglednom moru visokoškolskih institucija u svijetu danas postala nezaobilaznim orijentir. Svijest o značenju i ulozi toga rangiranja u Hrvatskoj je poslovično kasnila, ali već godinama ubrzano raste.

Zloupotrebe rangiranja

No najveći je problem još uvijek iskrivljena slika o - inače nezaobilaznoj - ulozi i značenju tih rang-lista, i to ne samo u neobaviještenoj javnosti i senzacionalističkim medijima nego i u samoj akademskoj zajednici. Naime, prema smisao ovog rangiranja nije natjecateljski nego orijentacijski, ove se rang-liste u malim i nejakim zemljama poput Hrvatske u pravilu koriste ili kao dokaz neoliberalne zavjere protiv pravih vrijednosti - u desnoj optici protiv tradicije, u lijevoj protiv budućnosti - ili kao dokaz naše zaostalosti. A u oba slučaja kao batina protiv neistomišljenika i konkurenata. Budući da se poznate sveučilišne rang-liste poput Šangajske ili Webometricsove objavljuju u doba ljetne stanke političkih skandala, mediji se, čim prođe Velika Gospe, obruše na 'još jedan bijedni plasman' naših sveučilišta. Izabere se neka od lista na kojoj smo 'prenisko', i najjače udari po najvećem, najuglednijem, najboljem i najvažnijem našem sveučilištu, Zagrebačkom. Pri tom se ni argumenti ni kritičari godinama ne mijenjaju: glavni problem nije, kažu, novac, nego uravnilovka, zloupotreba autonomije protiv integrativnih procesa te zloupotreba demokratskih procedura protiv znanstvene i upravljačke meritokracije.

Terapija se nudi po onoj 'na ljutu ra-

Rektor Damir Boras: "Prijetnja rješenja odgađaju napredak"

nu ljutu travu": pravna regulativa koja bi akademsku autonomiju i ostale slobodine podredila efikasnosti sustava, a upravljačke ovlasti ojačala toliko da može izići nakraj sa svim pokušajima otpora. Financijska bi regulativa trebala izgledati sve koji se ne mogu nositi s kriterijima izvrsnosti skrojenima po mjeri (interesa) najrazvijenijih. Ukinuli bi se privilegiji siromašnih, a hrvatskome bi se zajamčila poziciju rezervnog jezika. Pretjerujem li? Nije li Jovanovićeva administracija svoje najbolje snage uložila da većinu navedenoga organizira i ozakoni?

Kako se penjati po rang-listi

Pitali smo zagrebačkog rektora Damira Borasa što kaže na ovakve kritike. Odgovarao sam na njih, kaže, ovih dana u više navrata. „Najkraće: prijetnja rješenja odgađaju napredak“. Zato mi se ovoga časa puno važnijim čini istaknuti uspjeh što ga je većina naših sveučilišta ostvarila upravo ove godine značajno napredujući na Webometricsovim listama. To je izvrsna vijest, jer svi smo mi postali svjesni značenja mjesta na ovim tablicama. Premda... „i na prijašnjim su listama hrvatska sveučilišta plasirana neusporedivo bolje nego ijedna druga hrvatska djelatnost“. Potruditi ćemo se, ka-

že Boras, da naši rezultati postanu još vidljiviji, da prestanemo plakati bijedu i da ispletemo vlastite mreže s gospodarstvom, bankama, lokalnim zajednicama, srednjoškolskom populacijom..., sa susjedima, s Europom i svijetom... Ali u prvom redu da uspostavimo najbolje moguće odnose i veze među nama samima, ne samo unutar, nego i između naših sveučilišta. Jer "Zagrebačko sveučilište oduvijek ima obvezu nacionalnog okupljanja prvog reda", naglašava njegov rektor.

Poziv na raspravu

Prof. Andričević, zamjenik ministra znanosti, sugerira da se na stranicama *Universitasa* ozbiljno pozabavimo karakteristikama najvažnijih rang-lista, počevši od *Scimago Institutions Rankinga* koja može poslužiti ne samo pojedinim sveučilištima da skeniraju područja u kojima su znanstveno (ne) kvalitetni, nego daje i uvid u znanstvenu kvalitetu cijele zemlje u njenom okruženju. Poslušat ćemo sugestiju i otvoriti naše stranice za ova teme najkompetentnijim sugovornicima. Jer, kao što to za *Universitas* reče pok. prof. Ante Graovac, „sve kvantifikacije treba uzimati sa zrnom soli, ali (...) brojke će od nas tražiti, htjeli mi to ili ne“.

Funkcionalna integracija

Jedna od zadaća nove uprave je bolja vidljivost i položaj našeg Sveučilišta na različitim listama koje rangiraju kvalitetu svjetskih sveučilišta. Iako je jasno da te liste ne daju nedvosmisleni uvid u kvalitetu pojedinog sveučilišta, nikako se ne smije zanemariti njihov važni "marketinški" učinak. Stoga smo napravili analizu kriterija koje koriste različite liste i krenuli u vlastito poboljšanje.

Onu što je odmah uočeno kao glavni razlog lošem položaju Sveučilišta na svim lista-

ma jest unutarnja dezintegriranost koja rezultira time da na listama postoji Splitsko sveučilište, ali i njegove sastavnice, što kod najbolje rangiranih sveučilišta nije slučaj. Sada je potpuno jasno da tek s funkcionalnom integracijom svih aktivnosti, posebice znanstvenoistraživačkih i nastavnih, u budućnosti možemo očekivati pravo vrednovanje naše kvalitete, koja je, prema našim unutarnjim analizama, a za razliku od trenutno vidljive, puno bolja i u stalnom porastu. Pri-

Kriteriji Webometricsa

Vidljivost (50 posto)

Učinak. Kvaliteta sadržaja ocjenjuje se putem "virtualnog referenduma", pri čemu se evidentiraju/zbrajaju sve vanjske poveznice koje web-domena sveučilišta prima od treće strane. Te poveznice pružaju uvid u prestižnost sveučilišta, akademsku izvrsnost, vrijednost informacija i korisnost usluga koje se pojavljuju na web-stranicama prema kriterijima milijuna web-urednika iz cijelog svijeta. Podaci o vidljivosti poveznice prikupljeni su od dva najvažnija pružatelja ove informacije: **Majestic SEO** i **ahrefs**.

Aktivnost (50 posto)

Prisutnost (1/3). Ovim se indikatorom mjeri ukupan

broj web-stranica koje se nalaze na web-domeni (uključujući i poddomene i direktorije) sveučilišta, i koje su indeksirane od strane najveće komercijalne pretraživačke mreže (Google). Evidentira se svaka web-stranica, uključujući i formate koji su prepoznati zasebno od Googlea, statičke i dinamičke stranice te ostale vrijedne datoteke. Nemoć je ostvariti jaku prisutnost bez doprinosa svih u organizaciji - uzimajući u obzir da vodeći konkurenti već imaju mogućnost pokrenuti milijune web-stranica. Upotreba dodatnih domena ili alternativnih glavnih domena za strani jezik ili u marketinške svrhe, ocjenjuje se negativno prema ovom indikatoru, a k tome je i vrlo zbunjujuće vanjskim korisnicima.

I zajednička web domena, i sadržaj

Prorektor Marko Rosić

Do prije godinu dana, samo su sveučilišni odjeli, a ne i fakulteti na Sveučilištu u Splitu, imali u svojoj web-adresi dio koji ih identificira članicama Splitskog sveučilišta. Mnogi fakulteti našeg Sveučilišta imaju vrlo kvalitetno organizirane sadržaje na webu, ali oni nisu pridonosili položaju Sveučilišta na rang-listi po metodi Webometricsa zbog toga što nisu bili objavljeni unutar objedinjenog web-prostora Sveučilišta. Stoga se pristupilo objedinjavanju web-prostora Sveučilišta unutar domene *unist.hr*, no želim naglasiti da cijeli taj posao ne treba promatrati jedino kroz nastojanje za zauzimanjem što bolje pozicije na Webometricsovoj ljestvici svjetskih sveučilišta. On se treba promatrati i kroz prizmu smislene funkcionalne integracije unutar koje je objedinjavanje informacijskih resursa važan element, ali također i kao proces povećanja međunarodne prepoznatljivosti Sveučilišta.

Planiranje ovog procesa započeto je u listopadu prošle godine, te su već početkom ove neki fakulteti bili objedinjeni u zajedničkom web-prostoru. Objedinjavao se samo javni web-prostor, a ne cijeli domenski prostor, tako da su e-mail adrese zaposlenika i studenata ostale nepromijenjene. Također, vodilo se računa o funkcioniranju postojećih vanjskih poveznica na dosadašnje adrese kako bi se omogućio pristup sadržajima objavljenim i na tim adresama.

Uskoro će svi web-sadržaji našeg Sveučilišta biti objedinjeni unutar zajedničke domene. Najveći dio poslova na objedinjavanju web-prostora odradili su kolegica Leida Rizvan-Sikić, dipl. ing., s Rektorata, i sistem-inženjeri zaposleni na sastavnicama, te sam im zahvalan na trudu koji su uložili.

Što je potrebno napraviti kako bi se ponovio postignuti uspjeh gdje je naše Sveučilište u nepunu godinu dana preskočilo polovinu sveučilišta koja su bila bolje rangirana? Potrebno je u potpunosti objediniti web-prostor, ali to neće biti dovoljno. Potrebno je nastaviti raditi na kvaliteti objavljenog sadržaja, na novim sadržajima, javno dostupnim nastavnim sadržajima i drugim dokumentima iz djelokruga rada Sveučilišta. Objavljivanje sadržaja na engleskom jeziku dodatno će povećati vidljivost, prepoznatljivost i ugled Sveučilišta.

Kasparov na šahovskom festivalu Adriatic 2015.

Bivši svjetski šahovski prvak Gari Kasparov je 25. kolovoza u Sveučilišnoj knjižnici u Splitu otvorio Međunarodni šahovski festival za mlade "Adriatic 2015.", koji je trajao do 30. kolovoza. Na otvorenju su riječi dobrodošlice Kasparovu zaželjeli rektor Sveučilišta u Splitu prof. dr. sc. Šimun Anđelinović, s prorektorima prof. dr. sc. Borisom Malešom, prof. dr. sc. Alenom Soldom i prof. dr. sc. Brankom Matulićem, te pročelnik Službe za sport i sportsku infrastrukturu grada Splita Hrvoje Akrap u ime splitskoga građonačelnika Ive Baldasara.

"Počasćeni smo što je Gari odabrao baš Split za održavanje festivala. Mi danas u najjačem sastavu Sveučilišta pozdravljamo ovaj događaj i gospodina Kasparova. Čak i grb naše države ima dizajn osmišljen po ovom sportu i drago nam je što se razvija na ovom području", rekao je rektor Anđelinović i

naglasio kako sastavnice Sveučilišta u Splitu svake godine sudjeluju u šahovskim natjecanjima, a najuspješniji su studenti PMF-a. Hrvoje Akrap kazao je kako se nada da će razgovori s Kasparovom o dodatnoj popularizaciji šaha uroditi plodom i da će šah u osnovnim škola-

ma ubrzo postati predmet jer pozitivno utječe na razvoj kognitivnih sposobnosti djece. Kasparov je u svom obraćanju rekao kako se nitko ne bi trebao zavarati malom dimenzijom turnira.

"Imam viziju razvitka šaha u cijeloj regiji. Ovo je jedan

od četiri turnira koje namjeravam održati, a na Jadranu namjeravam otvoriti Kasparov šahovsku zakladu. O uvođenju šaha kao predmeta u osnovne škole dobio sam pozitivne povratne informacije od državnih i lokalnih vlasti", otkrio je Kasparov.

"Contemporary kinesiology"

Peta međunarodna znanstvena konferencija "Contemporary kinesiology", u organizaciji Kineziološkog fakulteta te suorganizaciji Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Instituta za kineziološke raziskav, Univerze na primorskom u Koperu, održala se od 28. do 30. kolovoza u prostorijama Sveučilišne knjižnice u Splitu. Cilj konferencije bio je dati smjernice razvoju suvremene znanosti i struke u svim primijenjenim područjima kineziologije. Stoga su se na konferenciji obrađivale teme iz područja kineziološke edukacije,

kineziterapije, medicine sporta i vježbanja, suvremenog sporta, kineziologije tjelesno zahtjevnih poslova, fitnessa te aktivnosti povezanih sa zdravljem. Na konferenciji interdisciplinarnog karaktera i namijenjenoj znanstvenicima iz područja društvenih znanosti te biomedicine i zdravstva, kao i ostalih korelacijskih znanstvenih područja, izlagao je niz uglednih europskih i svjetskih stručnjaka. Posebno valja istaknuti angažman mladih znanstvenika kao dokaz kvalitetnog rada u području kineziologije.

Ljetna škola kliničke farmacije

Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu od 28. do 30. kolovoza organizirao je Ljetnu školu kliničke farmacije, koja za cilj ima magistrima farmacije opće razine (bez specijalizacije ili specijalističkog studija) pružiti dodatna znanja koja nisu stekli tijekom svoga dodiplomskog školovanja, a danas se pokazuju kao prijeko potrebna u implementaciji ljekarničke skrbi. Tijekom trodnevne edukaci-

je obradilo se 150 slučajeva iz prakse, koji uključuju laboratorijske podatke, intervencije, uočavanje medikacijskih pogrešaka i procjenu klinički značajnih interakcija, individualizaciju i racionalizaciju terapije. Na ovu inovativnu formu kontinuirane edukacije odazvalo se čak 120 sudionika iz cijele Hrvatske, što pokazuje interes kolega za ljekarničku skrb i usavršavanje u kliničkim vještinama.

ija za bolje Sveučilište

Prorektor Alen Soldo

mjer ovako naglog skoka na ljestvici Webometricsa dokazuje da se čak i s jednostavnim integrativnim aktivnostima sastavnica Sveučilišta te svih zaposlenika, mogu ostvariti značajni pomaci u vanjskom poimanju naše kvalitete, na dobrobit svih nas. Jasno, određeni kriteriji koji se primjenjuju za neke druge rang-liste su nešto kompliciraniji od Webometricsovih, no poboljšanje u koje smo krenuli, nadam se, ubrzo će rezultirati pomacima i na drugim listama.

ometricsa

Otvorenost (1/3). Ovaj indikator mjeri postojanje repozitorija istraživačkog rada – putem Google Scholar tražili ce evidentira se broj vrijednih datoteka (pdf, doc, docx, ppt) objavljenih na web-stranicama, kao i ukupan broj dokumenata i dokumenata s ispravno oblikovanim nazivima datoteka (npr. Adobe Acrobat datoteka moraju imati ekstenziju.pdf). Cilj ovog indikatora je mjerenje novijih publikacija, a trenutno su to znanstveni radovi objavljeni između 2008. i 2012. godine.

Izvrsnost (1/3). Istraživački radovi objavljeni u vodećim međunarodnim časopisima imaju vrlo važnu ulogu u rangiranju sveučilišta. Ovaj indikator ne mjeri ukupan broj radova sveučilišta,

što ne odražava realnu sliku znanstvene izvrsnosti, već samo izvrsne radove. Iako se ovim indikatorom mjeri visoko kvalitetna znanstvena produkcija istraživačkih institucija, podatkovni pružatelj Scimago group isporučuje ne-nulte vrijednosti za više od 5200 sveučilišta (razdoblje 2003. – 2010.). U budućim izdanjima namjera je združiti obračunska razdoblja između Scholar i Scimago izvora.

Preuzeto sa <http://www.webometrics.info/en/Methodology>

UTT za razvoj akademskog poduzetništva i inovacija

Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO) pozitivno je evaluirala prijavu Ureda za transfer tehnologije Sveučilišta u Splitu za sudjelovanje u Programu podrške uredima za transfer tehnologije, čime je ostvaren preduvjet za predaju konkretnih projektnih prijava za financiranje iz Programa financiranja komercijalizacije rezultata istraživanja i razvoja te akademskog po-

duzetništva. Cilj Programa je povećati broj licenciranih komercijalno relevantnih tehnologija i broj novih start-up poduzeća proizšlih iz rezultata Sveučilišnih istraživanja. Kroz Program će se financirati troškovi vezani uz komercijalizaciju intelektualnih kreacija nastalih kao rezultat rada znanstvenika zaposlenih na hrvatskim javnim visokoškolskim ustanovama i javnim institutima, koji se prijavljuju kroz UTT,

odnosno troškovi poput analize tržišta, izrade poslovnog plana i razvoja poslovnog modela, nulte proizvodnje te razvoja strategije upravljanja intelektualnim vlasništvom. Također, osigurana su i inicijalna sredstva (tzv. preseed sredstva) za financiranje akademskog poduzetništva kako bi se pomoglo istraživačima da pokrenu tvrtke utemeljene na inovacijama. Inicijalna sredstva bit će dostupna za spin-off,

spin-out i start-up tvrtke utemeljene na intelektualnom vlasništvu razvijenom od strane istraživača na javnim visokoškolskim ustanovama i javnim institutima. Predviđen iznos financiranja po pojedinom projektu je između 10 i 70 tisuća eura. Program financira 100% prihvatljivih troškova, a ukupna financijska alokacija za UTT Program na razini Hrvatske je 1,5 milijuna. Sve aktivnosti ugovara i provodi UTT.

rektorski zbor

Odluka o dodjeli novih 1350 razvojnih koeficijenata hrvatskim sveučilištima je povijesna

PRIREĐIO*
VJEKO PERIŠIĆ

Dnevnim je redom bila predviđena rasprava o uspostavi jedinstvenog SAP financijsko-informacijskog sustava u visokom obrazovanju RH, o dodijeljenim razvojnim koeficijentima za kadrovsku popunu sveučilišta, o prijedlogu vladine Odluke subvencioniranja troškova studija za naredne 3 godine, o Nacionalnom vijeću za razvoj ljudskih potencijala, o akademskom nazivlju po žurnoj molbi Sveučilišta u Dubrovniku i o Strategija hrvatskog knjižničarstva.

Suradnja s financijskim institucijama

U okviru prihvaćanja zapisnika 6. sjednice rektor Andelinović je na poticaj predsjednika Rektorskog zbora iznio prijedlog suradnje s financijskim institucijama. Nakon rasprave jednoglasno je imenovano Povjerenstvo za suradnju s financijskim institucijama u sastavu: rektor Šimun Andelinović kao predsjednik, rektori Pero Lučin, Damir Boras i Željko Turkalj te prorektor Tonči Lazibat, a sa zadatkom da pripreme ekspertizu suradnje hrvatskih sveučilišta s financijskim institucijama te izrade odgovarajući pozivni natječaj.

Jedinstveni informacijski sustav

Ministar Vedran Mornar predložio je da Rektorski zbor razmisli o uvođenju integriranog jedinstvenog financijsko-informacijskog sustava radi boljeg praćenja sustava i kvalitetnijeg odlučivanja, što bi značajno smanjilo troškovi bi se drastično smanjili

Pod razno

P. Lučin je izvijestio o prijedlogu kompanije Turnitin, vezanom uz softver za plagiranje, te je zaključeno da se predstave Rektorskom zboru

Ž. Turkalj je izvijestio o početku 11. europskog sveučilišnog prvenstva u nogometu na Osječkom sveučilištu kao svojevrsan uvod u Europske sveučilišne igre Zagreb/Rijeka 2016.

Š. Andelinović je upozorio na brojne nedoumice oko napredovanja za vrijeme obnašanja položajnih funkcija na sveučilištima i sastavnicama te je zaključeno je da za sljedeću sjednicu RZ on pripremi raspravu o toj temi.

Na kraju sjednice P. Lučin je izvijestio o prvom sastanku združene znanstvene konferencije Zapadnog Balkana kojoj je nazočio kao predstavnik Rektorskog zbora, a na poziv Njemačke nacionalne akademije znanosti Leopoldina. Radi se o međuvladinoj inicijativi za Zapadni Balkan koju je pokrenula njemačka kancelarka Angela Merkel prošle godine na sastanku s premijerima te je jedan od tri fokusa bila i znanost. Ključno političko pitanje je, ističe Lučin, što je to Zapadni Balkan koji je ovdje definiran sa pozicije korištene u pregovaračkom procesu te znači države bivše Jugoslavije i Albanija bez Slovenije i Hrvatske koje su članice Europske unije. No geografski spadamo u Zapadni Balkan te, naglasio je Lučin, nije bio jasan smjer inicijative koji se pokušava proširiti na Jugoistočnu Europu. Jedan od zaključaka bio je osnivanje združenog Research Council-a za Zapadni Balkan, koji uključuje Hrvatsku, po uzoru na European Research Council, no Lučin je bio protiv takvog zaključka jer se ulazi u vrlo kompleksne politike financiranja, iako podržava ideju o osnivanju takvog tijela u smislu zajedničke evaluacije i projekata. Zamolio je da rektori reagiraju na konačni prijedlog zaključka koji će im prosljediti čim bude spreman, nakon što ga A. Merkel dade premijerima na sastanku u rujnu.

Na 7. sjednici Rektorskog zbora održanoj 23. srpnja u Zadru, pod predsjedanjem riječkog rektora prof. Pere Lučina, uz ostale su goste sudjelovali i ministar znanosti, obrazovanja i sporta Vedran Mornar te njegov zamjenik Roko Andričević

jer bi MZOS pokrio održavanje sustava koje bi obavljao „Carnet“. Jedinstven bi sustav sam po sebi bio jeftiniji jer ne treba razvijati specifičnosti. Š. Andelinović je, zbog specifičnosti sastavnica predložio osnivanje koordinacijskog tijela predstavnika sveučilišta/fakulteta i Tehničkog veleučilišta koje bi raditi na objedinjavanju sustava, a Tonči Lazibat je istaknuo da pri uvođenju integriranog sustava treba voditi računa o njegovoj transparentnosti i autonomiji sveučilišta, te vidjeti tko bi financirao njegovo uvođenje. Odlučeno je da radna grupa u sastavu: Pero Lučin, Tonči Lazibat, Marko Rošić i Slavica Čosović Bajić pripremi tematska rasprava na Rektorskom zboru o financijsko-informacijskom sustavu na javnim visokoobrazovnim institucijama u RH.

Znanstveni se pomladak vraća na sveučilišta

P. Lučin je zahvalio ministru znanosti, obrazovanja i sporta te njegovu zamjeniku na odluci da se proračunska sredstva iz programa usavršavanja znanstvenih novaka izravno preusmjere sveučilištima putem razvojnih koeficijenata. Ministar prof. Mornar je istaknuo da je riječ o logičnu potezu kojim se znanstveni pomladak vraća na sveučilišta. Tako sveučilišta više neće gubiti koeficijente novaka nakon što im isteknu

ugovori, već će ih moći iskoristiti za njihovo napredovanje. Otvoreno je 1350 novih radnih mjesta za mlade znanstvenike koji će nakon isteka ugovora koje su imali kao znanstveni novaci, dobiti mogućnost ostanka u sustavu znanosti i visokog obrazovanja.

Zamjenik ministra prof. Roko Andričević je istaknuo da se radi o povijesnoj odluci koja omogućuje ostatak znanstvenih novaka u sustavu. Pritom se nije izišlo iz okvira proračuna. Odgovornost za kadrovski razvoj sada je na čelnicima sveučilišta. Odluka se odnosi samo na znanstvene novake koji su bili na stavci proračuna te istekom ugovora oslobađaju određeni koeficijent. Ministarstvo je prikupilo popise znanstvenih novaka u sustavu te slijedi preraspodjela koeficijenata. Iako se Odluka primjenjuje od iduće godine, sveučilišta već sada mogu započeti pregovore s Ministarstvom koje se

obvezalo pripremiti naputak o provođenju Odluke. R. Andričević je naglasio da istovremeno pristižu velika sredstva iz EU fondova, a da se u Vladi RH paralelno nastavlja pregovori za odvajanje dodatnih sredstava za znanost. Ministarstvo nastavlja rad i na Pravilniku o mjerilima i načinu korištenja vlastitih i namjenskih prihoda javnih visokih učilišta i javnih znanstvenih instituta.

Rasprava o akademskim i stručnim nazivima

Sveučilištu u Dubrovniku će se izdati očitovanje o ispravnom akademskom nazivu za preddiplomski sveučilišni studij Poslovna ekonomija; smjerovi Turizam, Marketing, Međunarodna trgovina, IT menadžment na Sveučilištu u Dubrovniku: „sveučilišni/a prvostupnik/prvostupnica (baccalaureus/baccalaurea) poslovne ekonomije“ koji će biti uvršten u sljedeće izmjene i dopune Popisa akademskih naziva i akademskih stupnjeva te njihovih kratica. Prihvaćen je prijedlog P. Lučina da se o temi akademskih i stručnih naziva i njihovih kratica raspravlja na jednoj od sljedećih sjednica Rektorskog zbora.

P. Lučin je izvijestio o dopisu Hrvatskog knjižničnog vijeća koje je razmotrilo i prihvatilo primjedbe Rektorskog zbora na Nacrt Strategije hrvatskog knjižničarstva 2015.-2020. Damir Boras je ocijenio da se radi o odličnom primjeru dobre prakse, a Šimun Andelinović dodao da se radi o još jednom području za primjenu jedinstvenog softvera.

*Prikaz sjednice sačinjen je na osnovu zapisnika kojeg je izradila tajnica Rektorskog zbora Paula Pavletić

Programski ugovori i suradnja s financijskim institucijama

Na 8. sjednici Rektorskog zbora, održanoj 28. kolovoza na Sveučilištu Sjever u Varaždinu, raspravljalo se o suradnji hrvatskih sveučilišta s financijskim institucijama i upravljanju financijama, o napredovanju na položajnim funkcijama na sveučilištima i sastavnicama, o izjednačavanju akademskih naziva i aktivnostima na projektu „Cjelovita kurikulumna reforma za rani i predškolski, osnovnoškolski i srednjoškolski odgoj i obrazovanje“.

S oproštajne večere koju je odlazeći zadarski rektor Ante Uglešić priredio u Vinjercu: osječki rektor Željko Turkalj, novoizabrana zadarska rektorica Dijana Vican, Ante Uglešić, riječki rektor Pero Lučin, predsjednik Rektorskog zbora i zagrebački rektor Damir Boras

Priopćenje Rektorskog zbora o dodjeli razvojnih koeficijenata

O dodjeli razvojnih koeficijenata Rektorski je zbor usvojio posebno priopćenje koje citiramo u cijelosti:

Rektorski je zbor s velikim zadovoljstvom pozdravio odluku Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta kojom se proračunska sredstva iz programa usavršavanja znanstvenih novaka preusmjeravaju sveučilištima u formi razvojnih koeficijenata.

Ovom mjerom sveučilišta dobivaju 1350 novih radnih mjesta namijenjenih isključivo za mlade znanstvenike. Rektori javnih sveučilišta istaknuli su kako je riječ o povijesnoj odluci kojom se osigurava održivost i razvoj na perspektiva sustava zna-

nosti i visokog obrazovanja i zadržavanje najboljih znanstvenih novaka u sustavu. Rektori su sa svoje strane prihvatili odgovornost za kadrovski razvoj svojih sveučilišta prema standardima izvrsnosti te odali priznaje svima koji su sudjelovali u donošenju i kvalitetnoj pripremi ove dalekosežne odluke, u prvom redu predsjedniku Vlade Zoranu Milanoviću, ministru znanosti, obrazovanja i sporta prof. dr. sc. Vedranu Mornaru, njegovu zamjeniku prof. dr. sc. Roku Andričeviću te ministru financija Borisu Lalovcu.

Rektorski zbor pozdravio je Odluku o punoj subvenciji participacije redovitih studenata u troškovima studija i

sufinanciranju materijalnih troškova javnim visokim učilištima u Republici Hrvatskoj u akademskim godinama 2015./2016., 2016./2017. i 2017./2018. koju je usvojila Vlada RH na sjednici održanoj 23. srpnja 2015.

Rektori su pozitivnom ocijenili činjenicu da se, za razliku od prethodnih godina, ovom odlukom utvrđuje i sufinanciranje materijalnih troškova za javna visoka učilišta, ali su pritom upozorili da je, s obzirom na drastično smanjivanje sufinanciranja materijalnih troškova u prethodnom trogodišnjem razdoblju, nužno osigurati dodatna proračunska sredstva za tu namjenu.

ZaGreb

Natječaj za najbolji e-kolegij

Sveučilište u Zagrebu raspisalo je natječaj za dodjelu nagrade za najbolji e-kolegij u akademskoj godini 2014./2015. Kolegiji se mogu prijaviti poštom i u elektroničkom obliku na adresu Ureda za e-učenje Sveučilišta u Zagrebu do ponedjeljka 28. rujna 2015., a pravo na sudjelovanje imaju svi nastavnici ili timovi nastavnika koji su navedeni kao no-

sitelji predmeta u Redu predavanja Sveučilišta u Zagrebu za tekuću akademsku godinu. Svaki nastavnik u jednoj godini na natječaj može prijaviti samo jedan e-kolegij, a nagradni fond iznosi 55.000 kuna. Dodijelit će se tri glavne te dodatne nagrade, a odluka o nagrađenima objavit će se na mrežnim stranicama Sveučilišta.

Izniman uspjeh: FER-ovci 'pretrčali' MIT-ovce

Tim studenata s Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu koji je osvojio srebrnu medalju u finalu na Svjetskom studentskom ACM ICPC natjecanju u programiranju, posjetio je tvrtku IBM Hrvatska.

Tom prilikom ministar znanosti, obrazovanja i sporta Vedran Mornar, prorektor Miljenko Šimpraga i poslovni direktor IBM Hrvatska Damir Zec čestitali su studentima, njihovim voditeljima i prodekanu FER-a Gordanu Gledecu na iznimnom uspjehu. Natjecanje se održavalo od 16. do 21. svibnja 2015. u Marakešu (Maroko), a u ekipi FER-a bili su Stjepan Glavina, Ivan Katanić i Gustav Matula, studenti Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu, uz voditelja Krešimira Malnara. Naši studenti, uz srebrnu medalju, izborili su i 7. mjesto u ukupnom poretku u jakoj konkurenciji 128 najjačih sveučilišnih ekipa iz cijelog svijeta, ispred poznatih MIT-a (Massachusetts Institute of Technology) i Sveučilišta Stanford.

Dani Kule Jankovića

U organizaciji Društva za obnovu i revitalizaciju Kule Stojana Jankovića – Mostovi, koncem srpnja i početkom kolovoza u Kuli Stojana Jankovića u Islamu Grčkom održana je manifestacija Dani Kule Jankovića 2015. Na skupu pod naslovom "Povratak Stojana u Kulu" bilo je riječi o statusu Fundusa Kule Stojana Jankovića s obzirom na uspješan završetak rada Međudržavne hrvatsko-srpske komisije za povrat kulturnog blaga u Hrvatsku, u sklopu čega

je vraćen sveukupni fundus Kule Stojana Jankovića s preko 4000 jedinica zbirki i arhivske građe. Svečano je otkrivena i restaurirana slika Stojana Jankovića, koja je u Kulu vraćena nakon dva decenija.

U okviru Večeri folklor na gumnu nastupile su folklorne skupine iz Bukovice i Ravnih kotara.

Gosti su uz stručno vođenje i objašnjenja na engleskom, francuskom i talijanskom jeziku obišli obnovljene dijelove Kule Jankovića.

Diplome studentima bioindustrije

Sredinom srpnja na svečanosti u auli Rektorata dodijeljene su diplome šestoj generaciji studenata diplomskoga studija Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta u Orléansu iz područja bioindustrije. Studente su pozdravili rektor Damir Boras i Daniel Hagege, izaslanik rektora Sveučilišta u Orléansu i francuskog veleposlanstva u Zagrebu. Svečanosti su nazočili prorektorica Ivana Čuković-Bagić, prorektor Miloš Judaš, dekan Zoran Curić, dekanica Mirjana Hruškar, senatorica za Francuze u inozemstvu Hélène Conway-Mouret i više sveučilišnih nastavnika. Podsjetimo, u okviru suradnje Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta u Orléansu, studentima Sveučilišta u Zagrebu koji studiraju na diplomskom studiju Prirodoslovnomatematičkoga fakulteta iz

područja molekularne biologije te na diplomskom studiju Prehrambeno-biotehnološkoga fakulteta iz područja molekularne biotehnologije omogućeno je pohađanje dijela nastave koju izvodi Sveučilište u Orléansu, kao i obavljanje prakse u francuskim tvrtkama, čime će steći preduvjete za stjecanje francuske diplome Sveučilišta u Orléansu na razini magistra iz područja bioindustrije.

Program je usklađen s Bolonjskim procesom, a u izvođenju nastave na drugoj godini diplomskoga studija sudjeluju profesori Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta u Orléansu na francuskom, engleskom i hrvatskom jeziku. Uz Sveučilište u Zagrebu i Sveučilište u Orléansu, realizaciju programa podržava Veleposlanstvo Republike Francuske u Republici Hrvatskoj.

Hrvatsko-poljska ljetna škola u Vrbniku

Vrbnik na otoku Krku od 3. do 10. srpnja ugostio je Šestu međunarodnu ljetnu školu hrvatskoga jezika i kulture te poljskoga jezika koju vodi Sanja Vulić s Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, a suorganizatori su Vrbničko kulturno društvo „Frankopan“ i Općina Vrbnik. Polaznici iz Hrvatske i Bugarske pohađali su osnovni tečaj poljskoga jezika i kazališnu radionicu, a održavana su i predavanja i vježbe iz Kulture hrvatskoga jezika.

Profesori sa Zagrebačkog sveučilišta Tamara Tvrtković, Viktorija Franić Tomić i Slobodan Prosperov Novak održali su više predavanja o Mediteranu i Dalmaciji u historiografskim djelima hrvatskih latinista i hrvatskoj književnosti u kvarnerskom očistu. Posebno je bio bogat kulturni program s književnim večerima, predstavljajama knjiga, filmskim projekcijama i obilascima Baške i Vrbnika.

Poziv studentima da izrade vizualni identitet Smotre Sveučilišta

Smotra Sveučilišta u Zagrebu, koja se održava već dvadesetu godinu, ove će godine biti organizirana od 12. do 14. studenoga u Studentskom centru. I ove godine osnovna zadaća Smotre je pravodobno obavješćavanje svih budućih studenata o programima studija, nastavnim planovima preddiplomskih i diplomskih studija. Osim za učenike završnih razreda srednjih škola, ovogodišnja Smotra namijenjena je i studentima preddiplomskih i diplomskih studija, odnosno svima onima koji su zainteresirani i za poslijediplomsku razinu studija na Sveučilištu u Zagrebu.

Dio sadržaja će, kao i do sada, biti usmjeren na informiranje o mogućnostima zapošljavanja i razvoja karijere, međunarodne razmjene, o potrebama na tržištu rada, stipendijama, kao i o studentskom životu općenito. Logotip Smotre osmišljen je 2010. godine i konstanta je vizualnog identiteta svake godine, a pozvani autori za osmišljavanje vizualnog identiteta ovogodišnje smotre su studenti Zagrebačkog sveučilišta.

Rok za predaju radova je 4. rujna, a proračun iznosi 40 tisuća kuna, dok zainteresirani radove mogu poslati na e-adrese: zbrasic@unizg.hr i skramar@unizg.hr

HighTechVets d.o.o. – druga 'spin-off' tvrtka Sveučilišta

Senat Sveučilišta u Zagrebu koncem lipnja prihvatio je prijedlog za osnivanje razvojne (spin-off) tvrtke HighTechVets d.o.o. u vlasništvu Sveučilišta i Veterinarskoga fakulteta. Osnivanje razvojne tvrtke pokrenuto je na temelju obveza preuzetih potpisivanjem ugovora u veljači 2013. o projektu HighTechVets između Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije i Veterinarskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Hrvatski znanstvenici s Veterinarskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u suradnji s Hrvatskim veterinarskim institutom primjenom novih tehnologija planiraju promijeniti način rada veterinarske struke. Stvarnu korist od projekta imat će potrošači, proizvođači i prerađivači hrane te znanstvenici, odnosno svi sudionici u lancu prehrane. Ovim jedinstvenim europskim projektom u Hrvatskoj bi se uspostavila iznimno djelotvorna veterinarska platforma i sustav

praćenja i uzbunjivanja prilikom izbijanja opasnih bolesti. Time bi se postavili novi standardi, a hrvatska veterinarska struka učinila prepoznatljivom u Europi i svijetu. 'Veterinarska platforma za veću transparentnost i konkurentnost' vrijedna je više od pola milijuna eura, a na njoj surađuju znanstvenici Veterinarskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatskoga veterinarskoga instituta uz potporu Hrvatske veterinarske komore, Ministarstva poljoprivrede – Uprave za veterinarstvo, Hrvatske poljoprivredne agencije te Međunarodnog udruženja za praćenje proizvodnje životinja (ICAR – International Committee for Animal Recording).

Cilj je poslovnoga pothvata proširiti korištenje sustava VetDiary, koji je rezultat rada na znanstvenom projektu, na što veći broj veterinaru u Republici Hrvatskoj, a u budućnosti i na zemlje u regiji.

Zakon o hrvatskom znakovnom jeziku

Hrvatski je sabor na srpanjskom zasjedanju jednoglasno prihvatio Zakon o hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhoslijepljivih osoba.

Zakonom se propisuje pravo gluhih i gluhoslijepljivih osoba te drugih osoba s komunikacijskim teškoćama na korištenje, informiranje i obrazovanje na hrvatskom

znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije. Korisnici Zakona imaju pravo koristiti sve oblike sustava komunikacije gluhih i gluhoslijepljivih osoba, odnosno sve oblike podrške u vidu komunikacijskoga posrednika u svim životnim situacijama i pred tijelima državne uprave, tijelima jedinica lokalne i regionalne samouprave te pravnim osobama s javnim ovlastima.

Završeni upisi u prvu godinu u srpanjskom roku

Završeni su upisi u prvu godinu na preddiplomske, integrirane i stručne studije u srpanjskom upisnom roku za akademsku godinu 2015./2016. na sastavnici Sveučilišta u Zagrebu. Na 12.455 upisnih mjesta upisano je 10.785 studenata. Od predviđenih 10.632 redovnih upisano je 9813 studenata. Popunjenost je na ukupnoj ra-

zini 86,6%, dok je za redovne studente 92,3%, što je otprilike na prošlogodišnjoj razini upisanih u srpnju (lani 86,19% ukupno i 91,08% na redoviti studij). Rezultate upisa te sastavnice koje će imati jesenski upisni rok može se pronaći na poveznici unizg.hr/fileadmin/rektorat/Novosti_press/Vijesti_velike/UPISI/2015/rezultati_upisa__29_7_2015.pdf.

DUbrovnik

Prvi stručni prvostupnici ekonomije

Prvi stručni prvostupnici ekonomije obranili su u srpnju završne radove na preddiplomskom stručnom studiju Financijski menadžment. Preddiplomski stručni studij Financijski menadžment je izvanredni studij koji je započeo s izvođenjem akademske godine 2012./2013. u suradnji s Dubrovačko-neretvanskom županijom.

Studijski program temelji se na najnovijim spoznajama o upravljanju financijama u poduzeću, a budući da se nastava izvodi samo petkom u povodnim satima i subotom, polaznicima je omogućeno da istodobno rade i stu-

diraju. U izvođenju nastave, uz nastavnike koji su zaposlenici Sveučilišta u Dubrovniku, sudjeluje i velik broj stručnjaka iz gospodarstva. Zbog velikog interesa za nastavkom studiranja, Senat Sveučilišta u Dubrovniku donio je u svibnju odluku o pokretanju specijalističkog diplomskog studija iz područja društvenih znanosti, znanstvenog polja ekonomija, grana financije.

Pokretanje takva studijskog programa završenim će studentima preddiplomskog stručnog studija Financijski menadžment omogućiti da na Sveučilištu u Dubrovniku nastave studiranje.

OSijek

Odobren projekt vrijedan 1,2 milijuna kuna Pravnom fakultetu

Na manifestaciji održanoj u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta održano je svečano potpisivanje ugovora o dodjeli nepovratnih sredstava visokim učilištima i znanstvenim institucijama iz Europskog socijalnog fonda - programa 'Razvoj ljudskih potencijala 2007. - 2013.'. Pravnom fakultetu Osijek odobren je projekt "Iurisprudentia - Unaprjeđenje kvalitete obrazovanja na pravnim fakultetima osječkog, riječkog i splitskog sveučilišta", vrijedan oko 1,2 milijuna kuna.

MARTINA MIKRUT

Veza fizike i glazbe

Podružnica Hrvatskog fizikalnog društva u Osijeku i Odjel za fiziku Sveučilišta u Osijeku u prostorijama Odjela za fiziku organizirali su predavanje o temi "Fizika glazbe". Predavači i realizatori ovog projekta su dr. sc. Maja Varga Pajtlar, te studenti fizike Vanja Dušić i Dejan Gemeri, a projekt je nastao u suradnji s prof. Ozanom Tomićem, nastavnikom glazbene kulture u nekoliko srednjih škola.

Cilj ovog predavanja bio je prikazati korelaciju između fizike i glazbe, odnosno primijeniti znanja iz fizike na opisivanje glazbenih pojava.

(M.V.P.)

Odakle imena lutkama?

Osječko sveučilište podržalo je projekt "Istraživanje lutkarskog nazivlja", proveden na Umjetničkoj akademiji, kojemu je cilj bio dati prvi prilog u sustavnom izgrađivanju hrvatskoga lutkarskog nazivlja. U okviru projekta održan je i međunarodni znanstveni skup "Europske odrednice pojma lutke i stručno lutkarsko nazivlje", kojim se hrvatsko lutkarsko nazivlje htjelo staviti u širi europski pa i svjetski kontekst. Pozivu na sudjelovanje odazvali su se eminentni stručnjaci iz područja teatrologije, filologije i lutkarske umjetnosti. Sam pojam lutke mijenjao se tijekom stoljeća, a i danas je različit u različitim kulturnim krugovima.

Projekti vrijedni 8,4 milijuna kuna

Na Prehrambeno-tehnološkom fakultetu u Osijeku trenutno se provode četiri velika projekta ukupne vrijednosti čak oko 8,4 milijuna kuna, a njihovi nazivi su ProBioTech, CroMycroScreen, TrehaMovement i FUNEXFOOD. Prvi i najvredniji je projekt "Razvoj inovativnog procesa biološke obrade poljoprivrednog otpada u proizvodnji bioplina - ProBioTech", čija je vrijednost oko šest milijuna kuna. Ion i projekt "Pojavnost mikotoksina u hrvatskim žitaricama - CroMycroScreen", vrijedan 776 tisuća kuna, financirani su novcem iz strukturnih fondova Europske unije. Projekti "Trehaloza: poboljšanje kvalitete proizvoda na bazi voća - TrehaMovement" (vrijednosti oko 700 tisuća kuna) te "Primjena nusproizvoda prehrambene industrije u razvoju funkcionalnih i okolišno prihvatljivih ekstrahiranih proizvoda i aditiva - FUNEXFOOD" (vrijednosti od 884.332 kune) financira Hrvatska zaklada za znanost.

Simpozij 'Društvo, jezik, mit'

Peti studentski filozofski simpozij "Društvo, jezik, mit" održan je u svečanoj dvorani Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Osijeku. Organizirali su ga osječki Odjel za filozofiju, Udruga studenata filozofije "logOS" i Hrvatsko filozofsko društvo. U povodu održavanja simpozija otisnuta je knjižica sažetaka, koju su uredili Luka Matić i Demian Papo, obojica doktorandi filozofije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Dvodnevni program simpozija "Društvo, jezik, mit"

sastojao se od čak dvadeset i sedam studentskih izlaganja, dvaju izlaganja koja su održali srednjoškolski učenici i jednog pozvanog predavanja koje je održala dr. sc. Marita Brčić Kuljiš, docentica na Odjelu za filozofiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Na osječkim studentskim filozofskim simpozijima dosad su sudjelovali osječki, zagrebački, splitski, đakovački, riječki, zadarski, beogradski, niški, zenicki, novosadski, bečki i radfordski studenti te nastavnici.

DEMIAN PAPO

PUla

Prvi sveučilišni studij japanskog jezika u Hrvatskoj

Na Sveučilištu Jurja Dobrića u Puli od akademske godine 2015./16. otvara se mogućnost studiranja japanskog jezika i kulture, prvog takvog studija u Hrvatskoj. Studenti će moći upisati japanski jezik kao izborni kolegij, dok će građani japanski učiti kao strani jezik. Program Japanski jezik i kultura kao cjeloživotna škola (trajati će od 1 do 3 godine - 6 semestara) osmišljen je tako da je moguć nastavak akreditiranih studija Japanski jezik i kultura na Odjelu za humanističke znanosti ili na Filozofskom fakultetu u Ljubljani. Studijski program namijenjen je svima koji žele naučiti japanski jezik i upoznati japansko društvo, povijest i kulturu a rade u turizmu, gospodarstvu i drugim granama.

Prednost studija je, osim upoznavanja općeg japanskog jezika, usmjerenost na poslovni japanski jezik, npr. japanski u turizmu. Jednopedmetni i dvopedmetni preddiplomski sveučilišni studij Japanski jezik i kultura prihvaćeni su na Vijeću Odjela za humanističke znanosti i na Senatu Sveučilišta Jurja Dobrića u Puli, a trenutno su u akreditacijskom postupku

u Agenciji za znanost i Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta RH. Moguće je da će akreditacije i dopusnice stići do početka akademske godine 2015./16. U tom će slučaju upis prvog naraštaja studenata biti tijekom rujna. Jednopedmetni preddiplomski studij nosi 180 ECTS bodova, a dvopedmetni 90 i bit će ga moguće kombinirati s drugim dvopedmetnim studijima na Odjelu za humanističke znanosti, a to su: - hrvatski jezik i književnost - povijest - talijanski jezik i književnost - latinski jezik i rimska književnost.

Polaznici škole odnosno studija sudjelovat će u programu razmjene studenata uz prijave za mnogobrojne stipendije japanskih fondacija za usavršavanje i učenje jezika. Odjel za humanističke znanosti u izvođenju programa surađuje s Filozofskim fakultetom u Ljubljani. Uspostavljena je i suradnja sa Sveučilištem Tohoku u Japanu, a u tijeku je i uspostava suradnje s više drugih japanskih sveučilišta. Studenti i građani više informacija u vezi s ovim studijem mogu dobiti na e-adresi: irena.srdanovic@gmail.com.

Nagrade studentima za izradu web-stranica

Rektorica Vesna Vrtiprah i predsjednica Hrvatske gospodarske komore - ŽK Dubrovnik Terezina Orlić uručile su u prostorijama Rektorata nagrade i pohvalnice studentima Odjela za elektrotehniku i računarstvo koji su sudjelovali u projektu WebPoSt (izrada web-stranica poduzetnicima).

„Ovaj je projekt koristan poduzetnicima a značajan za studente zbog iskustva i kontakata koje stječu“, rekla je rektorica Vrtiprah, dok je Terezina Orlić istakla kako je ovo „namijenjeno malim poduzetnicima i udrugama do tri zaposlena zbog njihovih materijalnih mogućnosti, ali i potrebe suvremenog načina komuniciranja“.

Pročelnik Odjela za elektrotehniku i računarstvo Ivan Vilović istaknuo je kako je projekt postao tradicionalan i da ga posebno veseli što iz godine u godinu pokazuje sve veću kvalitetu. U projektu WebPoSt nagra-

đeni su: prvo mjesto - student Leo Starić za Braničevsku zadrugu Eko-Župa, drugo mjesto - student Toni Barić za Arhita d.o.o. i treće mjesto - studentica Barbara Prkačin za Adria Way d.o.o. Nagrađeni studenti zadovoljni su završenim projektom jer su teoriju uspjeli pretočiti u praksu kao i zbog zanimljivog rada s poduzetnicima s kojima planiraju nastaviti suradnju.

Nagrađeni su dobili poklon od Dubrovačko-neretvanske županije, partner u projektu, kao i mogućnost stručne prakse u tvrtki Laus CC. Pohvalnice za sudjelovanje u projektu dobili su: Marko Labaš - Nona d.o.o., Martina Vegar - Vrtovi Neretve d.o.o., Lea Kovač - Animus obrt, Domagoj Zvjerković - Tamia Travel obrt za povremeni prijevoz, Nikica Monković - Udruga Sunce moje malo, Frano Bačić - Dva skalina i Paulina Hendić - Geo vrtine d.o.o.

Međunarodni doktorski studij „Međunarodni ekonomski odnosi i menadžment“

Fakultet ekonomije i turizma „Dr. Mijo Mirković“ Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli zajedno s Ekonomskim sveučilištem iz Bratislave (Ekonomscká univerzita v Bratislave i Faculty of International Relations) i Sveučilištem u Sopronu u Mađarskoj (University of West Hungary, Doctoral School István Széchenyi), državnim sveučilištima s dugom tradicijom postojanja te pravom dodjele doktorskih diploma, ugovorili su združeni prekogranični doktorski program „Međunarodni

ekonomski odnosi i menadžment“. Program će se realizirati u suradnji s administrativnim i organizacijskim partnerom Veleučilištem Burgenland (Fachhochschule Burgenland) iz Eisenstadta u Austriji kako bi daljnje razvijale akademske mogućnosti za studente iz svih zemalja članica EU i njihovih sveučilišta i jačale veze između europskih akademskih institucija. Informacije o studiju, uvjetima i proceduri upisa nalaze se na web stranicama Sveučilišta u Puli unipu.hr.

Posjet veleposlanika Irana

Veleposlanik Islamske Republike Irana u Republici Hrvatskoj Moohammad Ebrahim Therian Fard i direktor Kulturnog centra Irana u Zagrebu Seyyed Mojtabe Akaramia posjetili su u srpnju Rektorat Sveučilišta u Rijeci. Uvažene goste primio je rektor Pero Lučin sa suradnicama. Iranski gosti obišli su laboratorije i centre Odjela za biotehnologiju na Kampusu Sveučilišta u Rijeci, iskazujući značajan interes za suradnju na područjima biotehnologije i medicine, posebice genetike. Kulturni centar Islamske Republike Iran ovom je prigodom donirao zbirku knjiga Filozofske fakultetu Sveučilišta u Rijeci.

Rijeka

Uspjeh naših astrofizičara

Nakon dugih pregovora i detaljnih analiza konkurentskih svjetskih lokacija, La Palma na Kanarskim otocima odabrana je za izgradnju Sjevernog CTA, najvećeg svjetskog gama-operativatorija, u čijoj izgradnji i dizajnu sudjeluju astrofizičari sa Sveučilišta u Rijeci, koje je član međunarodnog konzorcija CTA (Cherenkov Telescope Array). Time će Sveučilište u Rijeci, uz razvoj temeljnih istraživanja, dobiti priliku za razvoj vrhunske svjetske eksperimentalne opreme i naprednog računarstva s mogućnošću brojnih primjena u razvoju hrvatskoga gospodarstva i očuvanju okoliša, zajednički i ravnopravno sa svjetskim znanstvenim velesilama poput Japana, SAD-a i Njemačke.

Dekan Kos u Vijeću RIN-a

Dekan Pomorskog fakulteta u Rijeci Serdo Kos izabran je u Upravno vijeće Kraljevskog instituta za navigaciju iz Londona (The Royal Institute of Navigation - RIN), objavljeno je na službenoj stranici Kraljevskog instituta iz Londona. Na godišnjoj skupštini održanoj 15. srpnja, već po tradiciji, u Kraljevskom geografskom institutu nazočio je i pokrovitelj RIN-a princ Filip, vojvoda od Edinburga. Dr. Serdo Kos jedini je stranac u Vijeću. Član je RIN-a od 2005. godine, za redovitog člana (Fellow) izabran je 2008. Od 2012. obnaša dužnost predsjednika Ogranaka RIN-a u Hrvatskoj.

Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci u suradnji s Kraljevskim institutom u Londonu i Fakultetom prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu organizira GNSS konferenciju u Baški na otoku Krku o primjeni tehnologija globalnih navigacijskih satelitskih sustava (GNSS-a) koja će okupiti najpoznatije svjetske stručnjake u području satelitske navigacije. Kraljevski institut za navigaciju osnovan je 1947. godine. Navigacija obuhvaća znanost, tehnologiju i praksu dolaska iz točke A do točke B na tlu, u zraku, na moru ili u svemiru. RIN je osnovan da bi proučavao, primjenjivao i informirao javnost o toj važnoj tematici.

Visoko priznanje Sveučilišnoj knjižnici

Glavni odbor Hrvatskoga knjižničarskog društva dodijelio je Sveučilišnoj knjižnici u Rijeci priznanje Knjižnica godine. Uz SVKRI priznanje je dodijeljeno i Općinskoj narodnoj knjižnici Drenovci. U 2014. godini Sveučilišna knjižnica Rijeka uspostavila je cjeloviti skupni katalog Sveučilišta u Rijeci, uveden je Discovery servis – objedinjeni pretraži-

vač koji pretražuje svedostupne izvore informacija na Sveučilištu, a cjelina knjižničnih izvora Sveučilišta dostupna je sada sjednog virtualnog mjesta. Korištenje mrežnih fondova povećano je za 400% produktivnost osoblja u obradi za 26%, posjećenost knjižničnih događaja za 17%, a unaprijeđeni su i stručni potencijali osoblja i sustav osiguranja kvalitete.

uniSj.hr

Suradnja s Grafičkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu

Sveučilište Sjever i Grafički fakultet Sveučilišta u Zagrebu potpisali su sporazum o suradnji koja će omogućiti razmjenu nastavnog osoblja i studenata te razmjenu publikacija, organizaciju i provođenje zajedničkih istraživačkih projekata, znanstvenih i stručnih konferencija i druge oblike suradnje. Sporazum je potpisan tijekom službenog posjeta delegacije

Grafičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koju je predvodio dekan fakulteta Klaudio Pap, Sveučilištu Sjever. U delegaciji Grafičkog fakulteta bio je i prodekan za poslovanje Nikola Mrvac, a posjetili su oba sveučilišna centra, upoznali se s programima, kapacitetima i opremljenošću Sveučilišta te izrazili spremnost na suradnju na nizu zajedničkih projekata.

Zadar

Novigradska dagnja – simbol kvalitete

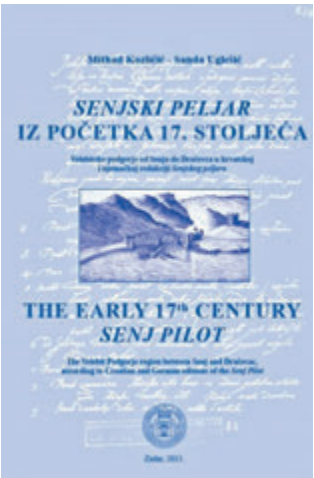
Sredinom srpnja u Novigradu je održana manifestacija Novigradska dagnja – simbol kvalitete. Prezentacijski dio organiziran je u Zavičajnom narodnom muzeju, a navečer na rivi gastronomski događaj kojom prilikom je posluženo čak 500 kilograma

dagnji. Ta dosad najveća gastronomska fešta upriličena je kako bi se javnost upoznalo s projektom koji će omogućiti da dagnje iz Novigrada postanu prve školjke u Hrvatskoj s markicom zaštićene izvornosti i zaštićenog zemljopisnog podrijetla.

Senjski peljar iz početka 17. stoljeća

U Sveučilišnoj nakladi objavljen je Senjski peljar iz početka 17. stoljeća. Riječ je o važnom povijesnom izvoru koji je trebalo potanko istražiti stoga što je on najstariji izvor takve vrste nastao na hrvatskome jeziku. U studiji se raščlanjuju inačice izvornih tekstova na hrvatskom i njemačkom jeziku. Riječ je o posve izvornom plovidbenom priručniku kojim je obuhvaćeno Velebitsko podgorje od Senja do Dračevca, tj. Novskog ždrila. Taj je peljar najvjerojatnije nastao za potrebe domaćih pomoraca, a kasnije je kodificiran za potrebe senjskoga krajiškog kapetana (kapetan primorskog dijela Vojne krajine). Slični tekstovi nastali prije Senjskog peljara, uključujući kartografsku građu, ni približno nemaju toliko luka i lučica koje se u tim tekstovima dulje ili kraće opisalo s isticanjem kvaliteta bitnih pomorcu. Kasniji peljari i kartografska građa 17. i 18. stoljeća tek su ponešto bolji od njih, ali i dalje ni približno ne donose ono obilje razno-likih pomorsko-geografskih podataka kao Senjski peljar. Preokret se događa nakon sustavne hidrografske i geodetske izmjere Jadranskoga mora i hrvatskoga obalnog prostora tijekom prva dva desetljeća 19. stoljeća. Peljari i kartografsko građivo nastali na temelju tih i kasnijih izmjera tijekom 19. i

20. stoljeća imaju puno više podataka nego Senjski peljar, ali u njima nerijetko nije zabilježeno sve ono što se tada znalo, nego se obavljala redukcija na najvažnije luke, lučice i druge za plovidbu važne geografske objekte vremena u kojem su nastali. Iz raščlambe Senjskog peljara očito je da je to posve izvoran plovidbeno-gospodarski dokument koji je množinom zabilježenih raznolikih podataka takav da se nije mogao ugledati ni u jedan sličan povijesni dokument nastao prije njega. Čak štoviše, mnozinu informacija koje on pruža za relativno kratki dio hrvatske obale (Senj – Dračevac – Obrovac) imat će tek peljari nastali potkraj trećeg desetljeća 19. stoljeća i kasnije.

“Ravnatelj: profesija i kvalifikacija, a ne funkcija”

Na Sveučilištu u Zadru predstavljen je projekt Ravnatelj: profesija i kvalifikacija, a ne funkcija. Cilj projekta je profesionalizacija i depolitizacija ravnateljskog poziva i izrada stručne podloge za licenciranje ravnatelja. Partnerske institucije na ovom projektu su Fakultet odgojnih i obrazovnih znanosti Sveučilišta „Josip Juraj Strossmayer“ iz Osijeka i Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Projekt je predstavila voditeljica projekta Dijana Vican, prorektorica Sveučilišta u Zadru. Razdoblje provedbe projekta je 15 mjeseci, a njegova ukupna vrijednost je više od dva milijuna kuna.

Uvod u studij ruskoga jezika

Uvod u studij ruskoga jezika autorice Sandre Hadžihačilović nastao je iz potrebe za literaturom o ovoj problematici na hrvatskom jeziku. Namijenjen je ponajprije studentima prve godine preddiplomskoga studija ruskoga jezika i književnosti. Osim studentima, priručnik je namijenjen i nastavnicima istoimenog studija u Hrvatskoj i drugim slavenskim zemljama kao i svim filolozima.

brodogradnja

Split Summer School 2015 na FGAG-u

Od 27. do 31. srpnja na FGAG u Splitu održana je ljetna škola (Split Summer School – STSS) na temu „Introduction to GIS with practical applications“ (GIS-Geo-informacijski sustav). Školu je pohađalo 11 studenata i inženjera iz Kine, Nizozemske, Slovenije, Bosne i Hercegovine i Hrvatske. Predavanja i vježbe na STSS-u su održali: doc. dr. sc. Martina Baučić, Ivan Racetin, mag. ing. geod., Marina Tavra, mag.ing. geod. i Jelena Kilić, mag.ing. geod. Organizaciju su, uz već prethodno navedene, proveli izv. prof. dr. sc. Mirela Galić, Morena Galešić, mag. ing. aedif. i dr. sc. Vladimir Divić.

Nakon tjedna predavanja i vježbi te rada na individualnim projektima, u petak 31. srpnja su uspješno održane prezentacije završnih projekata. Polaznici ljetne škole su predstavili različite

te primjene GIS-a te su time prikazali korisnost njegove upotrebe u raznim stručnim i znanstvenim poljima. Po završetku prezentacija, prodekanica FGAG-a za međunarodnu suradnju izv. prof. dr. sc. Mirela Galić je polaznicima dodijelila certifikat za uspješno pohađanje ljetne škole Split Summer School 2015 - Introduction to GIS with practical applications.

Dekan FGAG-a izv. prof. dr. sc. Boris Trogrlić još je jednom zahvalio svim sudionicima te pozvao polaznike na promociju STSS i ponovni susret dogodne s temama iz područja požarnog inženjerstva, vodnih resursa i inženjerstva okoliša, znanstvenih vizualizacija u inženjerstvu, konstrukcija povijesnih građevina, FEM/DEM metode, GIS-a te proračuna konstrukcija uz pomoć softverskog paketa SCIA Engineering.

Ljetna škola male brodogradnje u Murteru

Misija Ljetne škole male brodogradnje je pripremiti studente za doprinos i rješavanje inženjerskih zadataka u području male brodogradnje, proširiti teoretska i praktična znanja te potaknuti znatiželju za probleme male brodogradnje

U zajedničkoj organizaciji Pomorskog fakulteta iz Splita i Fakulteta strojarstva i brodogradnje iz Zagreba, u murterskom je brodogradilištu *Mali škver* od 17. do 22. kolovoza održana treća po redu *Ljetna škola male brodogradnje*. Škola male brodogradnje okupila je studente brodogradnje, pomorstva, arhitekture i dizajna sa sveučilišta iz Zagreba, Splita i Rijeke.

Dvanaest studenata sa spomenutih fakulteta sudjelovalo je u svakodnevnom radnom danu brodogradilišta i upoznalo se s alatima, metodama i znanjem majstora brodogradnje. Na taj se način približio studentima praktični rad u malom brodogradilištu koji obuhvaća sve faze projektiranja i gradnje broda.

Druženje s umirovljenim kalafatima

Misija Ljetne škole male brodogradnje je pripremiti studente za doprinos i rješavanje inženjerskih zadataka u području male brodogradnje, proširiti teoretska i praktična znanja te potaknuti znatiželju za probleme male brodogradnje i dati podlogu za cjeloživotno učenje.

Želja organizatora je bila povezati studente različitih

Vlasnik brodogradilišta Marko Bačić Bačvar

fakulteta i različitih sveučilišta koji mogu pridonijeti što boljem projektiranju, gradnji i iskorištavanju broda.

Praktičan rad se odvijao na drvenoj kočarici i na starom čeličnom tegljaču „Rex“. Osim promijenjenih dijelova oplata na kočarici, rezultat škole su i napravljene brodske linije „Rexa“, starog ljeptana koji će zasigurno još mnogo godina mirno brazditi Jadranskim morem.

Za studente, ali i za druge zainteresirane posjetitelje, or-

Skiciranje forme broda

ganizirana je večer s umirovljenim *kalafatima*, majstorima drvene brodogradnje. Uz njihova sjećanja, priče i znanja, studenti su osjetili kako su se brodovi nekad gradili i kako su izgledala mala brodogradilišta prije pedesetak godina. Sedmero murterskih i betinskih *kalafata* s radošću je popričalo sa studentima, ali i iskoristilo priliku da se međusobno podruže i prisjete starih dana.

Izložba starih brodova

Za svečani završetak 3. ljetne škole male brodogradnje upriličena je izložba starih hrvatskih brodova. Radi se o događaju koji se održava šestu godinu zaredom u brodogradilištu *Mali škver* u Murteru. Izložba je bila izvrsna prilika da se studenti upoznaju s hrvatskom pomorskom i brodograevnom tradicijom jer je niz starih brodova bio povezan za rivu brodogradilišta. Od cijelog niza drvenih gajeta, leuta, kočarica, trabakula i logera treba istaknuti stari trabakul *Branimir* izgrađen 1904. godine te tegljač *Rex* izgrađen 1936. godine. Izvrsni su to pri-

mjeri brodova koji, uz pravilno održavanje, mogu uspješno ploviti dugo nakon svog prvog porinuća. *Branimir* i danas vozi turiste iz Zadra na jednodnevne izlete, a „Rex“ služi kao mali tegljač. Zanimljivo je da se oba broda svake godine dokuju i održavaju upravo u *Malom škveru* gdje im se vraća stari sjaj.

Predavači na 3. ljetnoj školi male brodogradnje su bili Pero Vidan i Luka Mudronja s Pomorskog fakulteta u Splitu te Izvor Grubišić, Vedran Slapničar i Ivan Munić s Fakulteta strojarstva i brodogradnje u Zagrebu.

Ljetna škola male brodogradnje bila bi gotovo nemoguća bez truda i doprinosa vlasnika brodogradilišta, obitelji Bačić, poznatih po nadimku Bačvar. Njihov trud i entuzijazam pokretač su života na brodogradilištu i pravi su primjer zaljubljenika u brodove i brodograevnu tradiciju.

Organizatori već s veseljem planiraju četvrtu školu na istome mjestu i u isto vrijeme sljedeće godine jer postoji velik interes studenata željnih praktičnog rada i učenja.

SVEUČILIŠTE U SPLITU

SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STUDIJE MORA

raspisuje

NATJEČAJ

- za izbor jednog izvršitelja u znanstveno-nastavno zvanje docenta za znanstveno područje prirodnih znanosti, polje biologija, grana mikrobiologija te odgovarajuće radno mjesto, na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu
- za izbor jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste – stručni suradnik u sustavu znanosti i visokom obrazovanju, na određeno vrijeme u punom radnom vremenu
- za izbor jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste – stručni suradnik u sustavu znanosti i visokom obrazovanju, na određeno vrijeme u punom radnom vremenu

Uvjeti pod 1.

Pristupnici moraju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (N.N. 123/03., 198/03., 105/04., 174/04., 46/07., 63/11, 94/13, 139/13, 101/14 i 60/15.) te uvjete sukladno Odluci Rektorskog zbora o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u znanstveno-nastavna zvanja (N.N.106/06). Pristupnici uz prijavu na natječaj trebaju priložiti: životopis, dokaz o državljanstvu, presliku diplome o stečenom akademskom stupnju, popis objavljenih znanstvenih i stručnih radova, prikaz znanstvene, nastavne i stručne djelatnosti, rješenje o priznavanju inozemne visokoškolske kvalifikacije za one pristupnike koji su kvalifikaciju stekli u inozemstvu, dokaz o znanju hrvatskog jezika (napredna razina) za strane državljane.

Uvjeti pod 2. i 3.

Pristupnici natječaju, osim uvjeta predviđenih Zakonom o radu, moraju ispunjavati i posebne uvjete: završen dodiplomski ili diplomski studij iz znanstvenog područja biotehničkih znanosti, polje poljoprivreda (pod 2.), završen dodiplomski ili diplomski studij iz znanstvenog područja prirodnih znanosti, polje biologija (pod 3.), ukupan prosjek s dodiplomskog ili diplomskog studija najmanje 4.0, iskustvo rada u nastavi ili sudjelovanje u znanstvenim/stručnim projektima, znanje hrvatskog jezika (napredna razina) za strane državljane.

Pristupnici natječaju uz prijavu na natječaj moraju priložiti: životopis, dokaz o državljanstvu, preslik diplome o završenom odgovarajućem dodiplomskom ili diplomskom studiju, prijepis ocjena s dodiplomskog ili diplomskog studija, rješenje o priznavanju inozemne visokoškolske kvalifikacije za one pristupnike koji su kvalifikaciju stekli u inozemstvu, potvrdu o sudjelovanju u projektu/potvrdu o radu u nastavi, dokaz o znanju hrvatskog jezika (napredna razina) za strane državljane. Na natječaj se, pod jednakim uvjetima, mogu prijaviti osobe oba spola. Nepotpune i nepravodobne prijave neće se razmatrati. Rok za podnošenje prijave na natječaj je 30 dana od dana objave natječaja u Narodnim novinama. Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja dostavljaju se na adresu:

Sveučilište u Splitu
Sveučilišni odjel za studije mora
Livanjska 5/III, 21 000 SPLIT

Gornji red s lijeva: Željka Popović (PFST Split), Ivan Lončar (FSB Zagreb), Ivan Fatović (FSB), Marin Duboković (FSB), Marta Badurina (AF Zagreb, dizajn), Matea Bertina (AF, arhitektura), predavač Ivan Munić (FSB) Donji red s lijeva: Ivan Čulin (PFST), prof. Izvor Grubišić (FSB i PFST), Ana Milardović (TF Rijeka), Marijan Jelenić (TF Rijeka), Toni Pejanović (PFST), predavač Luka Mudronja (PFST), prof. Vedran Slapničar (FSB).

10. obljetnica

Veleučilište je izmijenilo sliku Knina

Veleučilište je među najznačajnijim ustanovama u Kninu, grad je oživio, doveli smo mlade, pomažemo proizvođačima u gradu i okolici, imamo vrhunske laboratorije i opremu, suradnju sa stranim partnerima, te čak 550 studenata iz svih dijelova Hrvatske

PIŠE: DAMIR ŠARAC

Ove je godine, u skladu sa značenjem 20. obljetnice Oluje, Knin u javnosti prisutan više nego inače. No i u tim je okolnostima fokus rijetko na onome što je za razvoj Knina najznačajnije. A Veleučilište "Marko Marulić" to zasigurno jest. O počecima Kninskog veleučilišta "Marko Marulić", koje je ovog ljeta proslavilo deseti rođendan, razgovaramo s dekanom prof. dr. Mirkom Gugićem (65), koji je u svijet znanosti došao nakon dugogodišnje karijere u prehrambenoj tehnologiji, dvadeset godina je djelovao u Institutu za jadranske kulture i melioraciju krša, kao direktor za razvoj, predstojnik Zavoda za jadranske kulture, predavao je stručne predmete na Kemijsko-tehnološkome fakultetu, a usavršavao se u inozemstvu.

- U kolovozu 2004. pozvan

sam u Ministarstvo znanosti, gdje me prof. dr. Juraj Božičević, državni tajnik za visoko obrazovanje, na sastanku predstavio kao – novog dekana! Malo sam se iznenadio, a on je odgovorio: 'Ništa ne pitaj, tebi vjerujem, uhvati se posla...' Kad sam došao u Knin kao koordinator, prišao mi je tamošnji gvardijan fra Petar Klarić i kazao da imam podršku svih struktura i krenuli smo, zapravo, od ničega. Ispričao mi je kako su tri dana pred obljetnicu Oluje te godine sjedili s tadašnjim premijerom Ivom Sanaderom, koji je pitao fra Petra: 'Dogodine je deseta obljetnica Oluje, što bi bilo dobro dati Kninu?' Fra Petar je predložio: 'Ako možete, dajte nam veleučilište.' Sanader se okrenuo prema suradnicima, pitao: 'Jeste li čuli?' I sutradan su me pozvali u Zagreb – prisjeća se dekan Gugić začetaka kninske visokoškolske ustanove.

Uselili su se u staru kninsku gimnaziju i počeli tražiti kadar.

- Puno nam je pomogao profesor Božo Plazibat sa Stručnih studija u Splitu, zapravo nam je 'poklonio', uz suglasnost rektora Ivana Pavića, cijeli jedan splitski studij, Trgovinsko poslovanje. Naime, studij je u početku imao dva smjera, Poljo-

Prof. Dr. Mirko Gugić

privreda krša i Stočarstvo krša, a kako nije pametno izvoziti sirovine nego gotove proizvode, naslonili smo ga na studij Trgovinskog poslovanja., što je bio nukleus budućeg veleučilišta. Kako bismo cijeli proces imali pod kontrolom, odlučili smo napraviti inovacijsko središte, pogone za preradu voća i povrća, mesa, aromatič-

nog bilja, te osnovati osnovna stada. U tome nam je pomogao zagrebački Agronomski fakultet, a plan je bio da naš višak kroz praksu prodaje Trgovinski smjer, jer je cilj bio harmonizacija cijelog kruga, od uzgoja do prodaje – objašnjava dr. Gugić, koji je sam osmislio smjer Prehrambene tehnologije, gdje je bio i prvi predavač.

Profesori i predavači stizali su iz Splita, Zagreba i Karlovca, a već slijedeće godine otvoreno je Veleučilište u Kninu.

- Ovo Veleučilište je promišljeno i na temelju toga programski osnovano pod radnim imenom Poduzetničko. To znači da obuhvaća cijeli proizvodni i prodajni proces - sirovine (Biljna proizvodnja i Stočarstvo krša), preradu u prehrambene proizvode (Prehrambena tehnologija) te trženje (Trgovinsko poslovanje s poduzetništvom). Ove godine, upisom

desete generacije studenata, može se ustvrditi da se potpuno uspjelo u realizaciji ovih programskih postavki. Na kraju, ne manje važan je i pozitivan doprinos Veleučilišta na poduzetnički razvoj Republike Hrvatske, a čemu svi težimo, kaže dekan Gugić, te zaključuje:

- Imamo vrhunske laboratorije i opremu, suradnju sa stranim partnerima, čak 550 studenata iz svih dijelova Hrvatske. Naši proizvodi, poput sireva, likera, namaza, džemova, suradnje s pčelarima i pršutarima, sirarima imaju pečat kninskog veleučilišta koji jamči kvalitetu. Veleučilište je među najznačajnijim ustanovama u Kninu, grad je oživio, doveli smo mlade, pomažemo proizvođačima u gradu i okolici, radimo analize kvalitete... U deset godina postigli smo zavidne rezultate i promijenili sliku Knina – zadovoljan je dekan Gugić.

Poticaaj poduzetničkim projektima

PIŠE: DAMIR ŠARAC

U viziji osnivanja i razvoja Veleučilišta „Marko Marulić“ u Kninu predviđeno je da ono bude „poduzetnički usmjerena“ visokoobrazovna institucija koja će pružati raznovrsnu potporu poduzetnicima s ciljem razvoja poduzetničke kulture i prepoznavanja važnosti potrebe obrazovanja za poduzetništvo. U razdoblju od osnivanja do danas ta potpora je obuhvaćala izradu tehnoloških projekata, poslovnih planova, investicijskih i razvojnih studija, poslovni konzalting, poduzetničku edukaciju, razvoj i primjenu tehnoloških rješenja, razvoj novih i unapređenje postojećih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, kao i njihovu marketinšku pripremu.

Kao rezultat suradnje Veleučilišta i gospodarstva pokrenut je veći broj novih poduzetničkih projekata, a mnogim gospodarskim subjektima pružena je podrška u daljnjem razvoju

Kao rezultat suradnje Veleučilišta i gospodarstva, pokrenut je veći broj novih poduzetničkih projekata, a mnogim gospodarskim subjektima pružena je podrška u daljnjem razvoju

ju prestižne nagrade na nacionalnim, pa i međunarodnim natjecanjima, što neizravno predstavlja i uspjeh Veleučilišta kao potporne institucije.

Prominski med otišao u svijet

Primjer uspješne suradnje Veleučilišta s gospodarstvom jest poljoprivredni obrt „M&A MED“ vlasnika Milenka Čavline iz Marasovina u općini Promina. Obrt posluje već deset godina, a bavi se proizvodnjom različitih pčelinjih proizvoda, jabučnog octa i jakih alkoholnih pića u čijem su tehnološkom koncipiranju i razvoju sudjelovali stručnjaci Veleučilišta. Čavlina svoje

Doktorica znanosti i sveučilišna profesorica Mladenka Šarolić bavi se uzgojem, proizvodnjom i preradom dalmatinske ljutike

proizvode izlaže na sajmovima po cijeloj Hrvatskoj, a osim na domaćem tržištu plasira ih i u inozemstvo.

Deset mini sirana

Značajan broj tehnoloških i investicijskih projekata izrađen je za proizvođače mlijeka i sira, zahvaljujući kojima šire područje Knina danas ima 10 potpuno opremljenih i registriranih mini sirana koje predstavljaju značajan potencijal za razvoj ove djelatnosti. Primjer je obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo nositelja Mirka Validžića iz Promine osnovano 2003. godine koje je danas jedno od najvećih certificiranih

ekoproizvođača janjetine, jare-tine i ovčjeg sira u Hrvatskoj sa stadom od 600 grla i objektom za preradu mlijeka i proizvodnju sira. Stručnjaci Veleučilišta sudjelovali su u tehnološkom projektiranju mini sirane, razvoju tehnologije proizvodnje i marketinškoj pripremi proizvoda iz asortimana OPG Mirko Validžić koji svoje proizvode izlaže na renomiranim sajmovima i uspješno plasira na domaćem tržištu organske hrane.

Novih 13 hektara vinograda

Reprezentativan je i primjer suradnje Veleučilišta s nagrađivanim vinogradarom i vinarom Markom Duvančićem, dipl.

ing. agr., koji je ujedno i predavač na Veleučilištu. Duvančić je investirao značajna sredstva u revitalizaciju starih i podizanje novih 13 ha vinograda, vinski podrum i inovativne ruralno-turističke sadržaje.

Osim navedenih primjera Veleučilište je pružalo podršku u razvoju i drugih gospodarskih subjekata, od voćara, pršutara, preko poduzetnika u sektoru ruralnog turizma do proizvođača tradicionalnih suvenira. Također, osmišljeni su i provedeni projekti šireg društvenog karaktera koji doprinose podizanju kvalitete života lokalnog stanovništva, a posebno ugroženih skupina.

Trideset publiciranih radova

Laboratorij Veleučilišta za eksperimentalna istraživanja je uključen kao partner na dva znanstvena projekta: UKF projekt 25/08 "Evaluation of Unifloral Honeys - Chemical Fingerprinting and Nutritional Properties" i projekt "Research of natural products and flavours: chemical fingerprinting and unlocking the potential". U okviru laboratorijske djelatnosti provode se ispitivanja niza

prehrambenih proizvoda. Temeljem istraživanja provedenih u laboratoriju do sada je publicirano više od 30 znanstvenih radova registriranih u *Current Contents-u*, te je u sklopu ovog laboratorija izrađeno nekoliko doktorskih disertacija.

Svjetska ljutika

Predavačica na Studiju prehrambene tehnologije dr. Mladenka Šarolić potaknuta seminarskim radom na temu prerade ljutike procesom mari-

niranja, posadila je u supruguvu kraju u Kostanjama tri tisuće sadnica ljutike, gotovo zaboravljene dalmatinske lukovice. U suradnji s austrijskim partnerom, koji je zatražio par receptura kako bi ih plasirao svojim strankama. Prvi proizvodi koji su krenuli u izvoz u zemlje EU-a bile su masline punjene ljutikom, a potom je napravila pet receptura, za dva umaka i tri paste... Sve su prihvaćene.

pomorska baština

RAZGOVARAO:

DUŠKO ČIZMIĆ MAROVIĆ

Četiri decenije od početka znanstvenog istraživanja hrvatske pomorske baštine, 30. godina od potonuća posljednje falkuše i od osnivanja ustanove Ars Halieutica te 20 godina od kada je novom falkušom započeo svjetsku promociju hrvatskog pomorskog iskustva, više su nego dovoljan razlog razgovora s profesorom Joškom Božanićem, spasiocem komiške ribarske baštine, svjetskim promotorom hrvatske ribarske pameti, pjesnikom i spisateljem, znanstvenikom, neumornim pokretačem teorijskih lanaca teorijskih i praktičnih projekata, i - ne na zadnjem mjestu - performerom spremnim da svakom uistinu pažljivom slušatelju zorno predstavi neusporedivi raspon svojih angažmana.

Vratili ste se upravo iz Galicije u Španjolskoj gdje ste sudjelovali falkušom Comeza-Lisboa na Festivalu mora u gradu Cabo de Cruz. Kako ste od falkuše uspjeli stvoriti međunarodni hrvatski brend, simbol njenog maritimnog identiteta?

Da, vratila se falkuša "Comeza-Lisboa" s Atlantika, gdje je bila po sedmi put. Vratili smo se s "Kraja svijeta" s Finisterra (*Finis Terra*) u Španjolskoj gdje su komiški ribari početkom 20. stoljeća organizirali ribolov i soljenje sardela i inćuna kako bi mogli snabdijevati brojne komiške tvornice. Ti ribari iz Komiže prenijeli su višestoljetno iskustvo soljenja plave ribe na Atlantik i bili utemeljitelji riblje industrije Španjolske. Velika je to, a posve nepoznata epizoda u povijesti hrvatskog i španjolskog ribarstva s početka 20. stoljeća. Falkuša je u Galiciji bila jedini brod s Mediterana kao i onda kad je Kraljevina Norveška slavila 200 godina od svoga utemeljenja. Razlog je tomu što je i za znalce povijesnih brodova falkuša čudo – jedinstven tip ribarskoga broda koji dolazi iz dubina vremena – vjerojatno iz vremena prvih moreplovaca Mediteranom (Feničana) – savršenog dizajna poput svemirskog broda složenog od elemenata predviđenih za uklanjanje.

Veze sa svijetom

Ali nije se to dogodilo samo od sebe. Trebalo je sudjelovati na međunarodnim kongresima, izložbama, objavljivati znanstvene radove u međunarodnim časopisima, uspostaviti suradnju s institucijama Nizozemske, Španjolske, Francuske Norveške, Grčke... Trebalo je objaviti priču o falkuši, reportaže i intervju u najuglednijim svjetskim časopisima za maritimnu baštinu kao što je američki *Wooden Boat*, talijanska *Nautica*, u UNESCO-vim časopisima *Insula* ili *International Journal of Intangible Heritage*, francuski časopis *Chasse Marée*. U ovom francuskom, vjerojatno najutjecajnijem europskom časopisu na svibanjskoj je naslovnici fantastič-

na fotografija Ive Pervana dviju falkuša pod punim jedrima, a priči o našoj, hrvatskoj pomorskoj baštini posvećeno je punih šest stranica pod naslovom *Hrvatska – domovina mora* (*Croatie - le mer patrie*). Možda bi tim povodom trebalo upitati ministra turizma Republike Hrvatske koliko bi Ministarstvo trebalo, kada bi to moglo, htjelo i znalo, uložiti novaca za takvu promidžbu Hrvatske u svijetu.

Čini mi se da je vrijeme sinteze vašeg rada na području istraživanja, rekonstrukcije i prezentacije hrvatske maritimne baštine u svijetu, pogled na prijedeni put...

Vrijeme je za pogled unatrag pogotovo u trenutku kada se godovi vremena iznimno simbolički poklope, a da to, osim Universitas, nitko ne primijeti ni na lokalnoj ni na nacionalnoj razini. Evo, iduće će se godine navršiti 40 godina od početka mog znanstvenog istraživanja hrvatske maritimne baštine, 30 godina od potonuća posljednje falkuše "Cicibele", zasnivanja jedinstvene ribarske zbirke u Hrvatskoj i početka rada ustanove Ars Halieutica. A već je 20. godina od kad smo, okupljeni oko jarbola falkuše, započeli svjetsku promociju hrvatske maritimne baštine. Kao mlad profesor, koji se poslije školovanja vratio svom rodnom otoku, u Ribarskoj ulici u Komiži sreo sam pokojnog svičara barba Iva Vitaljića Guslu. Rekao mi je tada proročkim tonom: "Vi, komiški intelektualci bit ćete odgovorni što će povijest našega ribarstva, u kojoj su Komižani bili prvi na Jadranu, otići u zaborav kao da je nikada nije ni bilo." Odgovorio sam tada barba Ivu da ću nastojati izbjeći odgovornost za zaborav. A velika priča već je bila na rubu kolektivne memorije, već je potonula bila u gluhoglinu zaborava jer mlade ona više nije zanimala. Po prvi put u povijesti stari su imali među mladima gluhu publiku. Ja sam bio posljednji svjedok i slušač te priče s magnetofonom na koljenima, s olovkom u ruci. Taj susret prije 40 godina označio je početak mog znanstvenog istraživanja hrvatske maritimne baštine.

Prvi znanstveni rad bila je knjiga *"Komiška ribarska epopeja"* koji predstavlja studiju ribarske usmene predaje o ribarskom iskustvu najstarije generacije ribara u Komiži. Prva je to knjiga u Hrvatskoj o ribarskim "prigovoranjima" poslije Hektorovićeve. U knjizi *Lingua halieutica – Ribarski jezik Komiže* (Književni krug, Split, 2011.) prikazani su moji dugogodišnji razgovori s ribarom Ivom Vitaljićem Guslom, čovjekom blistave memorije i pučkim filozofom. Od *"Komiške ribarske epopeje"* pa do danas moja maritimološka bibliografija obasiže oko 200 znanstvenih i stručnih radova na halijeutičku tematiku.

Trideseta obljetnica utemeljenja Ars halieutike

Godine 1993. osnovao sam u Komiži Društvo pri-

Falkušom oko ekvatora

Moja je životna misija određena proročkom opomenom pokojnog svičara barba Iva Vitaljića Gusle: "Vi, komiški intelektualci bit ćete odgovorni što će povijest našega ribarstva, u kojoj su Komižani bili prvi na Jadranu, otići u zaborav kao da je nikada nije ni bilo."

jatelja kulturne i prirodne baštine otoka Visa i pet godina radio sam, sa suradnicima, na obnovi ribarske zbirke u tvrđavi Komuna. Kad se potopila posljednja falkuša u olujnoj noći 25. na 26. kolovoza 1986. godine valjalo je u tom događaju prepoznati da je u Portu na Biševu te noći pukla ne samo surgadina *"Cicibele"* već i nevidljiva, ali posljednja nit koja nas je simbolično spajala s milenijskom ribarskom i brodograditeljskom tradicijom, jedinstvenom na Mediteranu. Uspio sam uvjeriti direktora tvornice *Neptun* pokojnog *Andriju Šimića Bijonđu* da je spašavanje *Cicibele* više, puno više, od spašavanja beskorisne ruine potopljenog broda – da je to posljednja veza s milenijskom tradicijom čiji smo baštinci. Tako je plivaričar *"Edi"* s kapetanom Ivom Kamenjarinom podigao na svoju palubu ostatke potopljene falkuše i prenio ih u Komižu za Ribarski muzej u tvrđavi Komuna. Dobili smo najvažniji muzejski eksponat – sveti brod: zadnju falkušu "Cicibelu". Taj brodom bio je povod susretu s profesorom Velimirom Salamonom, najznačajnijim

istraživačem tradicionalne brodogradnje u Hrvatskoj, susretu iz kojeg se rodila **Kulturna ustanova Ars halieutica** u Komiži. U zemlji u kojoj ne postoji maritima etnografija, u zemlji čiji etnološki muzeji ne poznaju maritimne artefakte nastao je interdisciplinarni tim u kojemu su intenzivno surađivali jedan istraživač tradicionalne brodogradnje, prof. dr. Velimir Salamon, jedan ribar Ivo Vitaljić, i ja kao lingvist, a uskoro nam se pridružio i inženjer brodogradnje Nikola Bogdanović kao organizator. Istražujući jezik Komiže, njen arhaičan leksik i usmenu predaju – otkrio sam brod kao *posudu kolektivne memorije*, kako sam davno nazvao komišku falkušu.

Dvadeseta obljetnica svjetske promocije hrvatske maritimne baštine

I treća okrugla obljetnica već se navršila u svibnju ove godine. Bilo je to u Lisabonu kada je Ars halieutica u suradnji s Pomorskim muzejom iz Dubrovnika postavila izložbu *Construção de Navios em Madeira na Croacia u kulturnoj portugalskoj tvrđavi Torre de*

Belém na rijeci Tejo odakle su slavni portugalski moreplovci isplovljavali u svemir Oceana da bi istraživali do tada nepoznate krajeve svijeta. Između tog i ovog posljednjeg događaja u Galiciji falkuša će u misiji svjetske promidžbe hrvatske maritimne baštine proći 40 tisuća kilometara, duljinu ekvatora!

No treba istaknuti i jedan drugi datum, porinuće obnovljene falkuše...

Prije nego smo krenuli u svijet, svijet smo doveli u Komižu. Porinuće falkuše u Komiži na Dan svetoga Nikole 6. prosinca 1997. bilo je čudo. Poslije deset godina interdisciplinarnog znanstvenog istraživanja ovog povijesnog broda koje smo vodili prof. dr. Velimir Salamon i ja, falkušu je sagradio brodograditelj Tonči Bakica iz Trogira sa svojim sinovima u samo tri mjeseca jer je njeno porinuće bilo najavljeno za Dan svetoga Nikole 6. prosinca 1997. u Komiži pred organizatorima EXPO-a 98 i izaslanicom predsjednika UN-a, a gradnja je, zbog nedostatka novaca, počela tek u rujnu. Čuveni zagrebački jedrar Stjepan Tokić za tu je priliku sašao tradicio-

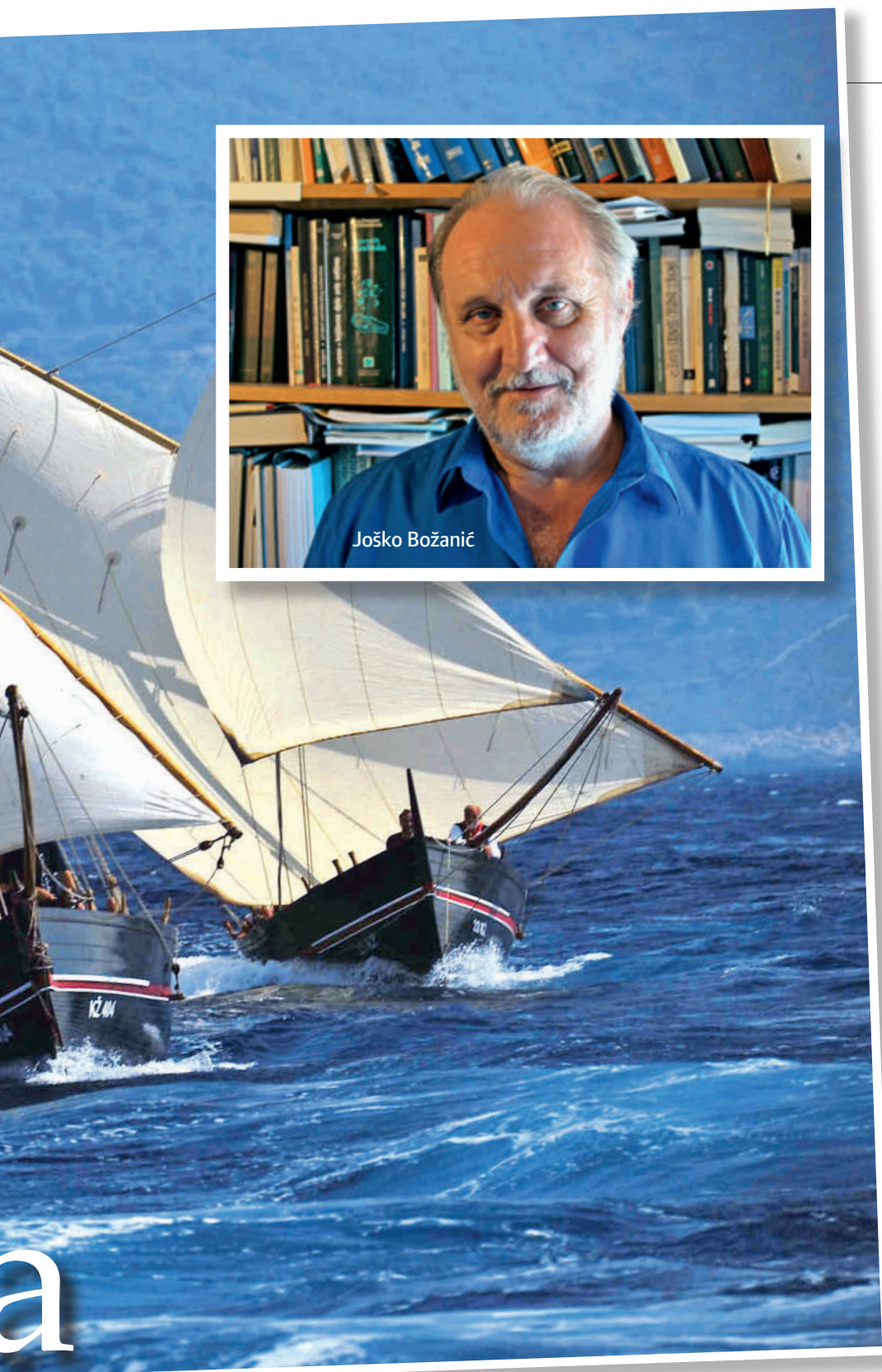
nalnim bodom (*na bigurelu*) pamučna jedra falkuše. Falkuša je porinuta u more da bi sudjelovala na stotoj svjetskoj izložbi u Lisabonu. João Filipe Galvão de Carvalho, jedan od direktora EXPO-a, zapalio je u Komiži žrtvenu barku da bi se iz tog obrednog ognja, u čast zaštitnika ribarske Komiže svetoga Nikole, na komiškom žalu rodila nova barka – falkuša, koju direktorica portugalske izložbe na EXPO-u Simonetta Lus Afonso krsti imenom „Comeza-Lisboa“ povezujući tim imenom malu Komižu i metropolu Oceana – Lisabon. Bila je to prva pozitivna svjetska vijest iz Hrvatske koja je, kao mlada država, tek izašla iz krvavog rata, odlučila sudjelovati po prvi put na stotoj svjetskoj izložbi EXPO 98 - OS OCEANOS, UMPATRIMÓNIO PARA O FUTURO u Lisabonu. Prvi kapetan falkuše "Comeza-Lisboa" bio je poznati dubrovački skiper Jadran Gamulin.

Niz velikih svjetskih festivala mora

Slijedio je potom čitav niz velikih međunarodnih događaja u kojima sudjeluje Ars halieutica s ovom po-

Joško Božanić

Rota palagruzona (2009.), SNIMIO IVO PERVAN

muče falkuše Comeza-Lisboa na Dan sv. Nikole 6. prosinca 1997.),

I. PERVAN

uša ispod Ponte Academia (Regata Storica, Venecija 1995.) I. PERVAN

vijesnom barkom koja fascinira znalce maritimne baštine. Na svjetskom festivalu mora u Brestu 2000. pariška filmska kuća **Planete Thalassa**, najpoznatija u svijetu po svojim dokumentarnim filmovima na temu mora, između tri i pol tisuće brodova iz cijelog svijeta bira falkušu kao jedan od deset najatraktivnijih povijesnih brodova da bi o njima napravila dokumentarni film "Brest 2000". Četiri smo puta bili u Brestu (2000., 2004., 2008. i 2012.) od čega je Hrvatska zahvaljujući falkuši dva puta dobila status počasnog gosta (2008. i 2012.).

Kad je u Kataloniji na međunarodnoj regati **Pro-mediterranea** falkuša na vesla uplovila među katalonske povijesne brodove ugledni istraživač katalonske maritimne baštine iz Barcelone **Santiago Alcolea Blanc** u portulan falkuše "Comeza-Lisboa" 27. lipnja 1998. zapisao je "Bio je to veličanstven prizor kada smo promatrali gajetu falkušu kako dostojanstveno na vesla uplovljiva u Port Bo. Bio je to prizor iz nekog drugog vremena!" 2005. sudjelovali smo u Veneciji na *Ragata storica*, a u povodu 250. obljetnice protestnog dolaska 36 komičkih falkuša u Veneciju s Memorandumom potpisanim od svih komičkih ribara koji od Dužda mle-

tačkoga traže poštovanje svog prirodnog prava za ribolov na Palagruži koje im mletačka vlast osporava. Iz svečane lože skandiralo se *Viva Croati, viva Dalmati!*

Ima li falkuša budućnost?

Falkuša se najmanje sastoji od drva, a mnogo više od duha, od priče. A priča je ispričana i objavljena - deseci tekstova i filmova na hrvatskom, engleskom i francuskom. I falkuša će kao artefakt živjeti. Sagrađene su već tri falkuše. Posebno me veseli da je mladi Komizanin **Pino Vojković**, član prve posade falkuše "Comeza-Lisboa" u Lisabonu i Brestu, ostvario svoj san da izgradi treću falkušu "Palagruža", ovogodišnju pobjednicu *Rote palagruzone*. Još bi me više razveselilo poštovanje prema svima koji su se posvetili istraživanju i svjetskoj promociji falkuše, umjesto što ih se prešućuju pod etiketom "lokalnih entuzijasta". To nije samo nepoštivanja nositelja ovog velikog kulturnog projekta, nego nepoštivanje baštine same.

Nekoliko riječi o ostalim angažmanima: znanstvenom na fakultetu, časopisu Čakavska rič, centru Studia Mediterranea, književnom...

Ja sam po godinama (66) već trebao biti u penziji, ali mi je Ministarstvo znanosti odobrilo produljenje radnog odnos zbog potrebe mog Odsjeka za kroatistiku i vođenja novog projekta. Nedavno sam s našim dekanom **Aleksandrom Jakirom** potpisao sa Hrvatskom zakladom za znanost ugovor o financiranju mog novog projekta *Jadranska priča – Interdisciplinarno istraživanje jadranskih narativa* u trajanju od četiri godine. Temelj ovog projekta moja je upravo objavljena knjiga u Književnom krugu u Splitu "Viški facendijer", kapitalno djelo iz područja vernakularne stilistike. Taj istraživački model, koji sam u rasponu od četiri desetljeća primijenio na istraživanje oralne književnosti mog zavičajnog otoka Visa, kanim sada sa svojim timom primijeniti na istraživanje jadranskih narativa od Cavtata do zapadne Istre na već odabranim punktovima na obali i otocima. To istraživanje komplementarno je s novim međunarodnim projektom koji pripremam sa svojim timom **Virtualni muzej jadranske priče** u okviru IPA – Prekogračna suradnja i Horizon 2020. Imamo dvanaest partnera iz više zemalja, a najznačajniji nam je partner **CINECA** - Konzorcij 74 talijanska sveučilišta i znanstvena instituta.

Čakavska rič

Ove se godine navršava i 20 godina otkako sam postao glavni urednik Čakavske riči – jedinog znanstvenog časopisa u svijetu za istraživanje čakavskih idioma. U ovoj zemlji Čakavska rič je jedina institucija koja organizirano provodi terensko istraživanje čakavskih idioma od Mljetu i Pelješa do za-

Ivan Vitaljić Gusla ispred spašene posljednje falkuše u Ribarskom muzeju u Komizi (1986.)

A. ZELMANOVIĆ

padne Istre i to u vremenu kad je čakavski naujugroženiji jezik u svojoj povijesti, a unatoč toj činjenici nema ga na UNESCO-voj Crvenoj listi ugroženih jezika Europe jer ga naša dijalektologija i jezikoslovna znanost ne tretiraju kao jezik već kao dijalekt mada je najstariji hrvatski književni jezik.

Centar Studia mediterranea

Utemeljitelj sam i pročelnik **Centra za interdisciplinarnu studiju Studia Mediterranea** koji je u proteklom projektom ciklusu imao deset projekata s 86 suradnika. Sada krećemo od 1. listopada s novim projektom o kojemu sam govorio. Imamo dobar projektni tim i sjajan prostor na Peristilu koji nam je dodijelio Grad Split. Osjećam veliku obavezu prema gradu Splitu i spreman sam ponuditi Gradu *Interpretacijski centar Jadranskih narativa* ako naš novi međunarodni projekt bude prihvaćen. To bi bila prvorazredna turistička atrakcija – **Jadranska banka priča** dostupna svakome u virtualnom muzeju bez zidova.

Obišao sam Južnu i Sjevernu Ameriku od Punta Arenasa u Chileu do Wancouvera u Kanadi i od San Pedra u Kaliforniji do Port Lincolna u Australiji istražujući temu doprinosa hrvatskih ribara svjetskom ribarstvu te, na temelju tog dugogodišnjeg istraživanja (oko 15 godina), mogu kompetentno reći da hrvatski narod (pretežno Dalmatinci) nije ni na kojem području, izuzme li se velebrno djelo Nikole Tesle, dao veći doprinos svijetu negoli u ribarstvu, u najtežem i jedinom zanimanju na svijetu za koje ne postoji škola. O tome se najmanje zna upravo u Hrvatskoj. Da bih mogao dovršiti to istraživanje u studenom ove godine ću Peru, bit ću gost Lawrencea Zuanicha, podrijetlom iz Ko-

miže, nasljednika obitelji Zuanich koja je osamdesetih godina imala najmoćniju ribarsku kompaniju na svijetu Z-Company s trinaest tunolovaca na Pacifiku i lovila prosječno 5 % svjetskog ulova tunida.

Na tragu mojih maritimoloških istraživanja planiram za iduću godinu skupa s kolegom Velimirovom Salamonom objaviti hrvatsko-englesku monografiju "Falkuša". To bi trebalo biti bibliofilsko izdanje – svojevrsna sinteza to jest *homage* četrdesetogodišnjem istraživanju priče o falkuši. Također, u planu je i dovršenje moje knjige "Oceanska Hrvatska".

Spremate se na put u Rim na konstituirajuću sjednicu Savjetodavnog vijeća Fondacije Anna Lindh. Kako ste izabrani na tako visoku funkciju ugledne međunarodne fondacije i koje je njeno područje aktivnosti?

Da, 11. je rujna u Rimu konstituirajuću sjednicu Savjetodavnog vijeća ALF-a u Ministarstvu vanjskih poslova Italije. ALF je pred 10 godina osnovana od strane EU i 42 zemlje Unije za Mediteran s idejom euro-mediterranske suradnje, s glavnim ciljem da doprinese kreiranju interkulturalne strategije Mediteranske regije i u promoviranju diverziteta i koegzistencije među različitim kulturama. Inicijativa za moju kandidaturu krenula je iz Ministarstva vanjskih i europskih poslova RH. Je li to čudo da je poslije 40 godina mojih mediteranoloških istraživanja i 20 godina kreiranja svjetske promocije Hrvatske kao mediteranske zemlje to ipak netko primijetio? U ovoj zemlji to jest čudo! Hvala gospodi Jasni Mileti iz Odbora visokih dužnosnika Unije za Mediteran Ministarstva vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske!

priredio: ivan perkov

Što znamo o velikim trgovinskim sporazumima?

Dok zagovornici transatlantskih sporazuma obećavaju najveće jedinstveno tržište na svijetu, veći broj radnih mjesta, više stope rasta i konkurentnije zapadno gospodarstvo, sve više je upozorenja da su pozitivni rezultati neizvjesni, a da je izvjesna samo opasnost od urušavanja socijalnih standarda, demokratskih procedura i nacionalnih suvereniteta. No vrlo se rijetko raspravlja što bi usvajanje ovih ugovora značilo za perspektivu visokog obrazovanja, pa tu raspravu u Universitasu započinjemo Priopćenjem Europske asocijacije sveučilišta.

Pri:
IVAN PERKOV

Opći sporazum o javnim uslugama (TISA) mogao bi postati najznačajniji sporazum na području javnih usluga u povijesti. Pregovori o TISA-i započeli su 2012. godine na inicijativu SAD-a, a za pregovaračkim stolom su 24 strane, od kojih je jedna i Europska unija.

Kao i uvijek kada je riječ o velikim trgovinskim sporazumima koji donose goleme reperkusije na uključena društva, pregovori se odvijaju daleko od očiju šire javnosti. Uključene strane, među kojima su SAD, EU, Meksiko, Turska, Norveška, Švicarska, Japan, Australija, Kanada i druge, mahom razvijene zemlje, ukupno drže oko dvije trećine svjetskog BDP-a i čak oko 80 posto svjetskog tržišta javnih usluga.

Curenje dokumenata

Promjene koje bi donijele TISA i ostali trgovinski sporazumi koji su u pripremi (poput Transatlantskog sporazuma o trgovini i investicijama – TTIP između SAD-a i EU-a) velike su jer se tiču javnih usluga poput zdravstvenog i obrazovnog sustava i samim time utječu na gotovo sve stanovnike uključenih društava. Glavni je cilj ovih sporazuma liberalizacija tržišta javnih usluga i njihovo postupno prepuštanje zakonima tržišta.

Unatoč velikoj tajnovitosti u pregovorima, neki dokumenti su pomoću raznih kanala, poput WikiLeaksa, ugledali svjetlo dana. U lipnju ove godine WikiLeaks je objavio 17 dokumenata o TISA-i, što je najveće curenje podataka od početka pregovora.

Najzanimljiviji detalj iz tih dokumenata je da TISA liberalizaciju smatra ireverzibilnim procesom. Drugim riječima, javne usluge koje se liberaliziraju ne mogu se vratiti na staro ako se pokažu neadekvatnima, a trgovinske barijere koje se uklone ne smiju se više uspostavljati. U opasnosti bi

se, prema nekim tumačenjima, mogli naći i privatni podaci građana jer vlade više ne bi mogle (smjele) jamčiti njihovu tajnost.

Zagovaratelji TISA-e i TTIP-a ističu da će se ovim sporazumima značajno unaprijediti tržište javnih usluga te da će se otvoriti velik broj novih radnih mjesta u svim zemljama koje su u njih uključene. Iz institucija Europske unije uvjeravaju da javna dobra i usluge kao što su javno financirano školstvo i zdravstvo neće biti ugrožene. Ipak, dokumenti koji su izišli u javnost bili su dovoljni da izazovu veliku zabrinutost stručne javnosti.

Ugledni kolumnist The Guardian-a Gorge Monbiot smatra sporazume "frontalnim udarom na demokraciju", a Le monde diplomatique ističe da bi potpisivanje ovih sporazuma značilo značajno gubljenje suvereniteta država u kreiranju vlastitih politika.

Posebno problematičnom kritičari vide činjenicu da bi privatne korporacije mogle tužiti države ako smatraju da zbog njihovih politika ne zarađuju "koliko im pripada".

Globalne obrazovne i visokoobrazovne organizacije poput Education international i European University Association (EUA) među najglasnijim su i najartikuliranijim kritičarima TISA-e i TTIP-a.

Senzibilizacija javnosti

Oni konstantno ističu da su navedeni sporazumi prijetnja javnom dobru i da će štititi interese multinacionalnih korporacija nauštrb građana. EUA opetovano poziva Europsku komisiju i Europski parlament na očitovanja o navedenim sporazumima i posebno traže jasna jamstva da EU neće dopustiti da se ugrozi javno obrazovanje.

U hrvatskom javnom prostoru do sada se vrlo malo raspravljalo o globalnim trgovinskim sporazumima koji bi mogli potpuno promijeniti naše društvo.

Najiscrpniju analizu sporazuma objavila je novinarka Slobodne Dalmacije Lidija Gnjidić u srpnju ove godine. Ipak, očekuje se veća senzibilizacija stručne i šire javnosti za ova pitanja jednom kada ovi sporazumi uđu u "pravu" javnu raspravu. Očekuje se da će se rasprave o TISA-i i TTIP-u voditi na svim razinama – od Hrvatskog rektorskog zbora (koji je član EUA-e), preko političkih čimbenika sve do "običnih građana", pa u tom cilju objavljujemo integralni tekst **EUA Izjave o TTIP-u i TISA-i od 15. siječnja 2015.**

PRIOPĆENJE EUROPSKE ASOCIJACIJE SVEUČILIŠTA

Europsko visoko obrazovanje mora ostati javno

Visoko obrazovanje je javna odgovornost i mora biti dostupno svim članovima društva, a nipošto ne smije biti roba podložna zakonima komercijalnih interesa i logike profita, te ne bi trebalo biti predmet razmatranja trgovinskih sporazuma

Europska asocijacija sveučilišta predstavlja preko 850 sveučilišta iz 47 zemalja te 33 nacionalna rektorska zbora. Ova asocijacija je glas sveučilišta u europskom prostoru visokog obrazovanja i punopravna članica Bolonjskog procesa. U stalnom je dijalogu s institucijama Europske unije i predstavlja respektabilan čimbenik u kreiranju politika za različita područja visokog obrazovanja:

- Istraživanja, transfer znanja, inovacije i regionalni razvoj
- Internacionalizacija, mobilnost i prepoznatljivost
- Vođenje i financiranje
- Izgradnja institucionalnih kapaciteta i osiguravanje kvalitete

Sva sveučilišta uključena u Europsku asocijaciju sveučilišta potpuno su posvećena međunarodnom razvoju. Ostvaruju suradnju sa srodnim organizacijama iz Afrike, Azije, Južne i Sjeverne Amerike, sudjeluju u promoviranju stvaranja i razmjene kulturnih i znanstvenih dobara te dijeleju zajedničkih vrijednosti demokracije i pluralizma.

EUA se temelji na čvrstom stanovištu da je visoko obrazovanje javno dobro koje treba biti posvećeno osobnom ostvarenju i društvenoj koheziji te zadovoljavanju potreba tržišta rada. Temelji se i na želji da blagotvorni učinci visokog i cjelovitog obrazovanja mogu doprijeti do što većeg broja ljudi i to bez ikakve diskriminacije po rodnoj, etničkoj ili religijskoj osnovi te bez obzira na zdravstveno i imovinsko stanje.

S obzirom na navedeno, sljedeći trgovinski sporazumi o kojima se trenutno raspravlja predstavljaju razlog za brigu:

- Bilateralni sporazum o slobodnoj trgovini između Europske unije i Kanade (CETA)
- Transatlantski sporazum o trgovini i investicijama između EU-a i SAD-a (TTIP)
- Sporazum o trgovini i uslugama (TISA)

Obrazovanje spada u javne usluge

EUA je pomno pratila pregovore o TTIP-u i TISA-i kao sudionik u *Dijalogu s civilnim društvom* Europske komisije. Oba navedena sporazuma potencijalno mogu imati velike implikacije na institucije visokog obrazovanja te na regionalne i nacionalne sustave unutar Europske unije i europske ekonomske sfere utjecaja.

Težnja TTIP-a je uklanjanje carinskih trgovinskih barijera za proizvodna i poljoprivredna dobra, što bi trebalo stimulirati gospodarski rast i otvaranje novih radnih mjesta. Isto se odnosi i na sektore usluga. Međutim, TTIP značajno nadilazi okvire tradicionalnih trgovinskih sporazuma. Naime, želja TTIP-a je stvaranje jedinstvenog regulatornog okvira na dva najveća svjetska tržišta (EU i SAD) s ciljem stvaranja jedinstvenog tržišnog i investicijskog prostora.

TISA je plurilateralni sporazum, a u njemu sudjeluje samo dio članica Svjetske trgovinske organizacije (WTO). Želja Europske unije je da kroz vrijeme ovaj sporazum postane multilateralan i da uključuje sve članice WTO-a. TISA se fokusira isključivo na usluge, a najveći pružatelj usluga na svijetu su EU i SAD.

TTIP i TISA su strateški motivirani i dizajnirani su da uspostave procedure u sustavu globalne trgovine, pri čemu se žele kompenzirati učinci Doha razvojnje agende (DDA) i ostalih potencijalnih inicijativa koje bi mogle poduzeti druge globalne ekonomske sile.

Oba sporazuma potencijalno mogu pokrivati područje visokog obrazovanja, obrazovanja odraslih i ostalih obrazovnih usluga. Pregovori o TTIP-u odvijaju se po principu u kojem su gotovo sve teme podložne raspravi. Domena i ciljevi TISA sporazuma jednaki su onima Generalnog sporazuma o trgovini i uslugama (GATS) iz 1995.

Opasnosti nepovratne liberalizacije

S obzirom na dosad dostupne informacije (dokumente koji su objavljeni ili su procu-rili, službene objave dužnosnika vlada i Europske komisije), EUA zaključuje sljedeće:

1. Pregovarači uglavnom nude osiguranja da će javne usluge biti zaštićene. Međutim, GATS definicije „javnih usluga“ nisu adekvatne kad je u pitanju visoko obrazovanje. Visoko obrazovanje ne spada u domenu državnih službi kao što su obrana, policija i pravosuđe izbogo toga nije automatski isključeno iz trgovinskih sporazuma. Štoviše, visoko obrazovanje ne zadovoljava ni GATS kriterije koji govore o javnim uslugama koje nisu komercijalne i kompetitivne. Naime, mnogi visokoobrazovni sustavi uključuju i javne i privatne dionike, a i veliki broj javnih institucija financi-

ra se kombinacijom javnih i privatnih sredstava. Prema tome, hibridnost obrazovnih sustava i razina znači da trgovinski sporazumi poput TTIP-a i TISA-e ne mogu biti jasno i nedvosmisleno zaključeni.

2. Definicije kao što su „visoko obrazovanje“, „obrazovanje odraslih“ i „ostali tipovi obrazovanja“ su također problematične. *Klasifikacijski kod za proizvode Ujedinjenih naroda* koji se koristi u trgovinskim pregovorima ne nudi objašnjenje za visoko obrazovanje. „Ostali tipovi obrazovanja“ definirani su na način koji je primjereniji za „visoko obrazovanje“. Najprimjerenije je definirano „obrazovanje odraslih“, ali to treba zahvaliti i činjenici da je Europska komisija bila obavezna odrediti jasne značajke „obrazovanja odraslih“ zemljama članicama.

3. Neke od ključnih odrednica TISA i TTIP sporazuma značajno dovode u pitanje sposobnost vlasti u nekim državama da odrede prirodu svog visokog obrazovanja. Neki od mehanizama ovih sporazuma nakon njihova donošenja značajno ograničavaju domet zakonodavnih rješenja pojedinih vlada, zato jer uvjetuju da se razina liberaliziranosti pojedinih usluga ne može smanjivati nego se one smiju samo dodatno liberalizirati. Sve usluge koje se pojave u budućnosti, također bi prema ovim sporazumima, trebale automatski biti u velikoj mjeri liberalizirane.

4. Ovo područje je nejasno zbog visoke neusklađenosti između područja trgovine nad kojom EU ima potpune ovlasti i područja obrazovanja u kojem su ovlasti EU u određenoj mjeri ograničene. U TISA sporazumu EU je preuzela formulaciju iz GATS sporazuma koja kaže „da se zadržava pravo na donošenje ili održavanje bilo koje mjere koja potiče javno visoko obrazovanje“. Prema mišljenju Europske komisije ta formulacija zemljama članicama daje punu sigurnost da mogu provesti bilo koju mjeru koja ide u korist javno financiranog visokog obrazovanja. Europska komisija nije voljna prihvatiti stajalište da se područje visokog obrazovanja može izdvojiti iz trgovinskih sporazuma kao što je izdvojen npr. audiovizualni sektor ili kao što neke zainteresirane strane smatraju da bi trebao biti izdvojen zdravstveni sektor.

5. Daljnju prijetnju dometu nacionalnih i regionalnih politika predstavlja ISDS (investor state dispute settlement) meha-

SVEUČILIŠTA

Visoko obrazovanje javno dobro

Trade in Services Agreement

Vijeće EUA čine europska nacionalne sveučilišne asocijacije:

- Universities Austria
- Rectors' Conference, French Community of Belgium
- Flemish Interuniversity Council
- Croatian Rectors' Conference
- Cyprus Rectors' Conference
- Czech Rectors' Conference
- Universities Denmark
- Estonian Rectors' Conference
- Universities Finland
- Conference of University Presidents (France)
- German Rectors' Conference
- Greek Rectors' Conference
- Conference of Rectors of Roman Pontifical Universities
- Hungarian Rectors' Conference
- Rectors' Conference of Iceland
- Irish Universities Association
- Conference of Italian University Rectors
- Latvian Rectors' Council
- Lithuanian Universities Rectors' Conference
- University of Luxembourg
- Association of Universities in the Netherlands
- Norwegian Association of Higher Education Institutions
- Conference of Rectors of Academic Schools in Poland
- Council of Rectors of Portuguese Universities
- Romanian Council of Rectors
- Serbian Rectors' Conference
- Slovak Rectors' Conference
- Slovenian Rectors' Conference
- Spanish Rectors' Conference
- Association of Swedish Higher Education
- Rectors' Conference of the Swiss Universities
- The Council of Higher Education (Turkey)
- Universities UK

nizam koji je uključen u TTIP. ISDS mehanizam omogućuje privatnim korporacijama da tuže državne ili regionalne vlasti ako smatraju da im one ugrožavaju stjecanje „legitimnih profita“. Ova odredba TTIP-a je posebno kontroverzna i izazvala je 149.000 komentara u javnoj raspravi koju je pokrenuo DG Trade.

6. Trenutni pregovori o trgovinskim sporazumima imaju potencijal da udare na temelje ne samo nastavnog procesa na sveučilištima, nego i na druga područja visokog obrazovanja kao što su istraživanje, razvoj, prikupljanje i tokovi podataka, intelektualno vlasništvo, internetsko oglašavanje i priznavanje profesionalnih kvalifikacija. Međutim, detalji ovih pregovora nedostupni su javnosti i stoga je dionicima sektora visokog obrazovanja nemoguće procijeniti u kolikoj će se mjeri promijeniti njihova radna okolina.

Pravo određivanja karaktera vlastitog obrazovnog sustava

Sukladno tome EUA ističe sljedeće:

A: Pozitivni učinci visokog obrazovanja na pojedince, društva i cijeli svijet nisu uvijek lako mjerljivi. Visokoobrazovanje je javna odgovornost i mora biti dostupno svim članovima društva, a nipošto ne smije biti roba podložna zakonima komercijalnih interesa i logike profita. Visoko obrazovanje ne bi trebalo biti predmet razmatranja trgovinskih sporazuma.

B: Nadalje, visoko obrazovanje u zemljama u razvoju ne smije biti ovisno o korporativnim poslovima koji se odvijaju izvan njihovih granica. Zemlje u razvoju moraju zadržati autonomiju u odlučivanju o načinu na koji će njihova sveučilišta sudjelovati u razvoju međunarodnog visokog obrazovanja.

C: Internacionalizacija visokog obrazovanja uzela je maha u posljednjih nekoliko godina.

Zajednički istraživački projekti, zajedničko stvaranje kurikula, razmjena studenata i nastavnika, sustavi učenja na daljinu razvili su se na neprofitnoj logici i nisu uvrštavani u trgovinske sporazume. Veća prisutnost globalnog vođenja poželjna je, ali po modelu akademske prepoznatljivosti koji podupire UNESCO u čijem dizajniranju i implementiranju sudjeluju primjerena sektorska tijela.

D: Prava intelektualnog vlasništva neizbježno su pitanje u trgovinskim sporazumima. Od ključne je važnosti da TTIP i TISA zaštite i individualno pravo na privatnost i sveučilišne kodove ponašanja kad je u pitanju otvorenost znanstvene suradnje, posebno pritom uzimajući u obzir međunarodni transfer podataka i njihovo sekundarno korištenje.

E: Globalni kontekst visokog obrazovanja ubrzano evoluirao i potrebno je hitno redefiniranje termina „javno obrazovanje“, „privatno obrazovanje“, „visoko obrazovanje“, „obrazovanje odraslih“ i „drugi tipovi obrazovanja“, a za to redefiniranje potreban je konsenzus svih zainteresiranih strana. Potpuno je jasno da su „uvoz“ i „izvoz“ znanja činjenica i da to područje treba biti regulirano, ali strogo trgovinski termini u tom procesu nemaju svoje mjesto.

F: Uključivanje termina „ostale obrazovne usluge“ u trgovinske sporazume treba biti provedeno po principu „pozitivne liste“ i zahtjeva prethodno uključivanje i uvažavanje svih primjerenih sektorskih tijela na nivou Europske unije.

G: U svim drugim aspektima visokog obrazovanja i obrazovanja odraslih Europska unija ne treba preuzimati i nametati obaveze zemljama članicama. EU treba svojim partnerima u pregovorima jasno dati do znanja da vlade zemalja članica zadržavaju pravo određivanja karaktera svog obrazovnog sustava.

tržište i obrazovanje

EURAXESS Roadshow 2015. stiže u Split

U sklopu promotivne turneje „EURAXESS Roadshow“, u organizaciji Ureda za EU projekte Sveučilišta u Splitu i Agencije za mobilnost i programe EU-a, 12. listopada EURAXESS autobus dolazi u Split. Cilj promotivne turneje jest povećati svjesnost istraživača o postojanju EURAXESS inicijative – jedinstvene pan-europske inicijative koju podržava 40 zemalja i koja ima za cilj pružiti savjetodavnu pomoć mobilnim istraživačima

i ukloniti prepreke koje spriječavaju njihovu mobilnost.

Istraživači će u sklopu promotivne turneje imati izravan pristup štabovima i informacijama i stručnjacima EURAXESS mreže, koji će ih upoznati s nizom sjajnih usluga koje navedena mreža nudi, kao i načinima na koje ih se može koristiti. Split je tako ove godine upisan u kartu kao jedna od 34 postaje u 16 zemalja koje će EURAXESS autobus posjetiti u sklopu turneje 2015. godine.

SVEUČILIŠTE U SPLITU KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET

Temeljem čl. 11. Pravilnika o poslijediplomskom sveučilišnom studiju Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, te odluke pod toč. 5.5. Osme redovite sjednice Fakultetskog vijeća, održane 11. lipnja 2015., sukladno odluci 12. sjednice Senata Sveučilišta u Splitu, održane 16. srpnja 2015. g., Katolički bogoslovni fakultet (dalje: KBF) raspisuje:

NATJEČAJ za upis na poslijediplomske sveučilišne doktorske studije

- Povijest teologije i kršćanskih institucija i
- Kršćanstvo i suvremena kultura

Uvjeti za upis:

- završen diplomski studij teologije, katehetike, religijskih znanosti ili drugih humanističkih studija na crkvenim učilištima s najnižom ocjenom vrlo dobar (3,5),
- završen studij koji je u preddiplomskom i diplomskom ciklusu imao veći broj predmeta iz teologije i filozofije, a koji nije dovoljan za teološki poslijediplomski studij, uz položen razlikovni dio
- završen četverogodišnji katehetski studij po studijskim programima KBF-a do ak. god. 2005./2006., uz položen razlikovni dio
- završen petogodišnji teološko-katehetski studij KBF-a, uz položen razlikovni dio
- sposobnost služenja latinskim jezikom i vladanje jednim od pet jezika (engleski, njemački, francuski, talijanski, španjolski)

O mogućnosti polaganja razlikovnog dijela vidjeti na:
http://kbfi.unist.hr/2014-15/2015-06-15-Obavijest_o_upisu_na_PDS_u_ak_god_2015_16.pdf
http://kbfi.unist.hr/2013-14/Literatura-za-razlikovni-ispit-2014_15.pdf
http://kbfi.unist.hr/2013-14/Literatura-za-razlikovnog-ispita-za-TKS-2014_15.pdf

Akademski stupanj koji se stječe završetkom studija:
Doktor znanosti (dr. sc.)
Tijekom studija, na način utvrđen Pravilnikom o poslijediplomskom studiju KBF-a, stječe se i stupanj licencijata u skladu s crkvenim propisima.
Trajanje studija: 6 semestara
ECTS: 180
Broj pristupnika po studijskom programu: najmanje 3 a najviše 10.
Prednost pri upisu imaju studenti s većim prosječkom ocjena tijekom studija.

Cijena studija: 8.000,00 kn po godini studija. Mogućnost plaćanja u dvije rate.
Prijava se podnosi poštom (preporučeno) uz naznaku: Natječaj za poslijediplomski doktorski studij ili osobno na adresu:
Sveučilište u Splitu
Katolički bogoslovni fakultet
Zrinsko-Frankopanska 19
21000 Split

Prijava mora sadržavati:
1) Molbu naslovljenu na Dekanat KBF-a s naznakom studijskog programa koji se upisuje
2) Ovjerenu kopiju diplome
3) Domovnicu ili drugi odgovarajući dokument za strane državljane
4) Ovjeren prijelaz ocjena prethodnih studija
5) Ovjerenu kopiju svjedodžbe prethodno završenog školovanja ili škole stranih jezika kojom se dokazuje poznavanje barem jednog od pet svjetskih jezika (engleski, njemački, francuski, talijanski, španjolski)
6) Dokaz o poznavanju latinskog jezika
7) Nihil obstat vlastitog Ordinarija za klerike i članove redovničkih zajednica
8) Životopis.
Natječaj je otvoren do 30. rujna 2015.
Prijava podnijeti u tajništvo KBF-a na navedenoj adresi.
Sve dodatne informacije mogu se dobiti na tel. 021/308 300; 021 308/322, a upiti na e-mail: office@kbfi-st.hr

ekonomija

Mjesečnik *Le monde diplomatique* u svojem je hrvatskom izdanju za srpanj donio tekst Laure Raim o odnosima moći zastupnika različitih ekonomskih teorija na francuskim univerzitetima. U znanostima, pogotovo onim manje egzaktima poput ekonomije, odnosi moći različitih struja - koji nisu uvijek sukladni znanstvenoj utemeljenosti pojedine struje - određuju ne samo stanje u struci, nego i stupanj i vrstu njenog utjecaja na društvo. Polazeći od toga da je utjecaj pojedinih ekonomskih doktorina na društvo i političke odluke prevažan a da bismo odnose moći među ekonomistima i njihovim teorijama smjeli smatrati samo unutarcehovskim borbama, tekst Laure Raim prenosimo u cijelosti.

Hereza i intelektualna satrapija

PIŠE: RATKO BOŠKOVIĆ

Od trpanja ljudi i njihovih djela u ladice, kućice, škole... opasnije je samo ono obrnuto, kad se ljudi dobrovoljno zavuku u samo jednu od tih ladica, kućica, škola... pa sve ono što se u taj suženi prostor ne uklapa počnu odbacivati ili smatrati nevaljalim, neispravnim i neprihvatljivim. A upravo se to događa s ekonomijom kao znanost: budući da nije egzaktna poput prirodnih (uzročno-posljedične veze su dosta maglovite i nesigurne), i stručnjaci i neupućena javnost naelektriziraju se dubokim uvjerenjima da je samo jedan smjer, jedna škola i jedna doktrina ispravna, a da su sve ostale tek kvaziznanost, pomodarstvo ili, što je najgore, zablude koje prerastaju u herezu.

Laura Raim piše o upravo takvoj dominaciji „klasične ekonomske škole“ mišljenja na francuskim sveučilištima i institutima, o dominaciji koja prerasta u intelektualnu satrapiju. Tako je, čini se, i u većini kontinentalnih država Europe u kojima dominira „austrijska škola“ i na njezinim zasadama stameno podignuta nedodirljiva njemačka ordoliberalna dogma.

Bilo bi zanimljivo istražiti ponavlja li se francuski obrazac i u anglo-američkom sveučilišnom miljeu, bilo na europskom atlantskom obodu, bilo na sjevernoameričkom kontinentu, te u Hrvatskoj, ali „mjereno palcem“ rekli bismo da ipak nije tako.

Austrijsko-njemačka ekonomska uvjerenja pustila su duboko korijenje i u Sjedinjenim Državama (o tome izvrsno piše upravo u Hrvatskoj preveden Mark Blyth u knjizi „Politika rezanja potrošnje – povijest jedne opasne ideje“, o kojoj će Universitas detaljnije izvjestiti u svojim sljedećim brojevima), no Amerika je ipak dovoljno velika, gospodarski dovoljno raznolika i intelektualno tolerantna da je omogućila udomljavanje i razvoj obiju danas dominantnih škola ekonomskog mišljenja, i klasične i kejnzijanske.

A kako je u Hrvatskoj?

Tako je dobro poznato da se američka ekonomska misao popularno dijeli na „jezersku“ (eng. Freshwater) i „morsku“ (eng. Saltwater). Prva se povezuje s ekonomistima Chicago school of Economics i drugim sveučilištima u blizini Velikih jezera, poput Rochestera i Minneapolisa. Drugu njeguju i pronose akademski ekonomisti sa sveučilišta na Istočnoj i Zapadnoj obali SAD-a, među kojima se ističu Berkeley, Harvard, MIT i Yale.

Za „slatkovodne“ ekonomiste se kaže da tipično pridaju veće značenje dobrobiti od slobodnog tržišta, racionalnim očekivanjima, poslovnom ciklusu „realne“ ekonomije te monetarizmu, a kritičniji su prema državnim upletanjima u gospodarstvo. Ta se „škola“ još naziva i *laissez-faire* ekonomijom, klasičnom ili (što zvuči modernije) neoklasičnom.

Nasuprot njoj, „slanovodni“ ekonomisti kritični su prema racionalnim očekivanjima i ukazuju na iracionalno ponašanje tržišta. Sumnjičaviji su prema slobodnom tržištu i zauzimaju se za veću ulogu državne (javne) regulative i diskrecijsku fiskalnu politiku.

Sudeći po broju ekonomista jedne i druge „škole“ ili tradicije koji istupaju u javnosti, ne može se reći da su jedni posve potisnuli i onemogućili druge, premda se to očigledno događa u pojedinim razdobljima, već prema tome je li stanje gospodarstva smirenije ili uzburkanije, odvija li se razvoj i rast relativno glatko, ili ekonomiju potresaju slomovi, krize i depresije.

Kako stvari stoje u Hrvatskoj? U institucijama poput centralne banke, koje su i aktivni decision i opinion makeri, očigledna je snažna prevlast klasičnih ekonomskih uvjerenja. Čini se da i s našim masovnim medijima slično stoji. No što se naših ekonomskih fakulteta tiče, na njima je velik broj profesora i jedne i druge provenijencije tako da bi se teško moglo tvrditi da bilo koja drastično prevladava. Ali bilo bi dobro kada bi upozorenja Laure Raim potaknula istraživače da se pozabave analizom odnosa moći i među našim ekonomskim stručnjacima.

Policija za ekonom

PIŠE: LAURA RAIM, PARIS

Dominantna struja ekonomista, pristaša nesmetanog tržišnog natjecanja, nisu njime toliko oduševljeni kad ga treba primijeniti u vlastitoj struci. Nakon što je to obećao njezin prethodnik Benoît Hamon, francuska je ministrica obrazovanja Najat Vallaud-Belkacem u prosincu 2014. godine eksperimentalno formirala alternativnu sekciju za ekonomiju unutar Nacionalnog sveučilišnog vijeća CNU (Conseil national des universités), tijela koje upravlja karijerama profesora i znanstvenika. Pod nazivom „Institucije, ekonomija, zemlja i društvo“ (*Institutions, économie, territoire et société*), ta je sekcija mogla postati utočište heterodoksnih ekonomista, nepoćudnih za predstavnike dominantne struje. Takozvana neoklasična škola, koja počiva na hipotezi savršeno konkurentnog tržišta i racionalnosti pojedinaca, zapravo već dvadeset godina vlada aktualnom sekcijom za ekonomsku znanost, Sekcijom 5. Tristo heterodoksnih ekonomista pripremalo se za ulazak u novu sekciju za pluralističku političku ekonomiju – političku ekonomiju kritičnu i otvorenu prema drugim društvenim znanostima.

Nisu računali na topovsku paljbu ortodoksnih ekonomista, odlučnih da u zametku zatru svaku mogućnost drugačije ekonomske misli. Tek što se bilo načulo za ministričin projekt, predsjednik Sekcije 5, Alain Ayong Le Kama, vladi je poslao pismo u kojemu prijeti „kolektivnom ostavkom“ svoje sekcije. No ključnu ofanzivu pokrenuo je Jean Tirole, dobitnik Nagrade Švedske banke za Ekonomske znanosti u spomen na Alfreda Nobela (pogrešno zvane „Nobelovom nagradom za ekonomiju“) za 2014. godinu. I on se ministrici Vallaud-Belkacem obratio pismom, sa željom da spriječi „katastrofu“. Misija je uspjela: plan je istoga trena obustavljen. Ova naizgled cehovska bitka zapravo je veoma strateški promišljena. Predstavke i preporuke ekonomista vrše snažan utjecaj na javne politike. No heterodoksni znanstvenici, to jest svi oni koji se ne priklanjaju neoklasičnoj školi ekonomije (otprilike trećina francuskih ekonomista), posljednjih su dvadesetak godina isključeni s ključnih položaja u struci. Ako se i uspiju zaposliti kao predavači, glavna struja im priječi pristup višim zvanjima sveučilišnih profesora. Dok se između 2000. i 2004. godine heterodoksnoj struji priklanjalo 18 posto novozaposlenih sveučilišnih profesora, postotak je između 2005. i 2011. godine pao na 5 posto, što će reći šest heterodoksnih ekonomista na 120 radnih mjesta.

Strateško koloniziranje institucija

Kako je do toga došlo? Moć neoklasične škole ekonomije jača od pojave suvremene ekonomije krajem 19. stoljeća, da bi 1930-ih godina oslabjela. Tada se kao nova ekonomska ortodoksija javnih politika nametnuo pristup Johna Maynarda Keynesa, koji je, poučen iskustvom Velike depresije, središnju ulogu povjerio državi. Kada i kejnzijanzizam koncem 1960-ih zbog stagflacije (slabog rasta i jake inflacije) doše svoje granice, neoklasična teorija s monetaristima i strujom racionalnih očekivanja ponovno uzima zamah.

Upravo se tada pojavljuju i današnji heterodoksi, suprotstavljajući se preporodu neoklasične paradigme. Marksistima, postkejnzijancima, pristašama teorije regulacije i konvencionalistima zajedničko je to da svoju disciplinu upisuju u polje društvenih znanosti i da pridaju naročitu pažnju povijesnim, pravnim i političkim aspektima funkcioniranja ekonomije. Kako pokušavaju opisati društvo kakvo zaista postoji, protiv se mehanicističkom i individualističkom ekonomskom modelu u kojemu akteri vođeni instrumentalnom racionalnošću međudjeluju na velikom broju tržišta.

Neoklasična teorija dotjeruje se tako što si, jednu za drugom, pripaja heterodoksne kritike, čime dopušta da informacije na tržištu mogu biti asimetrične, a tržišno natjecanje nesavršeno. Napokon, „neoklasičari se nisu nametnuli ni snagom ni točnošću svojih ideja, nego strateškim koloniziranjem institucija“, naglašava Sophie Jallais sa Sveučilišta Paris 1. U većini znanstvenih disciplina kandidati za zapošljavanje u zvanja predavača i profesora trebaju proći postdoktorski ispit Nacionalnog sveučilišnog vijeća (CNU), da bi ih zatim izabrale „stručne komisije“ svakog sveučilišta zasebno. No do prošle je godine sekcija za ekonomiju zaobilazila taj način zapošljavanja profesora, pa je prvenstveno trebalo proći agregacijski pristup kako bi se steklo pravo

Otkada je prije četrdesetak godina zasjela na teorijski pijedestal, neoklasična ekonomija uspješno sabotira svaki pokušaj teorijske diverzifikacije, i svaku tendenciju ka pluralizaciji ekonomskih perspektiva prokazuju kao neznanstvenu ili preusmjeruje u druga istraživačka polja. Ali otpor njihovoj dominaciji raste, paralelno s povećanim interesom studenata za alternativne pristupe

predavanja u sustavu visokog obrazovanja.

Agregacija je kao relik 19. stoljeća preživjela samo u šest od sedamdeset i sedam sekcija. Karakterizira je konzervativizam, ograničenost na istomišljenike i manjak autonomije u odnosu na političku vlast. I to s razlogom: vlada imenuje predsjednika komisije koji pak imenuje njezinih sedam članova. „Svaki profesor zatim preuzima jednog štićenika kojemu više-manje suptilno predloži da se kandidira“, objašnjava Liêm Hoang-Ngoc sa Sveučilišta Paris 1. Posljednjih četrdesetak godina „najčešće ortodoksni predsjednici komisija biraju ortodoksne komisije koje se gotovo isključivo odlučuju za ortodoksne kandidate“, sumira Sophie Jallais. Homogenizacija jača

“*Ortodoksi ne samo da nisu uspjeli predvidjeti ni uopće razumjeti subprimekrižu, nego su njihove hipoteze o efikasnosti tržišta prethodno omogućile da se znanstveno legitimira financijska deregulacija koja je za tu krizu uvelike odgovorna.*”

od 2000-ih godina, pod utjecajem nove metode evaluacije kandidata: njihova se znanstvena proizvodnja službeno vrednuje ne prema svojoj intrinzičnoj kvaliteti nego po znanstvenim časopisima u kojima je objavljena. „Dobar znanstvenik“ tako objavljuje u časopisu koji visoko kotira u klasifikaciji Nacionalnog centra za znanstvena istraživanja (CNRS), a i ta se klasifikacija temelji na stupnju usklađenosti s dominantnim znanstvenim pristupima.

Na suprotnoj strani, heterodoksi se slabo brane. Zaukupljeni svojim istraživanjima, nedovoljno se bave institucionalnom „reprodukcijom“, mentoriranjem doktora, vođenjem laboratorija i regrutiranjem potencijalnih nasljednika. Primjerice, utemeljitelj regulacijske škole Robert Boyer zapravo nema nasljednika. Nadalje, rijet-

ki se preostali heterodoksi u komisijama za zapošljavanje katkada daju impresionirati neoklasičnim matematičkim aparatom. Neki od njih, poput Michela de Vroeyja ili Marie-Claire Villeval, otišli su tako daleko da su zamijenili strane i otvorili širom vrata sveučilišta mladim ortodoksnim kandidatima.

Rezultat toga je da su heterodoksni profesori na sveučilištima doslovno vrsta u izumiranju. „Sada su ili u mirovini ili blizu nje, što znači da za dvije godine neće ostati nijedan“, upozorava David Flacher sa Sveučilišta Paris 13. A baš profesori vode magistarske i doktorske studije, laboratorije, upravo oni predsjedaju komisijama za doktorate i sudjeluju u povjerenstvima za izbor u znanstvena i nastavnička zvanja. Bez profesora nemoguće je da zaživi neka škola mišljenja. Dapače, posljednjih su godina propali gotovo svi veliki heterodoksni istraživački centri, osim nekoliko iznimaka poput Centra za ekonomsku istraživanja Paris Nord (Centre de recherche en économie de Paris Nord, CEPN) koji vodi Flacher i Centra za sociološke i ekonomske studije i istraživanja grada Lillea (Centre lillois d'études et de recherches sociologiques et économiques, Clersé) pri Sveučilištu Lille 1, gdje radi primjerice Laurent Cordonnier.

Studenti protiv monolitnosti

Logika spajanja ustanova, koju već desetak godina ohrabruje Europska unija, a pojačana je Zakonom o slobodama i odgovornostima sveučilišta (LRU) iz 2007. godine, dodatno je pridonijela tom fenomenu jer su male heterodoksne centre usisali veliki. „Taj proces koncentracije danas je doveo do stabiliziranog oligopola triju struktura: Paris School of Economics (PSE), Toulouse School of Economics (TSE) i Groupement de recherche en économie quantitative d'Aix-Marseille (Greqam), koje razmjenjuju financije, doktorske stipendije, kolegije, ali i međunarodne nagrade i prestižne fotelje“, objašnjava Bruno Tinel sa Sveučilišta Paris 1. Tako je „Nobelova nagrada“ za ekonomiju dodijeljena predsjedniku TSE-a, Jeanu Tiroleu, a katedra za ekonomiju na Collège de France profesoru s PSE-a Philippeu Aghionu.

Možda bi se ovakvu hegemoniju lakše prihvatilo da je

sko mišljenje na univerzitetu

ne prati nevjerojatna teorij-ska manjkavost. To su 2007. godine mogli uočiti čak i laici. Ortodoksi ne samo da nisu uspjeli predvidjeti ni uopće razumjeti *subprime* krizu, (termin *subprime* odnosi se na drugorazredne hipotekarne kredite, op prev), nego su njihove hipoteze o efikasnosti tržišta prethodno omogućile da se znanstveno legitimiraju financijska deregulacija koja je za tu krizu uvelike odgovorna. Zato javnost vapila za drugim analizama, što se odrazilo u uspjehu koji je u knjižarama doživio manifest “zgranutih ekonomista”. Taj kolektiv, formiran 2010. godine, sastavljen je uglavnom od heterodoksnih predavača i rastače dogme koje ravna ju europskim javnim politikama.

Međutim, ponovna popularnost Keynesa i Marxa koju možemo uočiti u novinama i izdavaštvu ne dopire do svijeta znanosti, nepropusnog za bilo kakvo propitivanje. Tirole se u svojem pismu diči “ekonomskim centrima izvršnosti koji su niknuli u Francuskoj u posljednja tri desetljeća” i koji “danas stvaraju ekonomiste za koje se trga u regulatorna i međunarodna tijela i poduzeća”. Činjenica da ti “centri izvršnosti” nisu obrazovali kritične ekonomiste koji bi bili u stanju upozoriti na opasnosti financijalizacije, očigledno mu uopće ne pada na pamet. Upravna čela, i dalje dubinski prezi-

re manjinske struje, govori o njima kao o “raznovrsnoj skupini u raskoraku s međunarodno priznatim normama vrednovanja” i poziva ih na red: “Nastojanjem da izbje-gnu ocjenu [kolega] promoviraju relativizam znanja, što je put u nazadnjaštvo.”

Studenti se pak ne daju prevariti i bore se protiv monolitnosti svojih nastavnih programa. “Pluralizam koji tražimo jest teorijski, ali i metodološki”, tumači Louise Cahen-Fourot, glasnogovornik kolektiva Za pluralističku nastavu u sustavu visokog obrazovanja iz ekonomije (Pour un enseignement pluraliste dans le supérieur en économie, PEPS Economie). “Program nastave treba, uz matematiku, statistiku i ekonometriju, sadržavati i kolegije o povijesti ekonomske misli.” Njegova je udruga analizirala pedeset i četiri preddiplomska studija ekonomije u Francuskoj: moduli povijesti ekonomske misli zauzimaju samo 1,7 posto ponuđenih predmeta, a petnaest sveučilišta smatra ih nepotrebnima.

Omogućavanje suživota svim strujama

U rujnu 2014. godine jedna prepreka je konačno uklonjena, djelomičnim ukidanjem agregacije za sustav visokog obrazovanja. Da bi se postalo profesorom ekonomije, sada valja proći istu proceduru kao kod ostalih znanstvenih

disciplina: treba se “kvalificirati” postdoktorskim ispitom Nacionalnog sveučilišnog vijeća i zatim kandidirati za radno mjesto. To je bio jedan od zahtjeva Francuske udruge za političku ekonomiju (Association française d'économie politique, AFEP)

“**Marksistima, postkejnzijancima, pristašama teorije regulacije i konvencionalistima zajedničko je to da svoju disciplinu upisuju u polje društvenih znanosti i da pridaju naročitu pažnju povijesnim, pravnim i političkim aspektima funkcioniranja ekonomije**

koja je utemeljena 2009. godine radi obnove raznolikosti u istraživanjima. Nažalost, ta je pobjeda stigla prekasno: kako su sada većinski zastupljeni u tijelima zapošljavanja, ortodoksi više ne trebaju agregaciju da bi uspostavili

svoju vlast. Oslobođeni agregacije, heterodoksi kandidati i dalje se suočavaju s branom Sekcije 5 Nacionalnog sveučilišnog vijeća, koju čvrsto kontroliraju ortodoksi. Stoga se nametnula potreba za stvaranjem druge sekcije. Nakon žustrih internih rasprava o rizicima takvog “raskola” unutar ekonomije, članovi AFEP-a na kraju su se 2010. godine pomirili s činjenicom da “u sklopu Sekcije 5 više nije moguća nikakva budućnost za pluralističke pristupe”. Nova sekcija činila se “jedinim održivim rješenjem”.

Međutim vlada zasad odbija takvu opciju i tvrdi da će nadzirati Sekciju 5. Potonja je pak napravila prvi potez “kvalificirajući” nekoliko heterodoksa tijekom zasjedanja u veljači 2015. godine. “Taktičan i kozmetički manevar kojim je namjera smiriti stvari i sakriti strukturnu logiku koja je i dalje ista”, analizira taj potez predsjednik AFEP-a André Orléan, koji je upravo kao glavni urednik završio rad na Manifestu za pluralističku ekonomiju.

Još nam valja shvatiti zbog čega je tolika energija utrošena na sabotazu druge sekcije. Ako su heterodoksi toliko loši, zašto ih ne pustiti da odu? “Mi ne zastupamo odbacivanje neoklasičnih metoda, ni zamjenu jedne hegemonije drugom, nego omogućavanje suživota svim strujama”, podsjeća nadalje Orléan. Vladajući ističu

borbu protiv “balkanizacije” i brigu za jedinstvo. No to je slab argument ako uzmemo u obzir da fizika, biologija, pravo i povijest imaju po nekoliko sekcija. Motiv je zasigurno manje plemenit: “Ponajprije se boje da će studenti odustati od mikroekonomije, koja je za umrijeti od dosade, i upisati se na studij ‘Institucija, ekonomije, zemlje i društva’”, ocjenjuje Florence Jany-Catrice sa Sveučilišta Lille 1. I doista, brojke pokazuju slobodan pad: broj upisanih na prvu godinu smanjio se 64 posto između 2002. i 2012. godine. Toliko da se fakulteti ekonomije, da bi zadržali studente, moraju spajati s fakultetima menadžmenta, koji navodno nude veću specijalizaciju.

Sociolog Luc Boltanski drugačije tumači žestoki otpor ortodoksa: oni napadaju “da bi zadržali monopol nad konceptom ekonomije”. Ne mogu podnijeti pomisao da bi znanstvenici koji se ne služe matematičkim modeliranjem i propituju efikasnost tržišta mogli ući u sekciju koja bi i dalje imala etiketu “ekonomije”. Kad je Giovanni Dosi, talijanski heterodoksi ekonomist iz domene industrijske organizacije, poslao prilog časopisu *Journal of Mathematical Economics*, primio je jasan odgovor: “Vaš članak nije članak o ekonomiji, pošaljite ga časopisu za sociologiju.” Naredbu valja shvatiti doslovno: neoklasičari žele da

istraživači manjinskih struja prijeđu u druge discipline i nestanu kao ekonomisti.

Iz ekonomije u sociologiju

Na određen način, nadajući se tome s razlogom jer to se već događa. Bernard Friot je, na primjer, postao sociolog: “Bio sam predavač na Sveučilištu u Nancyju s doktorskom tezom iz ekonomije rada. No nisam se usudio raditi s doktorandima na njihovim tezama jer bi im to stvaralo velike probleme u pogledu zapošljavanja na sveučilištu. Stoga sam prošao habilitaciju iz sociologije da bih postao profesor sociologije rada u Nanterreu”, kaže taj teoretičar plaće za dostojan život.

“Uostalom, vitalnost socioekonomije u Francuskoj djelomično je povezana s prelaskom ekonomista u sociologiju.” I sociolozi François Vatin i Philippe Steiner zapravo su bivši ekonomisti. Stručnjak za krize, posebice financijske, Frédéric Lordon, prešao je pak u sekciju za filozofiju Nacionalnog centra za znanstvena istraživanja (CNRS). “Znanstvenici kojima je dosta toga da ih se blokira prelaze i u prostorno planiranje, obrazovne znanosti, političke znanosti i komunikacijske znanosti”, dodaje Flacher. Dobro je znati: ako želite čuti ekonomiste koji imaju što reći o društvu, uskoro ih nećete moći naći na fakultetima ekonomskih znanosti.

S francuskoga prevela: Mirna Šimat

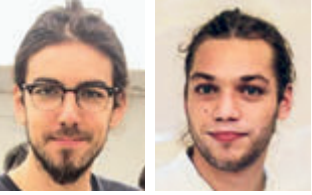
Glavne ekonomske teorije i pravci

Dovoljno je, kaže dobro poznati vic, staviti trojicu ekonomista u istu prostoriju i dobit ćete četiri različite teorije. Poučena tom lekcijom, ova shema i ne pokušava predstaviti sve pravce ekonomske misli. Ona nudi tri osi kako bi predstavila glavne teorije. Prva je, od centra ka periferiji, kronološka: od očeva osnova (18. – 19. st.) do modernih škola. Druga sukobljava „ortodokse“ (plavo) i „neortodokse“, odnosno „heretike“

(žuto): prvi promatraju ekonomske nositelje kao odvojena racionalna i proračunata bića koja evoluiraju na tržištu; drugi stavljaju fokus na društvene znanosti i/ili na političku filozofiju. Treća os nalazi se na samom rubu luka: kritika kapitalizma raste zdesna na lijevo, obrana liberalizma raste slijeva na desno.

popularizacija znanosti

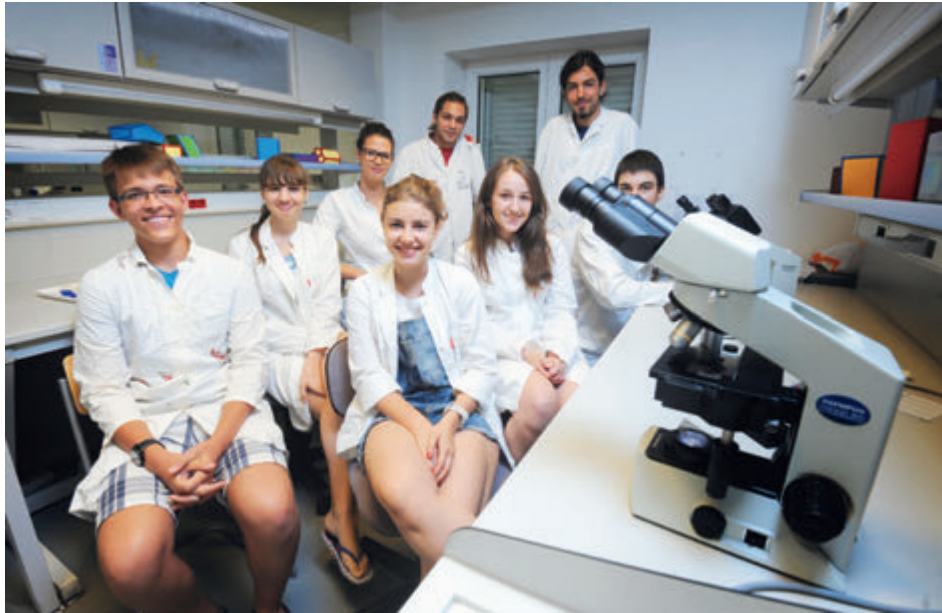
Pišu: **KRISTIAN NAKIĆ**
ALEN BJELOPETROVIĆ

Ljetna tvornica znanosti 2015.

Dok je većina školaraca ljetne praznike odlučila provesti odmarajući se i kupajući, njihova 82 vršnjaka odlučila su se latiti bijele kute, mikroskopa, epruvete, šestara, crtačeg pribora i krenuti put Mediteranskog instituta za istraživanje života u Splitu. Ondje se od 27. srpnja do 2. kolovoza održao znanstveno-edukacijski projekt Ljetna tvornica znanosti (LJTZ), kojim koordinira mladi matematičar i informatičar Sunčan Stilinović. Ljetnu tvornicu znanosti pokrenuli su MedILS-a i grupa studenata 2007. godine, a trenutačno je vodi grupa entuzijasta, koji se nadaju da će do kraja mjeseca imati i udrugu. Projekt se provodi već devet ljeta, a pored Splita, LJTZ je aktivna i u Samoboru. Davne 2007. godine LJTZ brojio je 30 djece, a njihov broj se iz godine u godinu povećava. Tako je ove godine na ukupno 20 radionica sudjelovalo rekordnih 125 polaznika, od čega 43 otpada na Samobor - time je ovo najveći LJTZ u Splitu i Samoboru do sada. Važno je istaknuti da je ostvarena i suradnja s Dječjim domom "Maestral" odakle je na LJTZ-u sudjelovalo četvero polaznika. Cilj Ljetne tvornice znanosti je omogućiti školarcima susret sa znanosti i suočavanje s određenim znanstvenim problemom kojemu treba kroz timski rad pronaći originalno rješenje.

Važnost eksperimenta u obrazovanju

LJTZ iz godine u godinu obogaćuje eksperimentalni dio metodike nastave prirodnih znanosti koji u školi na žalost nije moguće izvoditi u većoj mjeri zbog frontalnog načina podučavanja. Projekt se izvodi na način da mentori osmisle radionice na kojima se tijekom 6 dana po 7 sati s polaznicima obrađuju teme iz prirodnih znanosti i tehnologije. Pjero Petej i Anja Dragan svoj tim robotičara (učenici 5. i 6. r. OŠ) učili su osnovnim principima programiranja. Stečene vještine polaznici su upotrijebili za "oživljavanje" i manipulaciju robota u vidu savladavanja staza različitih težina. Izabela Domazet i Marijan Medvidović također su se posvetili programiranju, ali s učenicima 7. i 8. razreda. Njihov je cilj bio upoznati polaznike s načinom rada 3D printera, mlade i perspektivne tehnologije, čija se funkcionalnost temelji na načelima robotike - njegovim sastavnicama upravlja računalno. Paula i Ana Novaković

Mentori radionice Kristali oko nas - Alen Bjelopetrović i Kristian Nakić i njihovi polaznici Frane Škaro, Nena Vukšić, Matea Paradžik, Andrea Giljanović, Karla Perić i Marin Đujić

Cilj je Ljetne tvornice znanosti omogućiti školarcima susret sa znanosti i suočavanje s određenim znanstvenim problemom kojemu treba kroz timski rad pronaći originalno rješenje

Dio organizacije LJTZ-a - Pjero Petej, Ivan Novosel, Bojan Markičević i Sunčan Stilinović

Mentorica Dubravka Pešorda s radionice 'Nije sve tako sivo'

Alen i Kristian vodili su radionicu u suvremenim laboratorijskim uvjetima na MedILS-u

'Kristali oko nas'

Radionica Kristiana Nakića i Alena Bjelopetrovića „Kristali oko nas“ primarno je kemijska radionica, ali u zajednički kontekst stavlja fiziku, matematiku, kemiju, biologiju, geologiju, pa čak i neke elemente geofizike. Cilj je bio upoznati srednjoškolce sa svijetom kristala, odnosno pravilno uređenim sustavima. Pravilna uređenost materijala u prirodi česta je pojava i direktna posljedica unutarnje građe, što otvara obilje mogućnosti u industrijskoj i tehnološkoj primjeni.

Kristalokemija je odličan izbor teme koja se može interdisciplinarno obraditi pružajući tako sinergiju gotovo svih prirodnih znanosti. Koliko je poznato, u Hrvatskoj se nisu održavale radionice iz ovog područja (osim u sklopu ljetnih škola za specijali-

zirane studije) i skoro pa je pravilo da se ovaj dio kemije u školama zaobilazi u širokom luku i oskudno obrađi, makar je dio obrazovnog programa. Jedan od razloga ovakve "zloglasne" reputacije koju nosi kristalografija je taj što je anorganska kemija centralizirana u Zagrebu, dok je pogotovo na splitskim prirodoslovnim fakultetima slabije zastupljena pa školski profesori kemije neće skrivati da to polje slabije poznaju. Prošla je godina bila međunarodna godina kristalografije, kada je PLIVA organizirala natjecanje osnovnih i srednjih škola na razini Hrvatske „Ljepota kristalnih ploha“.

Kroz ukupno 6 dana radionice, Alen i Kristian srednjoškolce su podučili svemu - od razvijanja i pripreme kristala u laboratoriju, nači-

na prepoznavanja i svrstavanja u kristalne razrede na temelju elemenata simetrije do njihove primjene u elektronici, industriji, optici i samoj kemiji. Također su usvojene fundamentalne zakonitosti u vidu geometrije i kristalografskih zakonitosti - stalnost kuteva i ploha.

Radionica je tematski podijeljena u dvije cjeline: prva je izrada kristala, gdje su polaznici upoznali osnovne metode uzgoja kristala i s obzirom na različite tehnike naučili predvidjeti kakav će produkt nastati. Druga cjelina je tehnološka primjena, gdje su na samostalno sintetiziranim materijalima polaznici provodili analize i učili kako matematički obraditi i interpretirati rezultate. Neke od tehnoloških primjena na kojima su se bazirali su termokromizam - svojstvo mate-

rijala da mijenja boju s obzirom na temperaturu pri kojoj je ugrijan, piezoelektricitet na kojem se temelje kvarcni oscilatori i fosforescentni materijali koje su polaznici također pripremali samostalno.

Kroz izučavanje termokromizma polaznici su se susreli s toplinskim senzorima, a provedeno eksperimentalno određivanje funkcije ovisnosti električnog otpora senzora o temperaturi do sada u Hrvatskoj još nije bilo upotrebljeno u obrazovne svrhe.

„Koristeći vrlo jednostavne modele, mahom iz svakodnevnog života, uspjeli smo vrlo duboko 'zagristi' u svijet znanosti i tehnologije objasnivši pritom neke važne procese kao što su jetkanje, elektroliza i eloksiranje, a osvrnuli smo se i na važnost kristala u kemiji i fizici, kao i u živom svijetu“, istaknuli su mentori.

su djeci 5. i 6. razreda kroz igru približile zahtjevne matematičke koncepte. Tako su o vjerojatnosti učili bacanjem kockica, o proporcionalnosti igrajući se detektiva i rješavajući CSI zadatke, a o razlomcima iz glazbenih nota. Sve su objedinili izradom društvene igre u kojoj je trebalo proći mnoge matematičke izazove kako bi se došlo do cilja.

Radionice za sve uzraste

Da bez bakterija, kojih ima svuda oko nas, nema ni nas samih, zaključili su sa svojim timom medicinari Duje Rakić i Karlo Jeličić. Oni su razne bakterije iz svakidašnje uzgajali u samostalno izrađenom inkubatoru. Raznim eksperimentalnim metodama poput proučavanja morfologije bakterijskih kolonija, bojenjem po Gramu, mikroskopiranjem i drugim testovima naučili su raspoznati porodice bakterija. Radionica Ecovengers svoj program temelji na približavanju biologije i ekologije mora srednjoškolcima. Okosnica čitave radionice bilo je znanstveno istraživanje koje su srednjoškolski polaznici, uz pomoć mentorica Blanke Vrgoč i Dore Weir prove-

li duž splitske obale, istražujući povezanost životnih uvjeta i kvalitete mora sa životnim zajednicama koje žive na određenom staništu. Rezultate svoje komparativne analize ekosustava prezentirali su izradom plakata.

Zaključci tog istraživanja pomogli su im u shvaćanju principa funkcioniranja mora kao cjeline i problema koje utječe na čovjeka za sobom povlači poput prelova ribe i drugih. Mentorica Lana Čosić je na radionici Brain, mind & behaviour s polaznicima proučavala sve vezano uz mozak, dok su ekipe s „Neki to vole vruće“ i „Toplina i nered“ termodinamiku proučavale iz fizikalnog i kemijskog aspekta. Održane su i 4 radionice za najmlađe (učenike 3. i 4. r. OŠ). Na njima su se obrađivale teme kao što su pravilna prehrana, kemijska svojstva prehrambenih namirnica, a naučili su i kako pčele prave med te kako boje utječu na čovjeka.

Tehniciziranje čovjeka ili humanizacija znanosti?

Piše: **ANA JELIČIĆ**

Međunarodno društvo za kliničku bioetiku (**International society for Clinical Bioethics - ISCB**) ima dvanaest godina dugu tradiciju. Osno-
vao ga je profesor **Ivan Šegota** koji je više od trideset godina proveo na Katedri za društvene i humanističke znanosti na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci i među najzaslužnijima je za recepciju bioetike u Hrvatskoj tijekom Domovinskog rata, bioetičku edukaciju i njen razvoj u Hrvatskoj. Šegota je ujedno bio i prvi predsjednik Društva koje danas broji ugledne članove iz cijeloga svijeta, s visokih učilišta i medicinskih institucija, iz medija, Crkve i kulture koji se bave bioetičkom problematikom, međusobno suraduju, promiču bioetičku edukaciju te iniciraju i razvijaju bioetičku kulturu i duh u povijesnoj epohi koju nazivamo bioetičkom.

Premda je u Hrvatskoj u proteklih dvadesetak godina došlo do preobrazbe bioetike od nove medicinske etike do koncepta integrativne bioetike za što je zaslužan zagrebački filozofsko-bioetički krug na čelu s **Antom Čovićem**, ali u suradnji sa Šegotinim učenicima i nasljednicima (Nada Gosić, Iva Rincić, Amir Muzur) kao i s bioetičarima iz drugih znanstvenih područja i disciplina, posebice teologije (Luka Tomašević), sociologije (Ivan Cifrić) i drugih, klinička bioetika ima svoju težinu, izazove i bogate sadržaje koje je neophodno problematizirati polazeći od etičke refleksije, a ne samo moralne gdje se bilježe njeni počeci. Uostalom, od samih početaka do danas u srcu bioetičke rasprave i svih njenih nastojanja je zaštita prirode te očuvanje i promicanje života u svim njegovim oblicima.

Nakon 11 bioetičkih međunarodnih simpozija koje je organiziralo Međunarodno udruženje za kliničku bioetiku diljem svijeta (Rijeka, 2004., Taichung, 2005., Hiroshima 2006., Aix en Provence, 2007., Rijeka 2008., Taichung, 2009., Oregon, 2010., Moskva, 2011., Rijeka 2012., Kushiro, 2013. i Kazan, 2014. godine) domaćin ovogodišnjeg međunarodnog simpozija je otok Brač (Bol) što je posebna čast Sveučilišta u Splitu koje je, između ostalih, sponzor ovog velikog znanstvenog događaja.

Bioetizacija znanosti

U Hrvatsku je svjetsko bioetičko udruženje stiglo na inicijativu sadašnjeg predsjednika Društva, profesora na Katoličko-bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu **Luke Tomaševića**. Gostujući prošle godine na simpoziju u organizaciji spomenutog društva čiji je član od samog

Pod sintagmom bioetizacija znanosti podrazumijeva se nužna odgovornost koja treba pratiti svako znanstveno djelovanje kojem je tehnološki razvoj otvorio neslućene mogućnosti

Fra Luka Tomašević

osnivanja, i kada je ujedno imenovan njegovim novim predsjednikom, Tomašević je predložio nadležnom odboru Hrvatsku kao domaćina simpozija, ali i samu temu simpozija.

Gdje se može naći bioetika u budućnosti?; u kojem smjeru će se bioetika nastaviti razvijati?; hoće li tehničke i biomedicinske znanosti koje se rapidno razvijaju posljednjih desetljeća uzeti toliko maha da više uopće neće voditi brigu o etici?; ili, hoće li etika ipak uspijeti uvesti neke norme u znanost tako da znanost ispunjava svoju prvotnu misiju, da tražeći istinu i težeći razvoju čovječanstva i života ujedno sve oblike života štiti i promiče? Ove dileme su se mogle svesti pod zajednički nazivnik *bioetizacija znanosti*, a pod tom sintagmom se krila nužna odgovornost koja treba pratiti svako djelovanje u znanosti kojoj tehnološki razvoj omogućuje štošta nedavno nezamislivog. Upravo tehnička izvedivost brojnih zahvata, posebice u genetici i medicini, posljednjih godina predstavlja veliki izazov bioetici koja pokušava ne samo detektirati već spriječiti ili barem umanjiti procese svih oblika manipuliranja nad životom i prirodom. Stoga, pitanje dopustivosti takvih zahvata kao i ograničenosti znanosti nerijetko stoje u žarištu svake bioetičke rasprave, a iznimka neće biti ni najavljeni simpozij u organizaciji ISCB-a.

Suradujući s profesorom Yudinom, članom ruske Akademije znanosti kojoj je Društvo jedan od pokrovitelja znanstvenog projekta u tijeku kojim se istražuju mogućnosti i granice bioetike u odnosu na modernu znanost, profesor Tomašević je dobio potvrdu da je odnos znanosti i bioetike kao fenomena koji spada ali i nadilazi znanost

kao posebni vid senzibiliteta, itekako aktualan. Odlučio se naposljetku da naslov ovogodišnjeg skupa bude **Bioetika u budućnosti. Tehniciziranje čovjeka ili humanizacija znanosti?**

Bioetika kao novo orijentacijsko znanje

Tema je naišla na pozitivne reakcije članova Društva, ali i brojnih intelektualca, sveučilišnih profesora, liječnika, genetičara i drugih koji su se u velikom broju odazvali na poziv sudjelovanja na konferenciji obećavajući tako jedan uistinu zanimljiv interdisciplinarni dijalog. Tako će po posljednjim informacijama na simpoziju koji će se održati **21. i 22. rujna 2015. u Bolu**, na otoku Braču, u hotelu Baština Sveti Križ sudjelovati 75 bioetičara od čega će njih 34 imati izlaganje na odabranu temu na engleskom jeziku, a prijavljeni radovi upućuju na činjenicu da su znanstvenici prihvatili i da nastavljaju razvijati bioetiku kao novo orijentacijsko znanje poštujući njenu integrativnu narav i metodološku pluriperspektivnost što je okosnica koncepta integrativne bioetike koji se posljednjih desetljeća razvija u Hrvatskoj. Ne čudi stoga da je okupljanje bioetičara na Bolu podržao i novooosnovani hrvatski **Znanstveni centar izvrsnosti za integrativnu bioetiku**.

Programom je predviđeno da će nakon uvodnog izlaganja prof. dr.sc. Luke Tomaševića i doc. dr. sc. Suzane Vuletić „Bioetika u budućnosti“ uslijediti dva plenarna izlaganja. „Budućnost bioetike i bioetika u budućnosti u vremenu globalizacije, zabrinutosti, očekivanja i nada“ kojem je suautor s L. Tomaševićem svejski poznati bioetičar **Leo Pessini** te „Humanistička analiza znanstveno-tehničkih projekata: ciljevi i meto-

de“ čiji je autor jedan od najutjecajnijih ruskih bioetičara **Boris Yudin**.

Poštujući tematski okvir konferencije istog dana predviđena su sljedeća predavanja:

- O poboljšanju čovjeka: tehniciranje ljudskih bića i humanizacija znanosti, **TISHCHENKO PAVEL D.**

- Moralno bio-poboljšanje: reevaluacija moralnosti ili preispitivanje ljudske prirode, **ELENA GREBENSHCHIKOVA**

- Problem ambivalentnosti u razumijevanju ljudskog poboljšavanja, **BELYALETDINOV R.R.**

- Novi alat u neuropoboljšavanju – neuroetička pitanja, **ERHARDT JULIJA - DUBRAVKA ŠVOB ŠVARC**

- Predviđanje i priprema za etičke, pravne i društvene implikacije komunikacijskih robota koji se koriste u različitim oblicima skrbi, **YUTAKA KATO**

- Digitalna medikalizacija i njeni problemi, **MORISHITA NAOKI**

- Dvostruka primjena znanosti: bio-sigurnost i bioetika: problemi i traženje rješenja, **NEZHMETDINOVA FARIDA**

- Prosudba i povijest u tehnici, **MICHAEL GEORGE**

- Medicinska etika – *franglar non flectar*, **BRKLJAJIĆ MORANA**

- Utjecaj nepridržavanja liječenja na zdravlje i okoliš, **MARCEL LEPPÉE - MARIJA SKES - IVAN SKES - IVANA RADMAN - IVANA PRGA**

- Profesionalnost hrvatskih medija o bioetičkim temama, **ANA VOLARIĆ MRŠIĆ**

- Etički aspekti privatizacije zdravstvenog sustava, **VJEKOSLAV JELEČ - ZDRAVKA HINCAK - GORDAN MRŠIĆ - MAJA POPOVIĆ - DAMIR MIHELIĆ, SREČKO GAJOVIĆ**

- Etički i psihološki pro-

blemi u determinaciji moždane smrti kod pacijenata u eksplantacijskom i transplantacijskom programu, **VJEKOSLAV JELEČ - ZDRAVKA HINCAK - GORDAN MRŠIĆ - MAJA POPOVIĆ - DAMIR MIHELIĆ, SREČKO GAJOVIĆ, LUKA TOMAŠEVIĆ**

- Doniranje: tijelo/truplo, **MICHAEL CHNG-TEK TAI**

- Kvaliteta života kroničnih bolesnika s posebnim osvrtom na pacijente s glaukomom, **PELČIĆ GORAN - PELČIĆ GORDANA**

- Forenzika i arheologija: etički pristup iskapanja grobova i istraživanja, **ZDRAVKA HINCAK - ALEKSANDAR DURMAN - GORDAN MRŠIĆ - DAMIR MIHELIĆ - MAJA POPOVIĆ, VJEKOSLAV JELEČ - SREČKO GAJOVIĆ**

- O bioetici, sophrologiji, psihosocijalnoj onkologiji i terapijama komparativne podrške, **MIROSLAV PRSTACIĆ**

- Etičko-pravni problemi skrbi za bolesnike s rijetkim bolestima, **GURYLEVA MARINA**

- Bioetička pitanja cijepljenja djece, **PELČIĆ GORDANA, VULETIĆ SUZANA**

- Mogući utjecaj društvenih mreža na komunikacijske kompetencije budućih zdravstvenih djelatnika, **TEODORA NOT - SILVANA KARACIĆ - MARICA BAKIN BATNOŽIĆ - SLAVEN BATNOŽIĆ**

Most između prirodnih znanosti i humanistike

I sljedećeg dana konferencija započinje plenarnim izlaganjima. Prvo je rezervirano za akademika **Mislava Ježića** na temu „Opće dobro, kategorički imperativ i bioetika u antičkoj Indiji i na modernom Zapadu“, dok je predviđeno da drugo plenarno izlaganje ima ugledni član i prethodni pred-

sjednik Društva **Tsuyoshi Awaya** na temu „Singularnost i bioetika“.

Slijedit će ih predavanja koja će biti podijeljena kao i prethodnog dana u nekoliko sekcija po sadržajnom kriteriju:

- Tehnologije usmjerene tijelu: transformacija intimnosti, **POPOVA OLGA**

- Nacija, poštivanje pojedinaca i operativni zahvat promjene spola, **KEISUKE SHISHIDO**

- Tehnologija potpomognute oplodnje: Malezijsko iskustvo, **ANISH CHENGAH - TENGKU NOR AZIRATENGKU ZAINUDDIN - HANI WARDAH YAAKOB - SAKINA SHAIK AHMAD YUSOFF**

- Pravna institucionalizacija etike – klinička i istraživačka etika, **YAMAZAKI YASUJU**

- Filozofski smisao istraživanja totipotencije na iSP stanicama, **OBAYASHI MASAJYUKI**

- Održivi razvoj i sigurnost hrane iz bioetičke perspektive, **KATAVIĆ IVAN**

- Etičko razmatranje govora o riziku, **MOTOMU SHIMODA**

- Bioetičke teme u biblijskoj prapovijesti, **RUNJE DOMAGOJ**

- Život iz filozofsko-teološke perspektive, **JELIČIĆ ANA, KARACIĆ SILVANA, TOMAŠEVIĆ LUKA**

- Uloga kulture života u humanizaciji, **HRGOVIĆ JELENA**

- *Corpus-based* istraživanja o utjecaju vjerskog odgoja na humanizaciju ljudske osobe, **GARMAZ JADRANKA, GAŠPAR ANGELINA**

Osim informiranja, ostvarivanja dijaloga i planiranja eventualne buduće suradnje kroz razne znanstveno-istraživačke projekte, konferencije u organizaciji Međunarodnog udruženja za kliničku bioetiku budu i izvrsna prilika sudionicima koji pristižu iz raznih dijelova svijeta da upoznaju kulturne znamenitosti, ali i prirodne ljepote zemlje domaćina te podijele svoje zabrinutosti i nade te tako zajedničkim naporima i snagama grade čvrsti most prema boljoj i sigurnijoj budućnosti.

Zanimljivo je da je upravo most bio simbol kojim se „otac“ bioetike, američki onkolog, V. R. Potter poslužio da bi dočarao ulogu bioetike u suvremenom svijetu. U tom smislu ovaj bioetički susret u Bolu će doprinijeti izgradnji mosta između prirodoslovnih, biomedicinskih, znanosti s humanističkim vrijednostima u cilju humanizacije znanosti i prepoznatljivosti bioetike u budućnosti za budućnost života, čovjeka i svijeta.

cjeloživotno obrazovanje

SVEUČILIŠTE U SPLITU
FAKULTET ELEKTROTEHNIKE,
STROJARSTVA I BRODOGRADNJE
raspisuje
NATJEČAJ

za upis studenata na:

- POSLIJEDIPLOMSKI DOKTORSKI STUDIJ ELEKTROTEHNIKE I INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE,
 - POSLIJEDIPLOMSKI DOKTORSKI STUDIJ STROJARSTVA.
- Poslijediplomski doktorski studij za stjecanje doktorata znanosti traje tri godine, odnosno šest semestara i ima ekvivalent od 180 ECTS bodova. Po završetku studija stječe se akademski stupanj doktora znanosti (dr. sc.).

Uvjeti za upis:

Poslijediplomske doktorske studije mogu upisati osobe:

- koje su završile odgovarajući sveučilišni diplomski studij s najmanjom prosječnom ocjenom studija vrlo dobar (iznad 3,50), te postignutih najmanje 300 ECTS bodova, odnosno ekvivalentnom ocjenom iz drugih sustava ocjenjivanja ili koje spadaju u 20 najboljih studenata u svojoj generaciji
 - koje su završile odgovarajući sveučilišni diplomski studij s prosječnom ocjenom nižom od 3,50 (prikladnost za prijam na poslijediplomski doktorski studij utvrđuje odgovarajući Odbor poslijediplomskog doktorskog studija Fakulteta uz preporuku dvaju redovitih profesora)
 - koje su završile odgovarajući sveučilišni diplomski studij na stranim sveučilištima (prikladnost za prijam na poslijediplomski doktorski studij utvrđuje odgovarajući Odbor poslijediplomskog doktorskog studija Fakulteta)
 - upis se može iznimno odobriti i osobama koje su završile sveučilišni diplomski studij iz drugih znanstvenih polja od onih utvrđenih studijskim programom, uz polaganje diferencijskih ispita (odluku o sadržaju diferencijskih ispita donosi odgovarajući Odbor poslijediplomskog doktorskog studija Fakulteta)
 - koje su završile odgovarajući sveučilišni dodiplomski studij s najmanjom prosječnom ocjenom studija vrlo dobar (iznad 3,50). Iznimno kandidatima s prosječnom ocjenom nižom od 3,50 prikladnost za prijem utvrđuje odgovarajući Odbor poslijediplomskog doktorskog studija Fakulteta uz preporuku dvaju redovitih profesora
 - koje su stekle magisterij znanosti iz odgovarajućih znanstvenih polja u Republici Hrvatskoj ili ekvivalentnih znanstvenih polja iz inozemstva. Upis se može odobriti i magistrima znanosti iz drugih polja tehničkih znanosti, uz polaganje diferencijskih ispita iz programske razlike koje određuje odgovarajući Odbor poslijediplomskog doktorskog studija.
 - koje su ostvarile poslijediplomski studij za stjecanje magisterija znanosti i položile sve ispite s prosjekom ocjena $\geq 4,5$, a nisu obranile magisterij znanosti. Pristupnici bez obranjenog magisterija znanosti upisuju se u 3. semestar poslijediplomskog doktorskog studija
 - koje su ostvarile značajna znanstvena dostignuća i koje ispunjavaju uvjete iz članka 73. stavak 4. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Navedene osobe mogu upisati poslijediplomski studij, ali ne pohađaju nastavu i ne polažu ispite. Navedene osobe prijavi na natječaj za upis prilažu i dokaze o ostvarenju značajnih znanstvenih dostignuća. Konačnu odluku o upisu donosi Fakultetsko vijeće sukladno Pravilniku o poslijediplomskom studiju Fakulteta.
- Troškovi poslijediplomskog doktorskog studija iznose **54.000,00 kuna** za svakog studenta, a plaćaju se u ratama po **9.000,00 kuna** po semestru. Uz prijavu na natječaj za upis na studij treba priložiti: ispunjeni obrazac za pristupnike, ovjerenu presliku diplome, uvjerenje o položenim ispitima dodiplomskog, odnosno preddiplomskog i diplomskog studija i rang listu u svojoj generaciji, životopis, popis znanstvenih i stručnih radova, rodni list, domovnicu, pismenu izjavu pristupnika da će snositi troškove studija. Ukoliko je pristupnik diplomski studij završio na FESB-u ne treba ovjeravati presliku diplome, niti dostavljati rang listu u svojoj generaciji. Prijave se predaju u uredu za prijem pošte Fakulteta ili preporučeno poštom na adresu Fakulteta s naznakom „Prijava za upis na poslijediplomski doktorski studij“. Natječaj je otvoren **od dana objave do zaključno 30. rujna 2015. godine**. Više informacija, kao i obrazac za prijavu na natječaj dostupni su na službenim web stranicama Fakulteta <https://www.fesb.hr/upisi/poslijediplomski>, a mogu se dobiti i na tel. 021 305 792. Konačnu odluku o održavanju poslijediplomskih doktorskih studija donosi dekan Fakulteta.

Sredstvima EU prema profesionalizaciji obrazovanja odraslih

PIŠE: **TONI POPOVIĆ**, MAG.SOC.

U Hrvatskoj danas postoji oko petsto organizacija namijenjenih cjeloživotnom obrazovanju, kao i desetak tisuća nastavnika/edukatora te više od sto tisuća polaznika različitih programa obrazovanja odraslih. S obzirom na sve razvijeniju svijest o važnosti cjeloživotnog obrazovanja, zapravo i ne čudi opseg ponude i potražnje u sustavu obrazovanja odraslih. Iako Hrvatska ima zakonsku regulativu koja uređuje organizaciju obrazovanja odraslih („Zakon o obrazovanju odraslih“ iz 2007.), prema kojoj programa obrazovanja odraslih provode ‘andragoški djelatnici’ (članak 8.), ne postoji studij andragogije, kao ni programi andragoško-psihološko-didaktičko-metodičkog usavršavanja koji bi omogućili stjecanje specifičnih znanja i kompetencija potrebnih za kvalitetno provođenje obrazovanja odraslih. Primjerice, poznavanje razvojnih značajki odrasle dobi, shodnih metoda, oblika i strategija učenja te znanja o tržištu rada i ulozu cjeloživotnog obrazovanja u osobnom te gospodarskom i općem razvoju društva.

Takva nezahvalna situacija dovela je do projektnog prijedloga *Izrada standarda zanimanja i standarda kvalifikacije stručnjaka za obrazovanje odraslih* koji je sufinanciran sredstvima Europskog socijalnog fonda (ESF), a njegova financijska vrijednost iznosi 944.546,00 kuna. Projekt provode Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu kao vodeći partner, zajedno sa Sveučilištem u Zadru, Agencijom za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, Ekonomskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu te Hrvatskim andragoškim društvom. Namjera je zajedničkim snagama projektnih partnera, ali i uključivanjem svekolike zainteresirane javnosti, definirati standard zanimanja i standard kvalifikacije stručnjaka za obrazovanje odraslih te oblikovati visokoškolski kurikulum za njihovu izobrazbu. Usklađenost projektnih ciljeva s legislativom Europske unije, kao i obuhvatan pristup pri sagledavanju potreba poslodavaca, nastavnika/edukatora i korisnika u sustavu cjeloživotnog obrazovanja upotrebom znanstveno-istraživačke metodologije, trebali bi pridonijeti smanjenju jaza između obrazovanja i tržišta,

stvarajući konkurentnu radnu snagu na (nad)nacionalnom planu.

Ozbiljnost i dugotrajnost očekivanih učinaka projekta očituje se kroz partnersko udruživanje, pri čemu se vodilo računa o zastupljenosti svih relevantnih institucija, komplementarnosti stručnjaka na projektu, kao i međupovezanosti njegovih aktivnosti, ističe **doc.dr.sc. Marita Brčić Kuljiš**, voditeljica projekta i prodekanica za znanost i međunarodnu suradnju Filozofskog fakulteta u Splitu. „Kada sam inicirala pisanje projekta zajedno s kolegama s Filozofskog fakulteta, odlučili smo uključiti partnere koji će svojim kompetencijama doprinijeti istraživačkoj utemeljenosti standarda zanimanja i kvalifikacije stručnjaka u obrazovanju odraslih, kao i visokoškolskom kurikulumu.

Uključenje svih dionika u javnu raspravu

Osim Sveučilišta i fakulteta koji se kroz specifične programe bave obrazovanjem odraslih, u projekt su uključene zasigurno i najpoznatije institucije koje ‘nagledaju’ i ‘usmjeravaju’ obrazovanje odraslih u Republici Hrvatskoj, a riječ je o Agenciji za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih i Hrvatskom andragoškom društvu, koje su dio sustava obrazovanja odraslih bilo kao regulatorno tijelo u prvom slučaju, odnosno kao strukovna udruga utemeljena radi unapređivanja andragoške teorije i prakse u drugom. Neusuglasnost suvremenih spoznaja, zakonskog okvira i svakodnevnih prakse ukazuju na nužnost kontinuirane komunikacije, inače će i dalje postojati neadekvatno zadovoljene potrebe u sustavu obrazovanja odraslih. Pravo je vrijeme da se svi dionici uključe u komunikaciju i počnu se slušati, inače će naponi i dalje biti nedostatni.“

Istraživanje obrazovanja odraslih korisno je samo po sebi jer se radi o relativno podzastupljenoj temi, dok će usmjeravanje napora u smislu razmatranja potre-

ba voditelja takvih organizacija, kompetencija i radnog okruženja nastavnika/edukatora, analiziranja inozemnih kurikulumata kao primjera dobre prakse i drugih tema pridonijeti razradi standarda zanimanja i standarda kvalifikacije te kurikulumata usklađenih s potrebama tržišta rada.

Voditeljica projekta naglašava kako će proizašli dokumenti standarda zanimanja i standarda kvalifikacije biti dostupni javnosti putem internetske platforme na mrežnoj stranici projekta kako bi zainteresirana javnost mogla aktivno sudjelovati u javnoj raspravi. „Sve pristigle komentare ćemo razmotriti prije dostave dokumentacije za upis u Registar Hrvatskog kvalifikacijskog okvira, što potom postaje mjerilo. Iako se radi o aktivnostima koje se odvijaju tek u ovo vrijeme sljedeće godine, pozivamo dionike sustava obrazovanja odraslih, poput fakulteta, škola, ustanova, udruga, centara i drugih, da svojim komentarima doprinesu kvaliteti osmišljenih dokumenata.

Naš je cilj projektnim rezultatima zadovoljiti potrebe svih dionika uključenih u obrazovanje odraslih. Samo će kvalitetno osmišljeni programi i stručnjaci za obrazo-

vanje odraslih sa specifičnim kompetencijama biti u stanju obrazovati kvalitetnu radnu snagu, prilagodljivu sve kompetitivnijem tržištu koje traži kontinuirano obrazovanje i usavršavanje.“ – ističe doc.dr.sc. Brčić Kuljiš.

Kontinuitet rada na temelju europskih sredstava

Prošlogodišnja vijest o odobravanju *Znanstvenog centra izvrsnosti za školsku efektivnost i menadžment* od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, kao jedinog centra izvrsnosti u području društvenih znanosti, dočekana je s oduševljenjem u splitskim znanstvenim krugovima. Pokazatelj je to ustrajanja ovdašnjeg Filozofskog fakulteta u istraživačkoj i nastavnoj praksi, koji u radu centra sudjeluje s ekonomskim fakultetima iz Zagreba i Splita te Institutom društvenih znanosti “Ivo Pilar”. Takvi su centri ustrojeni kako bi istraživači imali veće šanse na „tržištu“ znanstvenih projekata Europske unije kroz umrežavanje i suradnju. Projekt *Izrada standarda zanimanja i standarda kvalifikacije stručnjaka za obrazovanje odraslih* očito se naslanja na navedeni Centar izvrsnosti.

Na njemu se radilo i prije negoli je odobren Znanstveni centar izvrsnosti za školsku efektivnost i menadžment. „Institucionalizacija Centra je upućivala na to da smo na dobrom putu, a samo dobivanje ESF projekta je to i potvrdilo. Međutim, to je samo početak. Teme upravljanja sustavom obrazovanja posve su zanemarene u hrvatskom istraživačkom prostoru. Sredstva fondova Europske unije su dostupna i pružaju šansu u razvoju naših aktivnosti, a ujedno su prilika stručnjacima za usavršavanjem i njegovanjem izvrsnosti. U sve projektnne aktivnosti i procese uključujemo i naše diplomce te doktorande potičući ih na bavljenje tematikom efikasnosti i menadžmenta u obrazovanju kako bi Centar jačao, mladi se profesionalno afirmirali, a obrazovanje postalo primjerenije stvarnosti“ – zaključuje doc.dr.sc. Brčić Kuljiš.

Marita Brčić Kuljiš

PIŠE: DR. SC. IVAN BASIĆ

I ove je godine, sada već četvrti put zaredom, u organizaciji Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Splitu i Agencije za odgoj i obrazovanje, 19. lipnja u velikoj multimedijalnoj dvorani Sveučilišne knjižnice u Splitu održan Međužupanijski stručni skup učitelja i nastavnika povijesti Zadarske, Šibensko-kninske, Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije na temu *Hrvati u Habsburškoj Monarhiji*. Skup su na njegovu otvaranju, koje je, kao i radni dio, izvršno vodila prof. Loredana Miletić iz Agencije za odgoj i obrazovanje, pozdravili rektor Sveučilišta u Splitu prof. dr. sc. Šimun Andelinović, dekan Filozofskog fakulteta u Splitu prof. dr. sc. Aleksandar Jakir, ravnatelj Sveučilišne knjižnice u Splitu mr. sc. Petar Krol, predstojnik Podružnice Split Agencije za odgoj i obrazovanje prof. Vlade Matas te prof. dr. sc. Marko Trogrić, pročelnik splitskog Odsjeka za povijest. Svi su oni u svojim pozdravnim govorima naglasili važnost ovoga skupa, koji već po četvrti put okuplja gotovo 200 sudionika od Dubrovnika do Zadra. Tu je činjenicu na osobit način istaknuo rektor Sveučilišta u Splitu, istaknuvši Odsjek za povijest kao izvorište i referentnu točku ovakvih inicijativa koji oplođuju najnovijim spoznajama nastavu povijesti u cjelini na našem prostoru i čini je, u skladu s europskim najboljim standardima, i kvalitetnom i atraktivnom. Rektor Andelinović je poželio Odsjeku za povijest da se čim prije razvije i u arhivsko-bibliotečni referentni centar koji bi prikupljao građu o Hrvatima u Habsburškoj Monarhiji, a na osobit pak način njihovim odnosima s ostalim slavenskim narodima u toj velikoj zajednici naroda kakva je bila Habsburška Monarhija.

Mlečani i Habsburgovci

U radnom dijelu skupa, prvo izlaganje pod naslovom *Mletačko-habsburški prijeponi na Jadranu u ranom novom vijeku* održao je prof. dr. sc. Josip Vrandečić. Početkom, naime, 15. stoljeća Venecija je uspjela zavladata ne samo istočnojadranskom, dalmatinskom obalom, nego i talijanskom *Terrafermom*, čime je došla u sukob s Habsburgovcima, koji su polagali povijesna prava na oba područja. Time su otvoreni trajni mletačko-habsburški politički i vojni prijeponi, koji su trajali sve do propasti Venecije 1797. godine. Točke sukoba kristalizirale su se oko pet spornih pitanja, među kojima je svakako, barem tijekom 16. i početka 17. stoljeća, prednjačilo ono uskočko. Napadi uskoka na mletačku trgovinu uzrokovali su veliku financijsku štetu Republici i dovodili u pitanje jamstvo koje je Venecija dala Porti da će očuvati nesmetanu trgovinu Jadranom. S uskočkim je pitanjem, nastavio je prof. Vrandečić, usko povezana dominacija nad Jadranom koju su Mlečani nastojali zadržati pozivajući se na povijesna prava i definiranje jadranskog zaljeva kao produžetak mletačkog kopna. Habsburgovci su to tumačenje osporavali pozivajući se na nove međunarodne teorije pomorskog prava o slobodnoj plovidbi izvan teritorijalnih voda. Kao treći problem,

Hrvati u Habsburškoj Monarhiji

Međužupanijski stručni skup učitelja i nastavnika povijesti Zadarske, Šibensko-kninske, Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije, Split, 19. lipnja 2015.

Stručni skupovi – mjesto dodira s ‘bazom’

Stručni skupovi koje za učitelje i nastavnike povijesti već četvrtu godinu zaredom organiziraju Agencija za odgoj i obrazovanje i Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta u Splitu, kao Međužupanijski stručni skup učitelja i nastavnika povijesti Zadarske, Šibensko-kninske, Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije, za Odsjek za povijest, kao suorganizatora, a komu sam trenutno pročelnik, imaju veliku važnost. Najprije, oni su prostor u kojima ono što naši nastavnici istraživački rade može biti podijeljeno s kolegicama i kolegama koji u praksi poučavaju povijest u cijeloj našoj odgojno-obrazovnoj školskoj vertikali. Nijedno znanstveno istraživanje nije do kraja postiglo svoju pravu svrhu i smisao ako izostane njegova recepcija, ponajprije u našim stručnim krugovima. Stoga je dijeljenje najnovijih domaćih, ali i inozemnih znanstvenih spoznaja s područja povijesne znanosti, za nas dragocjeno, biva nam dodatnim poticajem za daljnja istraživanja, ulijeva nam sigurnost da ona ne ostaju svrha samima sebi, nego i oplođuju naše nastavne napore u visokoškolskoj nastavi. Drugo, ovakvi skupovi za nas su mjesto dodira s našom “bazom”, kako onom nastavničko-učiteljskom, tako i, preko njih, učeničkom. Oni su mjesto razmjene iskustava, prikaza mogućnosti poboljšanja nastavnog procesa povijesti, traženja načina njegova unaprijeđenja te promišljanja i domišljanja zadanih, ali i mogućih novih normi nacionalnog školskog kurikulumu te s njima skopčanih novih standarda obrazovnog procesa. Konačno, ovi su skupovi važni jer se na njima i preko njih događa onaj dio cjeloživotnog obrazovanja naših nastavnika i učitelja povijesti u kojemu je poveznica visokoškolske nastave povijesti s onom osnovnom i srednjoškolskom nužni preduvjet, ali i plodan prostor suradnje i međusobne upućenosti jednih na druge – što je jedan od najizvršnijih načina popularizacije povijesne znanosti kao takve, i prema unutra, tj. prema samoj povijesnoj struci, tako i prema vani, tj. prema ukupnoj našoj za povijest i povijesne teme zainteresiranoj javnosti.

Prof. dr. sc. Marko Trogrić

Iako Sredozemlje 16. stoljeća u geografskom, političkom te društveno-kulturnom smislu predstavlja prilično heterogeni prostor, upravo posredstvom dubrovačke povijesti moguće je na određenim razinama uočiti tzv. strukturalno jedinstvo mediteranskog prostora.

Uzimajući u obzir, istaknuo je ovaj izlagatelj, kako mediteranska događajnica 16. stoljeća predstavlja krajnji ishod društveno-ekonomskih procesa dužeg trajanja, koji ne poznaju političke, ni civilizacijske granice, izlaganje je fokusirano na svu kompleksnost međusobne upućenosti Dubrovnika i španjolskih Habsburgovaca. Sjajan je to primjer još uvijek značajne uloge relevantnih mediteranskih komuna u kontekstu odmjerenosti snaga dvaju mediteranskih divova, kakvi su bili Osmansko i Španjolsko Carstvo tijekom 16. stoljeća.

Dubrovnik pod Austrijom

Prof. dr. sc. Stjepan Čosić je u svojem izlaganju pod naslovom *Dubrovnik u Habsburškoj Monarhiji 1815.-1918. Neki aspekti postrepublikanskoga doba* tematizirao manje poznate aspekte dubrovačke povijesti u habsburškom razdoblju (1814. – 1918.). Odlukom na Bečkom kongresu 1815. područje bivše Dubrovačke Republike pripalo je Habsburškoj Monarhiji i ubrzo je postalo dijelom pokrajine Dalmacije. Materijalni slom nekoć moćne Republike i novi ge-

opolitički položaj Dubrovnika kao austrijske “promatračnice” prema Istoku, glavna su obilježja nove epohe. Iako je učinila sve da iskorijeni republikansku ideju, austrijska je monarhistička vlast na neki način morala uvažiti bogatu dubrovačku tradiciju. U tom smislu, istaknuo je prof. Čosić, tijekom čitavoga 19. stoljeća u Dubrovniku možemo pratiti brojne društvene, gospodarske i političke posebnosti koje svoj korijen imaju u republikanskom razdoblju. Riječ je o specifičnostima u zemljišnim odnosima (*fideikomis*, kmetstvo), poreznom sustavu, vojnoj obvezi i prežicima dokinute društvene strukture. Dubrovačka je jezična i književna baština, zaključit će Čosić, postala okosnica u procesu hrvatske nacionalne integracije, a poduzetnički mentalitet i duh republikanizma našli su svoj izraz i u novom usponu gospodarstva potkraj 19. stoljeća.

Svjedočanstva iz Prvog svjetskog rata

Nakon ovog izlaganja uslijedilo je predstavljanje knjige *Dalmacija i Istra u 19. stoljeću*, autora Marka Trogrića i Nevija Šetića, o kojoj su govorili, u ime Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Splitu, prof. dr. sc. Josip Vrandečić te, u ime izdavača knjige, *Leykam international* iz Zagreba, mr. sc. Eugenija Ehegartner. Na koncu se svima nazočnima – a bilo je 180 nazočnih sudionika – obratio i jedan od autora knjige *O Prvom svjetskom ratu i Hrvatima*, prof. dr. sc. Aleksandar Jakir, davši kako njegovu genezu, tako i goleme njegove odjeke kako na makrohistorijskim, tako i na našim mikrohistorijskim razinama. Osobito potresna bila su svjedočanstva koja je u svojem izlaganju iznio prof. Jakir, a odnosila su se na stradanja vojnika, ranjenike, izgubljene i prognane, te glad, bolesti i druge nevolje koje su pratile ovaj tragični ratni sukob. U svojem izlaganju, doc. dr. sc. Mladenko Domazet i prof. dr. sc. Marko Trogrić su, na primjeru *Sinjske alke kao povijesno-baštinskog fenomena*, razvili primjere njezinih metodičkih implementacija u nastavnim i izvannastavnim aktivnostima. Prof. Domazet je naveo cijeli niz primjera kako ovakve i slične teme implementirati u nastavi, prikazavši i mogućnosti i dosege ovakvih pristupa, koji se i s metodičkog i didaktičkog aspekta dokazuju vrlo plodnima.

Izazov kurikulame reforme

Skup je zaključio dr. sc. Boris Jokić s Instituta za društvena istraživanja na temu *Cjelovita kurikularna reforma* upoznavši nastavnike s projektom iste, njezinom važnosti, njezinim bitnim aspektima, dinamikom rada i razvoja, planovima, mogućnostima, poteškoćama, te sve pozvao na suradnju, razmjenu i iskustava i mišljenja, u tom za Hrvatsku i hrvatsko školstvo prevažnom općenacionalnom projektu. Uslijedila je zatim plodna i konstruktivna rasprava iz koje se moglo razabrati i potrebe i objektivne i prednosti i prepreke, kao i izazove te dugoročne dosege ovakve reforme, osobito iz perspektive svih onih koji su cjeloživotno i profesionalno dionici školskog sustava kojemu u središtu pozornosti treba i mora biti hrvatski učenik i njegovo dobro, a to zapravo znači – opće dobro svih nas.

sveučilišni sport

Odbojkaši sa zastavom EUSA

Futsal ekipa

Uspješno sportsko ljeto splitskih studenata

Ekipe Sveučilišta u Splitu su ovog ljeta nastupile ili će nastupiti na čak 4 europska sveučilišna prvenstva. Sadržajno ljeto akademskog sporta otvorili su višestruki sveučilišni prvaci Hrvatske u odbojci na pijesku Nikša Dell'Orco i Mate Glaurdić na prvenstvu na Cipru. Težak ždrijeb spojio ih je već u 1/8 finala sa Sveučilištem u Lodzu, prvim nositeljima i kasnijim pobjednicima, koji su teškom borbom u 3 seta bili bolji. U Kasnijem razigravanju naši su predstavnici osvojili ukupno vrijedno 13. mjesto iako ostaje žal jer zasigurno pripadaju samom europskom vrhu.

Splićani europski sveučilišni viceprvaci u košarci 3x3

Nakon njih na scenu su stupili basketasi. Reprezentacija Sveučilišta u Splitu briljirala je na Europskom sveučilišnom prvenstvu u košarci 3x3 te se okitila titulom europskoga viceprvaka. Ovo je druga uzastopna medalja Splićana, koji su sada u Kragujevcu branili europsko zlato iz 2013. godine. Ekipa u sastavu Šipić, Petrašić, Radoš i Rašetina, otpočetka je slovila za jednog od favorita turnira, a to je dokazala neprekinutim nizom pobjeda nad respektabilnim protivnicima u svim utakmicama do finala. Nažalost, u finalu je domaća ekipa Sveučilišta u Kragujevcu naprosto bila sretnija te je slavila pobjedivši rezultatom 14:8. Ipak, dodatan sjaj europskom srebru daje i zlato Ivana Rašetine koji je na istom turniru osvojio prvo mjesto u natjecanju u tricama.

U prvoj su utakmici Splićani savladali rumunjsko Sveučilište Pitești s uvjerljivih 19:9, da bi u drugoj s opet visokim rezultatom od 15:6 pobijedili izraelski Institut tehnologije. Predstavnici Sveučilišta u Beogradu pružili su nešto snažniji otpor, no, nedovoljan za pobjedu pa su Splićani preko njih prošli s 16:12. Nakon pobjede nad bugarskim sveučilištem Angel Konchev, susreli su se s još jednim predstavnicima iz Srbije – Sveučilištem u Nišu – koji je poražen 21:15. U četvrtfinalu su porazili Novosađane da bi se u polufinalu opet susreli s Beogradanima te ih ponovno pobijedili i plasirali se u finale.

Inače, ova je medalja time

Toni Gamulin preuzima zastavu EUSA-e na prvenstvu u slobodnom penjanju.

Viceprvaci u basketu

veća jer je domaćin idućeg Europskog sveučilišnog prvenstva u košarci 3x3, upravo Grad pod Marjanom, što će našim predstavnicima nesumnjivo biti ogromna motivacija za ponavljanje ovoga uspjeha i osvajanja još jedne uzastopne medalje 2017. godine, a možda i povratka europske krune u Split.

Uspjeh bez stožernih igrača

Futsal momčad Sveučilišta u Splitu dominirala je u grupnoj fazi natjecanja na 10. Europskom sveučilišnom prvenstvu koje se održavalo u Poznanu. U prvom susretu u skupini B, naši su se studenti susreli s domaćinom te pobjedom 2:0 osigurali prve bodove.

Protivnik u drugom kolu bilo je Sveučilište u Musteru iz Njemačke a furioznim startom Splićani su vrlo brzo došli do uvjerljivog vodstva od 4:1 no Njemci ubrzo hvataju priključak. No na kraju, Split ipak pokazuje da je kvalitetnija ekipa te s ukupnim rezultatom 5:4 osigurava prvo mjesto u skupini te prolazak među 16 najboljih.

U zadnjoj utakmici, lišenoj rezultatskog imperativa, Splićani su i treći put slavili pobjedivši tursku ekipu rezultatom 6:4 te tako uvjerljivo s maksimalnih 9 bodova osvojili prvo mjesto u skupini. U 1/8 finala maestralnom izvedbom svladano je izraelsko Sveučilište Ben Gurion rezultatom 4:0. Zadnja prepreka prije borbe za medalje bilo je Siberian Sveučilište iz Rusije. U rijetko viđenoj utakmici naši su studenti poraženi 8:3 iako su, koliko god to čudno zvučalo, bili bolji protivnik ali je jednostavno Fortuna bila na strani Rusa ovaj put.

Poraz u ¼ finalu ostavio je traga pa su tako upisana dva poraza od portugalskih predstavnika (Minho i Coimbra) u razigravanju za plasman te je Split na kraju zauzeo 8. mjesto koje je, s obzirom na činjenicu da je nedostajao popriličan broj stožernih igrača, zaista odličan uspjeh.

Zadnje prvenstvo na rasporedu ovoga ljeta je ono veslačko u Hannoveru od 9.-12. rujna, gdje će Zvonimir Batinić, Andrija Selestrin, Pave Kuzmanić i Toni Čavka u četvercu bez kormilara pokušati dovesti do još jedne medalje za Sveučilište u Splitu.

Moramo naglasiti da su posebnu važnost za naše Sveučilište imala prvenstva u basketu 3x3, odbojci na pijesku te u slobodnom penjanju (Katowice, Poljska) na kojem nismo imali natjecatelja, iz razloga što je sljedeći domaćin europskih sveučilišnih prvenstava u ta tri sporta (2017.) baš Split te su u tu čast predstavnici naših delegacija na završnim ceremonijama preuzeli zastave EUSA-e od ovogodišnjih domaćina.

ŠIME VERŠIĆ

Rezultati Universitasova literarnog natječaja za maturante 2015.

Na stranicama Universitas čitatelje smo upoznali s rezultatima ovogodišnjeg literarnog natječaja za koji su nagrade podijeljene na lipanjskoj proslavi Dana Sveučilišta u Splitu, a rezultati i prvonagrađeni rad objavljeni su u srpanjskom broju Universitas. Kao što je poznato, prvu je nagradu dobio Ante Andabak, drugu Jelena Lučić, a treću Ivor Kruljac. Ovog puta želimo istaknuti dvije stvari.

Prvo, da je ovogodišnji natječaj - u skladu sa činjenicom da Universitas od lista Sveučilišta u Splitu prerasta u hrvatske sveučilišne novine - imao odjeka u cijeloj Hrvatskoj. To je vidljivo iz činjenice da se na natječaj ove godine odazvalo 35 škola iz 27 hrvatskih gradova, a da su nam radove poslala 54 učenika pod paskom 36 mentora. Stoga u nastavku donosimo popis svih gradova, škola, učenika i mentora.

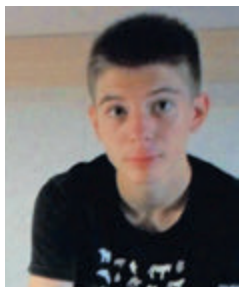
Drugo što smo ovom prigodom dužni istaknuti jest izniman trud što su ga mentorice uložile u rad sa svojim učenicima. To je vidljivo iz činjenice da je čak šest mentorica radilo s više učenika: Mirela Živković iz Županje te Miljenka Štimec iz Varaždina s dvoje, Vojna Šantić iz Splita i Dinka Tomašković-Presečki iz Zaboka s troje učenika, Anka Čuić iz Slunja s četvero, a Dobrila Arambašić-Kopal iz Zagreba s čak petero učenika. Ovo nas obvezuje da već od idućeg natječaja i mentore nagrađujemo kao i učenike, ne samo simbolički, nego i novčano. Povjerenstvo natječaja o načinu nagrađivanja pravodobno će obavijestiti javnost.

Na kraju, jedan je od najvažnijih rezultata natječaja činjenica da smo na ovaj način proširili suradnički krug pa već ovog puta objavljujemo tekst Ivora Kruljca, trećenagrađenog ove godine. Nije riječ o nagrađenom radu, nego o tekstu napisanom baš za Universitas. Namo se da će se ta vrsta suradnje sljedećih godina širiti, afirmirajući publiciste početnike, a time, naravno, i sam Universitas.

BELI MANASTIR Gimnazija, Biljana Aćimović, mentorica: Nina Savić **BENKOVAC** Srednja škola kneza Branimira, Petra Zrilić, mentorica: Dunja Gusić **BUJE** Srednja škola Vladimir Gortan, Sara Tikel, mentorica: Nataša Pačela **CRIKVENICA** Srednja škola dr. Antuna Barca, Maja Kristafor, mentorica: Mirna Polić Malnar **ČAKOVEC** Ekonomska i trgovačka škola, Matej Kralj, mentorica: Dijana Fric **DARUVAR** Ekonomska i turistička škola, Dominik Čikor, mentorica: Lovorka Levak **DELNICE** Opća gimnazija, Majda Tomljanović, mentorica: Jasminka Lisac **ĐAKOVO** Gimnazija A. G. Matoša, Inga Đudić i Adriana Češnik, mentorica: Anselma Salopek **GLINA** Srednja škola Glina, Natalia Radošević, mentorica: Marija Margušić Novosel **KARLOVAC** Gimnazija, Mirna Radočaj i Tara Štefanac, mentorica: Martina Vičić Crnković te Lara Manojlović, mentorica: Ivanka Vuglešić **KRAPINA** Srednja škola Krapina, Mirjana Hlevnjak, mentorica: Ivana Barlović **KRIŽEVCI**, Srednja škola Ivan Seljanec, Luka Baričević, mentorica: Iva Rupčić **OSIJEK** Ugostiteljsko-turistička škola Dora Kujek, mentorica: Branka Lukić **PULA** Jezična gimnazija, Patrisija Jagnjić, mentorica: Vendi Bolonović Peranić; Ekonomska škola, Tina Perić, mentorica: Vesna Ivić **ROVINJ** Srednja škola zvane Črnje, Matko Hrvatin, mentorica: Mirjana Ilić **SINJ** Franjevačka klasična gimnazija, Tea Mihaljević, mentorica: Marijana Vuleta **SLUNJ** Srednja škola Slunj, Martina Bičanić, Matea Obajdin, Romana Obajdin i Ivana Cindrić, mentorica: Anka Čuić **SPLIT** Prva gimnazija, Ante Andabak, mentorica: Gorana Matić; Druga gimnazija, Josipa Delić, Marta Bikupović i Lina Lerotić, mentorica: Vojna Šantić; Srenja škola A. De Dominis, Katarina Bašić, mentorica: Ivana Čevra; Graditeljsko-geodetska tehnička škola, Tamara Gašpar, mentorica: Dina Buljan **SVETI IVAN ZELINA** Srednja škola Dragutina Stražimira, Ivana Vnućec, mentorica: Ljiljana Đerek **ŠIBENIK** Šibenska privatna gimnazija s pravom javnosti, Antonija Ercegović, mentorica: Sabina Baranović; Ekonomska škola, Danijela Grubišić, mentorica: Ana Gunjača **VARAŽDIN** Prva gimnazija, Marko Bago i Dominik Štefanić, mentorica: Miljenka Štimec **VINKOVCI** Ekonomska i trgovačka škola Ivana Domca, Jelena Lučić, mentorica: Mira Filipović Trabak; **VIS**, Srednja škola Antun Matijašević, Božica Kuljiš, mentorica: Ivana Koceić; **VRGORAC** Srednja škola Vrgorac, Karla Tolić, mentorica: Palma Tolić; **ZABOK**, Gimnazija A.G. Matoša, Maja Ledinski, Melita Kos i Antonio Kapusta, mentorica: Dinka Tomašković-Presečki **ZAGREB** Prirodoslovna škola Vladimira Preloga, Ivor Kruljac, mentorica: Henrieta Barbarić; ZTS Rudolfa Perešina, Tea Car, Luka Škreblin, Petra Tačković, Sabina Gregurek i Stefan Turapoljac, mentorica: Dobrila Arambašić-Kopal; Opća gimnazija, Katarina Zibar, mentorica: Ljerka Iharoš; Opća privatna gimnazija, Dorotea Šušak, mentorica: Lada Rutić **ŽUPANJA** Tehnička škola, Mario Tomašević i Dino Alić, mentorica: Mirela Živković

Fučkaš matišu, bit ću pjesnik

Maturant kojemu je dijagnosticirana diskalkulija, poremećaj učenja u kojem osoba prosječne ili natprosječne inteligencije ima problema s percepcijom i rješavanjem matematičkih zadataka, opisuje svoja iskustva s obrazovnim sustavom i reakcijama na vlastitu situaciju

PİSE: IVOR KRULJAC

Za početak, opišimo trenutačnu situaciju. Datum je 23. 6. 2015. godine i trenutno je devet sati ujutro. Maturanti diljem Hrvatske u ovom trenutku polažu A ili B razinu matematike, za mnoge najstrašniji ispit iz cjelokupnog opusa državne mature. Međutim, ja nisam ni u jednoj od učionica gdje se dotični ispit polaže, iako sam maturant i iako planiram nastaviti svoje obrazovanje na jednom od državnih studija. Nisam zakasnio i uopće ne planiram za sada izaći van bilo gdje danas. Dok ostali pišu matematiku, ja sam ispred svojeg laptopa i pišem članak o tome zašto ne pišem matematiku.

Probaj bez prstiju

Kraj trećeg razreda srednje škole za mene je došao kasnije nego za ostale, zbog popravnog iz matematike. Pisao sam popravni ispit gdje sam, između ostalog, stavio da je $4+4=16$, a na usmenom dijelu su mi prigovarali što sam za svaku sitnicu koristio kalkulator. I nakon inzistiranja da probam neka lakša dvoznamenkasta zbrajanja izračunati bez dotične sprave, nisam mogao a da si ne pomognem prstima, a bez prstiju nikako. Položio sam na kraju popravni na prvom roku, no škola mi je predložila da odem na logopedski pregled.

Par mjeseci kasnije bio sam u logopedskoj ordinaciji, koja me još kao malo djeteta ugostila radi dislalije, disgrafije i disleksije, no koje sam, uz iznimku disgrafije, čini se, uspio prevladati. Ovog puta, dijagnosticirana mi je diskalkulija. Diskalkulija je poremećaj učenja u kojemu učenik prosječne ili natprosječne inteligencije ima problema prilikom percepcije i rješavanja matematičkih zadataka.

'Prošvercalo se'

S obzirom na visoki stupanj diskalkulije koji sam imao, u nalazu je uz neke predloške za lakše polaganje matematičke nastave (primjerice, imati popis formula i pravo na usmeno ispitivanje), također bilo predloženo i izuzeće iz polaganja matematičke mature, prvenstveno i zato što niti ciljam na ikakav matematički fakultet, već striktno studije koji matematike imaju jednako kao što virusi imaju mozga.

Odgovor na moje prvo pita-

nje, da kako je moguće da mi unatoč tome što sam često bio predmet logopedskog proučavanja, diskalkulija nije otkrivena sve do 17. godine života, glasilo je kako se nitko nije na to usmjerio zbog drugih teškoća radi kojih sam dolazio. Istina je da matematika nije niti među najomiljenijim predmetima u školi, niti je nesnalaženje u njoj rijetko i neobično, pa se takve stvari uopće ne smatraju problematičnima i prođu nezapaženo. Zar sam ja baš tako loš u njoj da imam sindrom za koji do tada nikad nisam čuo i vjerovao da je pojam doslovno smišljen prije pet minuta? Ili ima još takvih slučajeva? Kako je već spomenuto da matematiku mnogo ljudi ne smatra zanimljivom i time im je se ne da učiti, kako je moguće raspoznati onoga kojemu matematika doista ne ide, od onoga koji samo zabušava? Osobno, ja

brojevi od jedan do pet, a uistinu, bilo mi je zahtjevno. Tada čak nisam ovladao ni prstima, ali su mi nakon ne znam ni sam koliko vremena upornog objašnjavanja i pomaganja, pokazali trik s ravnalom. Primjerice, ako moram izračunati $2+5$, umjesto prstima, stavim olovku na dvojkicu na ravnalu i brojim do pet, pomičući olovku za broj više kako izrečem broj, ili niže ako imam oduzimanje. Tom sam metodom uspio riješiti svoj prvi zadatak, nakon čega su me ostala djeca gledala čudno. Problem je bio što smo učili sve veće i veće brojeve, i ravnalo je postajalo beskorisnije. Potom me je ujak, inače dobar matematičar, naučio zbrajati pismenim putem, što sam čak naučio i prije ostalih u drugom razredu, jer je tada, ako nije još uvijek, to bilo gra-

prve džeparce, koje sam rado trošio na razne slatkiše, sladolede i stripove. Iskreno, tada nisam uopće mario za ostatak koji bi mi prodavačica vratila ako strip dođe 12 kuna, a ja joj dadem dvadeset, tako da je i moguće da su me čak i varali. Ostao mi je u sjećanju taj jedan put kada sam kupovao „Zagora“ koji je koštao 16 kuna. Imao sam 10 kuna u novčanici, ali ostatak novca sam imao u sitnišu koji se uz iznimku od jedne ili dvije kune, sastojao od lipa. Nekih par minuta sam tako vadio lipu za lipom ni sam ne znajući što doista radim, pa mi je prodavačica pomogla, uvidjevši da sam s cijelim sitnišem bio još kunu ili pola kune kratak, pa me poslala doma da se vratim s punim iznosom. Ipak, ako ništa

„Može li tada učenik konkurirati pri upisu na fakultet?“ ostao je neodgovoren, te je koordinator u više navrata ponovio upit. S druge strane, školska logopedica je čula priču kako je jedna djevojka s diskalkulijom čak i uspjela upisati Filozofski fakultet, ali ne zna se koji smjer, niti nešto detaljnije. Stoga smo slali upit na sam Filozofski fakultet, ali bez ikakva odgovora. Kontaktirali smo i Ured za studente, koji se bavi i studentima s invaliditetom i poremećajima učenja. Njihov odgovor je bio malo demotivirajući. „Što se tiče teškoća koje imate u svladavanju gradiva, kandidati s invaliditetom ili poremećajima učenja imaju pravo na individualizirani pristup u polaganju državne mature (pri-

ostvario pravo da eseje pišem na kompjuteru uz produženo vrijeme, te izuzeće od ispita iz matematike. Neću polagati ispit iz matematike, već ću na fakultet konkurirati s minimalnim postotkom koji će biti određen za prolaz ispita. Malo je reći da sam bio iznenađen, u potpunoj skepsi, čuvši vijesti koje su bile neočekivanije od toga da se Godot doista pojavi.

Iznimka? Vjerojatnije ne tako rijetka pojava

Sada već dosta ljudi zna za moju situaciju, no ranije nisam nikome ništa spominjao - osjećao sam se loše i bezvrijedno. S diskalkulijom ili alkalkulijom (teži oblik diskalkulije u kojemu, primjerice, ne razlikujete čak ni da je 100 manje od 1000, ali to srećom nemam), medicinskom potvrdom da ne znate računati, automatski vam je otežana budućnost zaposlenja. Primjerice, na PMF-u, koji se koncentrira na matematiku i gdje traže veoma dobro riješenu A razinu, minimum mature, a to su B razine engleskog i hrvatskog, boduju se s 0%, što je sasvim prihvatljivo, jer većinu studenata PMF-a ne može manje boliti briga za lingvistiku. Međutim, društveni fakulteti u kojima nema matematike ne bi ni u snu stavili da B razina vrijedi 0% (barem po mojim saznanjima), a što je najgore, prijemni ispit za Filozofski fakultet prije je imao pitanja opće kulture, definiciju riječi itd, a danas ima logičke zadatke koje čak ni mnogi dobri matematičari ne uspijevaju riješiti, što nije pošteno. Koliko ja znam, u pet godina provođenja mature u našoj državi, ja sam prva osoba kojoj je ovako nešto omogućeno. I uistinu mi je pomoglo, jer sam na taj način više vremena uložio u pripremanje predmeta koja mi idu, a veliki teret koji vjerojatno ne bi uspio položiti ni za tri godine maknut mi je s pleća. Nadam se samo kako će ubuduće biti više takvih dopusta onima kojima su potrebni. I za kraj, želim poručiti nešto onima koji su se prepoznali u ovome članku. Nemojte se obehtrabriti, i ono najvažnije, nemojte se bojati tražiti pomoć. Vjerujte mi, na početku sam želio da sve ovo ostane tajna, da nitko ne dozna za moju diskalkuliju. No, da nitko za to nije znao, ja bih pao matematiku, vjerojatno na svim rokovima koji postoje. Nemojte se toga sramiti, budite ponosni. I nastojte isprobavati što više toga možete, jer na taj način istražujete sami sebe i prije ili kasnije otkrićete neki drugi talent koji možda ne biste imali izražen u tolikoj mjeri da možete odmah u sekundi zaključiti koliko je 13×6 . No, naravno, najvažnija je i dobra potpora, zbog čega se zahvaljujem svojoj školskoj logopedici na svoj pomoći koju mi je pružila, kao i na ohrabrenju da ovim putem predstavim diskalkuliju.

divo trećeg razreda. No sitnice, poput 'pamtim dva', i dalje sam provjeravao pomoću ravnala, a kadikad čak i na prste. U množenju sam malo kasnije od ostalih uspio zapamtiti tablicu, no dijeljenje je bila druga, katastrofalnija priča. Sjećam se da smo jednom rješavali zadatke dijeljenja, a ja, nakon što sam prvo buljio u zbirku kao da sam u ogledalu uočio da mi se raspada koža, pokrio rukama svoju bilježnicu i pravio se da rješavam zadatke dok je učiteljica mrko gledala po razredu da li netko zabušava. No, ne mogu reći, iako mi je trebalo više vremena nego ostalima, uspio sam čak sve niže razrede osim drugog proći sa četiri. Potom se to postepeno smanjivalo. Od petog do osmog sa tri, da bi na kraju jedva izvlačio dvojke u srednjoj školi, kako je gradivo postajalo sve kompliciranije.

Kako sam se s devetdeset godina počeo sam vraćati iz škole, dobivao sam svoje

drugo, u međuvremenu sam se naučio puno bolje snalaziti u „konobarskoj matematici“, iako se ponekad zbunim kada nas petero zajednički plaćamo neki povećani račun. Onda drugi računaju koliko tko mora dati i koliko se treba vratiti, ali najčešće na prijedloge dijeljenja računa kažem: „Ma za***, svatko svoje i bok!“.

Zaobilaženje sistema

Svaka škola ima svog ispitnog koordinatora za državnu maturu kojem sam se trebao obratiti. Na cjelokupnu je situaciju reagirao dobro i u svakom je trenutku bio spreman pomoći, kako i meni, tako i svim ostalim maturantima u njegovoj nadležnosti. No, na pitanje, je li se ovako nešto ikada dogodilo, odgovorio je da nije. Ipak, poslao je dva upita u NCVVO. Na prvi: „Je li moguće dobiti izuzeće ispita iz matematike na državnoj maturi?“ veoma je brzo došao potvrđan odgovor, no drugi:

lagodeni ispitni materijali i produljeno vrijeme), te pravo na posebne provjere znanja i sposobnosti koje se provode na pojedinim sastavnicama.“ Ipak, dogovoren je sastanak u samom uredu, koji je smješten u prostorijama Pravnog fakulteta u Zagrebu. Unatoč odgovorima koji su stajali na mailu, na sastanak sam se pojavio s dokumentom koji potpisuje NCVVO, imena „Upute za prilagodbu ispitne tehnologije na ispitima državne mature“, zajedno sa svom logopedskom dokumentacijom koju sam imao. Glavni argument mi je bio taj što u NCVVO-vim uputama, doista, kao način pomoći učenicima postoji izuzeće od ispita. Međutim, djelatnica u uredu nije znala je li ikada tako nešto ikome dopušteno.

Mjesec dana prije završetka nastave za maturante, koordinator je dobio odgovor na drugi upit, koji je poslao još najesen. Pozvao me je u svoj ured dajući meni čast da otvorim pismo. Pismo u čijem sadržaju sam zbog disgrafije

najave

Desničini susreti 2015.

Split i Vladan Desnica (1918. – 1945.), umjetničko stvaralaštvo između kulture i politike, Split, 18. – 20. rujna 2015.

Centar za komparativno-historijske i interkulturene studije i Odsjek za kroatistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatsko društvo pisaca i Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta“ u suradnji s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Splitu organiziraju znanstveni skup **Desničini susreti 2015.**, posvećeni temi **Split i Vladan Desnica (1918. – 1945.)**, u Splitu (Centar Studia Mediterranea Filozofskog fakulteta u Splitu, Peristil 3/III.) od 18. do 20. rujna.

POPIS SUDIONICA / SUDIONIKA I TEMA

Vladan Bajčeta, Institut za književnost i umetnost, Beograd, *Gozba u poljima – fragmenti rekonstrukcije pjesničke knjige Vladana Desnice u rukopisu*

Dr. sc. Stanislava Barać, Institut za književnost i umetnost, Beograd, *Spilčani i splitske teme u beogradskoj javnosti 1920–1941 (Politika, Srpski književni glasnik)*

Mr. sc. Muharem Bazdulj, Tjednik „Vreme“, Beograd,

grad, *Split od 1918. do 1945. godine u memoarima Vicka Krstulovića*

Dr. sc. Inoslav Bešker, Javna riječ u međuratnom Splitu

Dr. sc. Vinko Brešić, Odsjek za kroatistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, *Splitski krug opisan časopisom*

Dr. sc. Sandi Bulimbašić, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Konzervatorski odjel u Splitu, **dr. sc. Lovorka Magaš Bilandžić**, Odsjek za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, *Društveni, kulturni i politički život međuratnog Splita kroz objektiv profesionalnih fotografa*

Marijan Buljan, doktorand FFST, *Split u predvečerje Drugog svjetskog rata*

Ivana Cvijović Javorina, doktorandica FFZG, *„Mi tražimo disciplinu, mi jamčimo red!“ Splitski listopad 1943. u ustaškoj i njemačkoj lokalnoj propagandi*

Dr. sc. Rašid Durić, *Intelektualizam u novelama Vladana Desnice u svjetlu protimbe ideologiji*

Doc. dr. sc. Bojan Đorđević, Institut za književnost i umetnost, Beograd, *Filološki fakultet Beograd, Teatar u Splitu u doba Desničine mladosti: politika i kultura*

Dr. sc. Stevo Đurašković, Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, *Mediterranizam Bogdana Radice*

kao suprotnost totalitarnim distopijama

Dr. sc. Iva Grgić Maroević, Odjel za talijanistiku Sveučilišta u Zadru, *Splitska fortuna Luigija Pirandella*

Doc. dr. sc. Vladimir Gvozden, Odsjek za komparativnu književnost, Filozofski fakultet, Univerzitet u Novom Sadu, *Vladan Desnica i estetizam*

Prof. dr. sc. Aleksandar Jakir, Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, *Split za vrijeme Drugog svjetskog rata*

Dr. sc. Branimir Janković, Odsjek za povijest Fi-

lozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, *„Vi na Balkanu to sve znate i čitate?“ Recepcijska čitanja Juliena Bende i Izdaje intelektualaca*

Dr. sc. Bruno Kragić, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, *Ujedičev Split*

Prof. dr. sc. Svjetlan Lako Vidulić, Odsjek za germanistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, *Uprava NDH u Zadru 1943/44: kolektivna memorija između historiografije i (auto)biografskog narativa*

Petar Macut, Institut društvenih znanosti „Ivo Pilar“, područni centar Vu-

kovar, *Katolička Riječ (1935. – 1943.) – splitski katolički tjednik*

Prof. dr. sc. Dušan Marinković, Odsjek za južnoslavenske jezike i književnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, *Potruga za autentičnošću*

Akademik dr. sc. Tonko Maroević, Institut za povijest umjetnosti, *Splitski „kroceanci“*

Prof. dr. sc. Helena Perić, Sveučilište u Zadru, *Književne preokupacije liječnika Bože Perićića*

Doc. dr. sc. Vladimir Rimondo, Odjel za kulturo-

logiju Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, *Vladan Desnica, Meštovičev splitski kiparski krug i Croceova estetika*

Prof. dr. sc. Sanja Roić, Odsjek za talijanistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, *Pripadnici splitskog kulturnog kruga kao prevoditelji i posrednici kulturnih transfera (1918. – 1945.)*

Prof. dr. sc. Drago Roksanđić, Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, *„Kud koje žure brzi kraci/a vode svi u bespuće“: Vladan Desnica u Splitu od 1935. do 1941. godine*

Dr. sc. Svetlana Šeatović Dimitrijević, Institut za književnost i umetnost, Beograd, *Kroceova estetika i Desničini mediteranizam*

Dr. sc. Ana Šeparović, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, dr. sc. Frano Dulibić, Odsjek za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, *Splitski krug umjetnika u razdoblju između dvaju svjetskih ratova*

Filip Šimetin Šegvić, doktorand FFZG, Nikolina Šimetin Šegvić, doktorandica FFZG, *Skice za intelektualni portret Kerubina Šegvića u međuratnom razdoblju*

Sanja Šošarić, Odsjek za romanistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, *Francuska književnost u prijevodima pripadnika splitskog kulturnog kruga*

Znanstveni skup na Filozofskom fakultetu

Na Filozofskom fakultetu u Splitu od 17. do 19. rujna 2015. održat će se 2. međunarodni skup doktoranada iz područja društvenih i humanističkih znanosti pod naslovom „Raskrižja: Istok i Zapad: Kulturni kontakti, transferi i razmjene između istoka i zapada na Mediteranu“. Skup zajednički organiziraju Filozofski fakultet u Splitu, Filozofski fakultet u Ljubljani i Centar za ikonografske studije Filozofskog fakulteta u Rijeci. Skup će se održati na lokaciji „Poljana kraljice Jelene 1/III. U predavanjima će se analizirati kompleksan odnos kulturnih i umjetničkih utjecaja zapada i istoka Mediterana.

RASPORED SKUPA

17.9.2015.
10 – 10.30 Pozdravni govor organizatora
prof. dr. sc. Alesksandar Jakir, dekan Filozofskog fakulteta u Splitu
prof. dr. sc. Ivana Prijatelj-Pavičić, Filozofski fakultet u Splitu, koordinatorka skupa
prof. dr. sc. Marina Vice-lja Matijašić, PhD, ravnateljica Centra za ikonografske studije Filozofskog fakulteta u Rijeci
prof. dr. sc. Tine Germ, prodekan Filozofskog fakulteta u Ljubljani

10.30 – 11.00 Gostujuće predavanje
prof. dr. sc. Zrinka Blažević – „Na raskrižjima: Metodologije u liminalnim prostora“

11.30 – 14.00 Panel 1
Viktorija Košak (Zagreb) „Slika Turaka u putopisima bosanskih franjevac u 19. stoljeću“

Ümit Firat Açıkgöz (Houston, SAD) „Između klasične/srednjovjekovne prošlosti i orijentalne sadašnjosti: Francuski putnici u Antiohiju (1784-1939)“

Eter Edisherashvili i Nino Tsitsishvili (Tbilisi, Gruzija) „Katoličanstvo i Gruzija u 17. i 18. stoljeću: Kulturna refleksija“

16.00–17.30 Panel 2
Talitha Maria Germaine Schepers (Cambridge, UK) „Rasvjetljavanje slike Turaka: Analiza umjetnika koji su putovali u Konstantinopol između 1453. i 1571.“, Gentile Bellini, Pieter Coecke van Aelst and Nicolas de Nicolay“
Aynur Erdogan (Groningen, Nizozemska) „Orijentalizam: Transdiferentni pristup ranoameričkim prikazima Orijenta“

Marcus Pilz (Karlsfeld, Njemačka) i Peter T. Nagy (Budimpešta, Mađarska) „Srednjovjekovne kamene kristalne ručke: Pet komada iz Egipta“

Znanstveni skup „Raskrižja: Istok i Zapad: Kulturni kontakti, transferi i razmjene između istoka i zapada na Mediteranu“, Filozofski fakultet u Splitu, 17-19. rujna

17.45 – 18.45 Panel 3
Milena Ulčar (Beograd, Srbija) „Tko je tko u Martindromu svetog Trifuna: sveci i ostali u ranomodernom Kotoru“

Vera-Simone Schulz (Firenza, Italija) „Svijetlo s orijenta“ O srednjovjekovnim rasvjetnim tijelima u kroskulturalnoj perspektivi“

18.9.2015.
9.00 – 11.00 Panel 4
Ivana Triva (Kaštel Gomilica) „Ljubko Karaman: Na putevima bizantskih karakteristika u umjetnosti – skoro 60

godina poslije“

Iuliana Delia Damian (Bukurešt, Rumunjska) „Struktura, ornament i simboli: uzorci umjetničke povezanosti istoka i zapada u religijskoj arhitekturi Vlaha u 17. i 18. stoljeću“

Anna Sophia Messner (Firenza, Italija) „Židovska nacija i orijent: Vizualna konstrukcija „sebe“ i „drugog“ u Palestini“

11.15. – 13.15 Panel 5
Dorottya Uhrin (Budimpešta, Mađarska) „Zaštita kršćanstva na istočnoj gra-

nici: neki aspekti kulta i prikaza sv. Katarine i sv. Margarete u srednjovjekovnoj Mađarskoj“

Matko Matija Marušić (Zagreb) „Franjevci i rekonstrukcija Jeruzalemske vjerske topografije na istočnom Mediteranu“

Igor Glazov (Sankt Peterburg, Rusija) Križ sv. Sofije: Ruska kulturna politika na Balkanu u 19. i ranom 20. stoljeću“

15.00 – 17.00 Panel 6
Sandor Klapcsik i Nikola Hendrichová ((Liberec, Češ-

ka) „Sukob, akulturacija i imitacija istočne i zapadne Europe u dva balkanska filma“

Renaud Dorlhiac (Pariz, Francuska) „Jedan svijet... i drugi: Fotografski rad Kristaqa Satirija“

Eni Buljubašić (Split) „Praktični mediteranizmi i popularna glazba: Multimedijalna stilistička analiza glazbenog spota“

Ketevan Tsetskhladze (Tbilisi, Gruzija) „Između istoka i zapada: Modernizam Tbilisija i Gruzije od 1910. do 1930.“

17.30 – 19.30 Panel 7
Andrea Baotić-Rustanbegović (Sarajevo, BiH) „Predstavljanje orijenta: Produkcija umjetnosti i konstrukcija vizualnog identiteta Bosne i Hercegovine pod Austro-ugarskom vlašću i za vrijeme Kallayevog režima“

Sandra Bradvić (Bern, Švicarska) „Stvaranje nove geografije: Sarajevski centar suvremene umjetnosti između emancipacije i mistifikacije umjetnosti istočne Europe“

Nikola Bojić (Split) „Dioklecijanov palača u postaratnom arhitektonskom diskursu Teama 10“

Dragana Modrić (Sinj) „Politika sjećanja između istoka i zapada: Walid Raad i Monument Group“